



**РУСКА АВАНГАРДА  
У БЕОГРАДУ**

**РУССКИЙ АВАНГАРД В БЕЛГРАДЕ**

**RUSSIAN AVANT-GARDE IN BELGRADE**



**РУСКА АВАНГАРДА  
У БЕОГРАДУ**

**РУССКИЙ АВАНГАРД  
В БЕЛГРАДЕ**

**RUSSIAN AVANT-GARDE  
IN BELGRADE**



# Поздрав

Министра културе Руске Федерације В. Р. Мединског  
организаторима, гостима и учесницима изложбе  
*Руска авангарда у Београду*

Поштовани пријатељи!

Изложба руске авангарде у Музеју историје Југославије у Београду означава наставак читавог низа догађаја посвећених обележавању стогодишњице *Црној квадрави* Казимира Маљевича!

Руска авангарда – јединствена појава прве половине XX века, обележила је своју епоху и силовито утицала на потоње уметничке стилове, не само у Русији, већ у читавом свету. На изложби су заступљени сви правци стваралаштва уметника авангардиста: сликарство, графика, илустрација књига, филмски и позоришни костими и сценографије, архитектонске утопије.

Ово јесте прва изложба руске авангарде у Србији, али не и први догађај у богатој културној сарадњи наших земаља. Радује нас што с годинама наше дружење постаје све срдачније, појављује се све више тема и повода за реализацију великих изложбених и музичких пројеката.

Маљевич, Кандински, Родченко, Екстер, Гончарова – презимена су аутора представљених на овој изложби и говоре сама за себе. Уверен сам да ће ова изложба бити интересантна свим љубитељима уметности, јер ово је јединствена прилика да се види више од сто експоната из највећих руских колекција.

Организаторима бих пожелео надахнућа и нових заједничких пројеката, а гостима – незаборавне утиске у упознавању са уметношћу руске авангарде!

Министар културе Руске Федерације  
В. Р. Медински

# Приветствие

Министра культуры Российской Федерации В. Р. Мединского  
организаторам, гостям и участникам выставки  
«Русский авангард в Белграде»

Уважаемые друзья!

Выставка русского авангарда в Музее истории Югославии в Белграде продолжает целую серию мероприятий в праздновании векового юбилея «Черного квадрата» Казимира Малевича!

Русский авангард – уникальное явление первой половины XX века, которое опередило свое время и сильно повлияло на последующие художественные стили не только в России, но и в мире. В экспозиции отражены все направления творчества художников-авангардистов: живопись, графика, книжная иллюстрация, костюмы и декорации для театра и кино, архитектурные утопии.

Это первая выставка русского авангарда в Сербии, но далеко не первое событие в насыщенных культурных отношениях наших стран. Отрадно, что с годами наша дружба становится крепче, появляется все больше тем и поводов для реализации крупных выставочных и музыкальных проектов.

Малевич, Кандинский, Родченко, Экстер, Гончарова - фамилии авторов представленных в экспозиции работ говорят сами за себя. Уверен, нынешняя выставка будет интересна всем ценителям искусства, ведь это уникальная возможность увидеть более ста экспонатов из крупнейших собраний России.

Желаю организаторам вдохновения и новых совместных проектов, а гостям – ярких впечатлений от знакомства с искусством русского авангарда!

Министр культуры Российской Федерации  
В.Р. Мединский

# Greeting

by the Minister of Culture of the Russian Federation, V. R. Medinsky  
to the organisers, guests and participants in the exhibition  
*The Russian Avant-garde in Belgrade*

Dear friends!

The exhibition of the Russian avant-garde at the Museum of the History of Yugoslavia in Belgrade, marks the continuation of a whole series of events dedicated to the celebration of the 100th anniversary of Kazimir Malevich's *Black Square*!

The Russian avant-garde – a unique phenomenon of the first half of the 20th century, which marked its epoch and wielded a powerful influence on subsequent artistic styles, not just in Russia but throughout the world. All fields of creation by avant-garde artists are present at this exhibition: painting, graphic print, book illustration, film and theatre costumes and decorations, architectural utopias.

This is the first exhibition of the Russian avant-garde in Serbia, but not the first event in the rich cultural cooperation between our countries. We rejoice because of the fact that, as the years go by, our friendship is becoming ever more cordial, and more and more topics and occasions arise for the realisation of major exhibitions and musical projects.

Malevich, Kandinsky, Rodchenko, Exter, Goncharova – these are the family names of the authors who are represented at this exhibition, and they speak for themselves. I am convinced that this exhibition will be interesting for all lovers of art, because it is a unique opportunity to see more than 100 exhibits from the most important Russian collections. I would like to wish the organisers even more inspiration and more joint projects, and the guests – the unforgettable experience of becoming better acquainted with the art of the Russian avant-garde!

Minister of Culture of the Russian Federation  
V. R. Medinsky

# Поздравна реч

Министра културе и информисања Републике Србије  
Ивана Тасовца

Поштовани,

Изузетно ми је драго што је идеја о изложби настала током званичног сусрета делегација Министарства културе Руске Федерације и Министарства културе и информисања Републике Србије.

Податак да је управо Београд један од три европска града у којима ове године гостује изложба *Руска авангарда*, на убедљив начин одсликава изузетну институционалну сарадњу два министарства и установа културе из Србије и Русије.

Захваљујући тој сарадњи, грађани Србије и региона моћи ће да виде нека од најзначајнијих остварења чувених сликара као што су Маљевич, Кандински, Родченко, припадника једног од најаутентичнијих и најрадикалнијих уметничких покрета икада.

Симболику ове изложбе најлакше је сагледати кроз две речи – сусрет и интеракција. У Музеју историје Југославије сретће се и међусобно комуницирати не само публика и изложена дела, већ и институције културе из Руске Федерације и Републике Србије које су уступиле изложене експонате: Руски државни архив књижевности и уметности, Државни Ростовско-јарославски архитектонско-уметнички музеј, Ивановски обласни уметнички музеј, Јарославски уметнички музеј, Државни историјско-архитектонски, уметнички и пејзажни музеј „Царицино“ и Народни музеј у Београду.

Битан фактор који карактерише изложбу *Руска авангарда у Београду* јесте њен регионални значај, с обзиром на то да изложена дела уметничком вредношћу и порукама које собом носе превазилазе и духовне оквире и географске границе било које престонице и било које земље.

Ако бисмо правили аналогију са неким другим областима живота и уметности, у покушају да млађим генерацијама и публикама најверодостојније опишемо значај руске авангарде, могли бисмо рећи да су та дела авангарде, у времену у ком су настала, имала сличну симболику и снагу попут оне којом су се касније одликовали Буњуел, Селин, Енди Ворхол, Секс Пистолс или Пинк Флојд – снагу новог, несвакидашњег, револуционарног, фасцинантног и опијајућег.

Сигуран сам да ће публика из Србије и региона уживати у делима која су пре једног века променила тадашњи поглед на свет, разбивши многе конвенције и усталичивши модернизам на престо светске уметности.

Изложба *Руска авангарда у Београду* у великој мери доприноси и враћању Београда на светску мапу уметности, на радост домаће публике али и саме уметности.

Иван Тасовац  
Министар културе и информисања  
у Влади Републике Србије

# Приветствие

Министра культуры и информации Республики Сербии  
Ивана Тасоваца

Друзья,

Мне очень приятно, что идея о выставке возникла в ходе официальной встречи делегаций Министерства культуры Российской Федерации и Министерства культуры и информации Республики Сербии.

Факт, что именно Белград стал одним из трех европейских городов, где в этом году гостит выставка русского авангарда, самым убедительным образом свидетельствует о превосходном сотрудничестве между министерствами и учреждениями культуры Сербии и России.

Благодаря этому сотрудничеству, граждане Сербии и региона смогут увидеть некоторые из самых значительных произведений известных художников, таких как Малевич, Кандинский и Родченко, представителей одного из самых интересных и самых радикальных движений в искусства вообще.

Символику этой выставки проще всего воспринять через два слова – встреча и взаимовлияние. В Музее истории Югославии встретятся и будут общаться не только публика с выставленным произведениями, но и несколько учреждений культуры Российской Федерации и Республики Сербии, которые предоставили экспонаты: Российский государственный архив литературы и искусства, Государственный Ростово-Ярославский архитектурно-художественный музей-заповедник, Ивановский областной художественный музей, Ярославский художественный музей, Государственный историко-архитектурный, художественный и ландшафтный музей-заповедник «Царицыно» и Национальный музей в Белграде.

Важным фактором, характеризующим Выставку русского авангарда в Белграде, является ее региональное значение, поскольку экспонируемые произведения своей художественной ценностью и передаваемыми ими идеями превосходят и духовные рамки, и географические границы любой столицы и любой страны.

Если бы проводить аналогию с другими областями жизни и искусства, попытаюсь молодым поколениям и публике описать значение русского авангарда, то можно сказать, что эти произведения во время своего создания обладали символикой и силой, подобной произведениям Бунюэль, Селина, Энди Уорхол, Секс Пистолс или Пинк Флойда - это новое, необычное, революционное, опьяняющее.

Я уверен, что публика Сербии и региона будет наслаждаться произведениями, которые век назад изменили тогдашнее мировоззрение, разрушая многие традиции и возводя модернизм на трон мирового искусства.

Выставка русского авангарда в Белграде в значительной степени будет способствовать возвращению Белграда на мировую сцену искусств на радость отечественной публики, а так же самого искусства.

Иван Тасовац  
Министр культуры и информации Республики  
Сербии

# Welcoming address

of the Minister for Culture and Information in the Government of the Republic of Serbia,  
Ivan Tasovac.

Esteemed guests,

I am extremely pleased that the idea about this exhibition arose during the official meeting of the delegations of the Ministry for Culture of the Russian Federation and the Ministry for Culture and Information of the Republic of Serbia.

The fact that Belgrade is one of the three European cities in which the Exhibition of the Russian Avant-garde is being held this year, in a very convincing way reflects the exceptional institutional cooperation between the two ministries and the institutions of culture in Serbia and Russia.

Thanks to this cooperation, the people of Serbia and the region will be able to see some of the most important accomplishments of famous painters, such as Malevich, Kandinsky, Rodchenko, members of one of the most authentic and most radical artistic movements ever.

The symbolism of this exhibition would best be described by two words - encounter and interaction. The Museum of the History of Yugoslavia will be the venue of an encounter and communication, not just of the public with the displayed works of art, but also of several institutions of culture from the Russian Federation and the Republic of Serbia which have provided the exhibits for the display: the Russian State Archive of Literature and Art, the State Rostov and Yaroslavl Art Museum, the Ivanovo District Art Museum, the Yaroslavl Art Museum, the State Historical, Architectural, Art and Landscape Museum «Tsaritsyno» and the National Museum in Belgrade.

The important factor characterising the Exhibition of the Russian Avant-garde in Belgrade is its regional significance, given that the exhibited works, with their artistic value and the messages they convey, transcend the spiritual frameworks and geographic borders of any capital city and any country.

If we were to seek analogies in some other spheres of life and art, in trying to describe in the most authentic way, the significance of the Russian avant-garde to younger generations and audiences, we could say that these works, at the time when they were created, had a symbolism and power similar to that which later characterised Bunuel, Celine, Andy Warhol, the Sex Pistols or Pink Floyd - new, extraordinary, revolutionary, fascinating and intoxicating.

I am convinced that the public in Serbia and the region will enjoy the works which, a century ago, changed the view of the world at that time, breaking many conventions and installing modernism on the throne of world art.

The Exhibition of the Russian Avant-garde in Belgrade contributes immensely to returning Belgrade on the world's map of art, to the joy of our own public, but also of art itself.

Ivan Tasovac  
Minister for Culture and Information in the  
Government of the Republic of Serbia

# ПУТЕМ НОВЕ УМЕТНОСТИ

*Фаина Балаховска*

„...пут руског сликарства – не кажем „уметности“ јер се у Русији посебно развија сликарство, затим поезија – нема, наравно, национални карактер, пре има светски, интернационални. Велике размере, грандиозни задаци, који стално гледају напред...“\*

Варвара Степанова

# ПУТЕМ НОВОГО ИСКУССТВА

*Фаина Балаховская*

«...путь русской живописи – не говорю «искусства», так как в России процветает особенно живопись – затем поэзия, конечно, носит не национальный характер, а скорее общемировой, интернациональный. Широкий масштаб, грандиозные задания, смотрящие всегда вперед...»\*

Варвара Степанова

# ON THE PATH OF NEW ART

*Faina Balahovskaya*

"...the path of Russian painting – I do not say 'art', because in Russia, painting is developing in particular – and then, naturally, poetry, it does not have a national but a universal, international character. A great expansion, grandiose tasks, constantly looking ahead ..."\*

Varvara Stepanova



Варвара Степанова. *Човек не може да живи без чуда.*  
Варивара Степанова. *Человек не может жить без чуда.*  
Varvara Stepanova. *Man cannot live without wonders.*

**Т**ренутку у ком су – по речима Мајаковског – „Сликарство и поезија први пут спознали своју слободу“<sup>1</sup> претходило је проучавање искуства Запада. Моде које су се брзо мењале: „Једне сезоне наш бог био је – Ван Гог, друге – Сезан“<sup>2</sup>, оставиле су за собом интересовање за импресионисте и њихове следбенике. У ишчекивању новог, уметници и колекционари одушевљавали су се најновијим изумима – кубизмом, фовизмом, футуризмом. Освајали су нове поступке у Француској, Италији, у Москви и Санкт Петербургу. У Париз су, да би изучавали кубизам код утемељивача тог стила, путовали Љубов Попова и Надежда Удаљцова, да би затим, у атељеу Владимира Татлина и у стану Попове, преносили знања колегама који нису имали могућности да путују у иностранство. Са новинама у иностранству упознавала се и Александра Екстер, селећи се из Француске у Италију. Изложбе на којима су излагана нова ремек-дела биле су од непроцењиве важности, као она када је у Москви представљена збирка најновије уметности – укључујући колекције Сергеја Шчукина и Ивана Морозова.

**П**олазна тачка нове уметности постао је кубизам. Уметници су убрзо, тако брзо да је из тог раздобља остало сасвим мало радова (као што је *Крчај* Ивана Кљуна, где је бестежински предмет готово здробљен прозрочним површинама),

**М**оменту, когда – по словам Маяковского – «Живопись и поэзия первые осознали свою свободу»<sup>1</sup> предшествовало изучение западного опыта. Стремительно менявшиеся моды: «Бывало – сезон, наш бог – Ван-Гог, другой сезон – Сезан»<sup>2</sup>, оставили позади интерес к импрессионистам и их последователям. Жаждавшие нового художники и коллекционеры увлеклись новейшим изобретениям – кубизмом, фовизмом, футуризмом. Осваивали новые приемы во Франции, Италии, в Москве и Петербурге. В Париж, изучать кубизм у основоположников стиля, ездили Любовь Попова и Надежда Удаљцова, чтобы затем – в мастерской Владимира Татлина и на квартире Поповой делиться знаниями с менее обеспеченными, не выезжавшими за границу коллегами. Знакомилась с новинками за границей, переезжая из Франции в Италию, Александра Экстер. Невозможно переоценить влияние выставок, на которые привозили шедевры, как и возможность посещать московские собрания новейшего искусства – коллекции Сергея Щукина и Ивана Морозова.

**Т**очкой отсчета нового искусства стал кубизм. Быстро, так что осталось от этого периода совсем немного работ (в том числе «Кувшин» Ивана Клюна, где невесомый почти предмет

**Т**he moment when – in the words of Mayakovsky – “Painting and poetry realise their freedom for the first time”,<sup>1</sup> is preceded by the study of the West’s experience. Fashions that swiftly succeeded one another: “It used to be – in one season, our God – Van Gogh, in the next – Cezanne”<sup>2</sup> left in their wake an interest in the impressionists and their followers. Anticipating novelties, artists and collectors were elated with the latest innovations – cubism, fauvism, futurism. They were mastering new methods in France, Italy, Moscow and Petersburg. Lyubov Popova and Nadezhda Udalcova went to Paris to study cubism from the initiator of the style, and then – in the studio of Vladimir Tatlin and in Popov’s flat, transmitted their knowledge to their less well-situated colleagues who did not travel abroad. Alexandra Exter also learned about novelties abroad, moving from France to Italy. Exhibitions were of immeasurable importance, masterpieces were displayed there, and the Moscow collections of the latest art – those of Sergei Shchukin and Ivan Morozov, were also accessible.

**С**ubism became the starting point of the new art. Quickly, so much so that very few works remain from that period (among them *The Jug* by Ivan Kliun, where an almost weightless object is crushed by transparent surfaces), and in traversing the stage of analytical cubism, they reached the synthetic. It was beginning to be experienced as the “real thing”, as





Модел Сјоменика III Интернационали Владимира Татлина. Петроград, 1919.

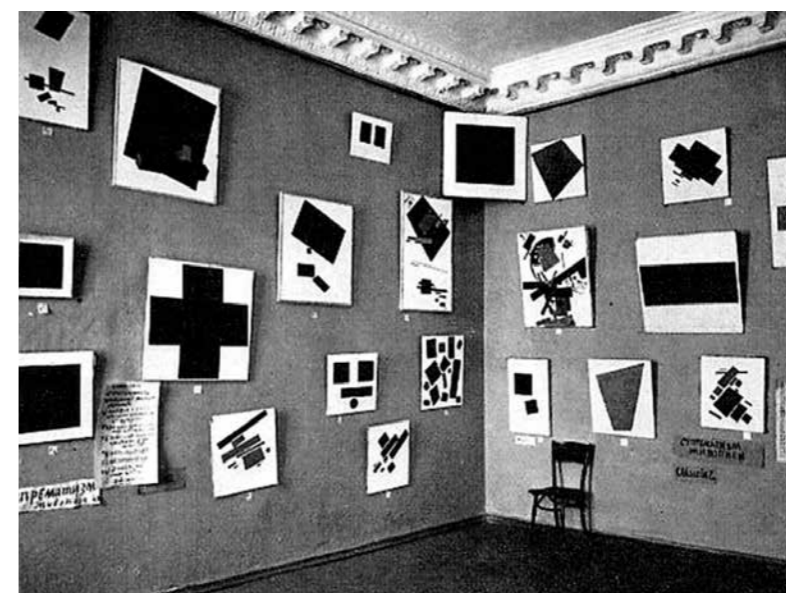
Модель Памятника III Интернационалу Владимира Татлина. Петроград, 1919.

Model of the Monument to the 3<sup>rd</sup> International, by Vladimir Tatlin. St. Petersburg, 1919.

након етапе аналитичког дошли до синтетичког кубизма. Он је и почео да се доживљава као „прави“, као опште прихваћена варијанта стила – Казимир Маљевић полазио је од њега у својим књигама и огледима мерећи свој пут ка супрематизму, а с кубизмом је започињао и рад са студентима у Витебску (међу којима је био

дробити се прозрочним плоскостима), миновав стадију аналитическог кубизма, перешли к синтетическом. Котори и стал восприниматься «настоящим», ортодоксалним варијантом стила – с него в књигах и докладах вел отсчет своего пути к супрематизму Казимир Малевич, с него начинал обучение студентов

the orthodox variant of the style – from it, Kazimir Malevich started measuring his path towards suprematism in books and reports, from it he would begin teaching his students (one of whom was also Leo Yudin – the author of *The Violin* from the Yaroslavl Art Museum) in Vitebsk.



Последња футуристичка изложба 0, 10 на којој је први пут изложен Црни квадрат К. Маљевића. Петроград, 1915.

Последняя футуристическая выставка «0,10», на которой был впервые показан «Черный квадрат» К. Малевича. Петроград, 1915.

The last futurist exhibition "0, 10", at which the "Black Square" by K. Malevich was displayed for the first time. St. Petersburg, 1915.

и Лав Јудин – аутор *Виолине* из Јарославског уметничког музеја).

Према речима Наталије Гончарове, „Кубизам је добра ствар, али не сасвим нова. Скитске 'камене бабе' и обојене дрвене лутке које су се продавале на вашарима – такође су дела кубизма“<sup>3</sup>. Усвојивши искуство Запада, Михаил Ларионов и његови сарадници окренули су се сопственој народној традицији, у којој су одгонетали и старо и ново, као и архаичним уметничким формама: натписима, народним наивним сликама-луткама, иконопису, дечијем цртежу. Живописци и самоуки сликар-наивац Нико Пиросманишвили постали су главне звезде изложби. Рушећи традиционалне ликовне поступке, класични цртеж, фигуративну и сужејну основу слике и перспективу, уметници

(в числе которых был и Лев Юдин – автор «Скрпки» из Ярославского художественного музея) в Витебске.

Огласно Гончаровой – «Кубизм – вещь хорошая, но не совсем новая. Скифские каменные бабы, крашенные деревянные куклы, продаваемые на ярмарках – те же кубистические произведения»<sup>3</sup>. Освоив западный опыт, Михаил Ларионов и его соратники обратились к собственной народной традиции, в которой угадывали и старое, и новое, к архаическим художественным формам: вывескам, народным картинкам-лубкам, иконописи, детскому рисунку. Звездами выставок стали маляры и самоучка-примитивист Нико Пиросманишвили. Разрушая традиционные живописные приемы, классический

According to Goncharova – “cubism – a good thing, but not quite new. Scythian stone grannies, the painted wooden dolls that were sold at fairs – are also works of cubism.”<sup>3</sup> Adopting the experience of the West, Mikhail Larionov and his associates turned towards their own popular tradition, in which they deciphered both the old and the new, towards archaic art forms: inscriptions, folk naive paintings-dolls, iconography, children’s drawings. The house-painters and naive painter Niko Pirosmanshveli became the stars of exhibitions. Demolishing the traditional comprehension of visual arts, the classical drawing, the figurative and topical foundation of the painting, by abolishing perspective, by forming a universal painting vocabulary, by annulling canons, artists were liberating themselves from the burden of classical

су формирали универзални сликарски речник, укидали каноне и ослобађали се терета класичне традиције. Примитивизам је постао главни јунак првих авангардних изложби и надахнуће издавачке делатности футуриста, у коју се убрајају илустрације Давида Бурљука за књиге Велимира Хлебњикова и Наталије Гончарове за футуристички зборник *Свејшкраја*. Као и многа друга дела, рођена у „узбурканом вулкану“ ране авангарде, *Дућан* Алексеја Моргунова зрачи једноставним, јасним „народним“ сижеом, нарочито „неправилним“ цртежом и интензивном бојом. Подсећајући на натписе на којима се мешају слова и слике предмета, *Мршва џирога*. Воће Александра Шевченка чини се мање смела, уздржанија и префињенија, но и он је, такође, далеко од класичних или било каквих других норми. Исто тако, готово сасвим апстрактно је кретањем прожето дело Олге Розанове *Плаво на лиму*, где пре материјал и јарка боја него сам садржај истичу код футуриста тако омиљен „цртеж на послужавнику“.

**П**рема апстракцији су се кретали разним путевима – одвојивши се од физичке природе Михаил Ларионов је створио „лучизам“; слушајући музику сфера Кандински је стварао беспредметне композиције, док је Владимир Татлин на конструисаним контрарелефима истраживао

рисунок, фигуративну и сюжетну основу картини, упраздня перспективу, утврђују универсални изобразителни словарь, сметају каноне, художници ослободили су се груза класичне традиције. Примитивизам је постао главним јунаком првих авангардних изложби и надахнуће издавачке делатности футуриста, у коју се убрајају илустрације Давида Бурљука за књиге Велимира Хлебњикова и Наталије Гончарове за футуристички зборник *Свејшкраја*. Као и многа друга дела, рођена у „узбурканом вулкану“ ране авангарде, *Дућан* Алексеја Моргунова зрачи једноставним, јасним „народним“ сижеом, нарочито „неправилним“ цртежом и интензивном бојом. Подсећајући на натписе на којима се мешају слова и слике предмета, *Мршва џирога*. Воће Александра Шевченка чини се мање смела, уздржанија и префињенија, но и он је, такође, далеко од класичних или било каквих других норми. Исто тако, готово сасвим апстрактно је кретањем прожето дело Олге Розанове *Плаво на лиму*, где пре материјал и јарка боја него сам садржај истичу код футуриста тако омиљен „цртеж на послужавнику“.

**Н**абстракцији су се кретали разним путевима – одвојивши се од физичке природе света Михаил Ларионов изобрет

tradition. Primitivism became the principal protagonist of the first avant-garde exhibitions and the inspiration of the publishing activity of the futurists, which includes the illustrations by David Burlyuk for the books by Velimir Khlebnikov, Natalya Goncharova in the futurist anthology *Mirskontsa*. Like many other works which were conceived in the “boiling volcano” of the early avant-garde, *The Shop* by Alexei Morgunov radiates with simple, clear “people’s” topics and, particularly, with the “irregular” drawing and intense colour. Reminiscent of inscriptions where the letters and pictures of objects are mixed, the *Still Life. Fruit* by Alexander Shevchenko seems less daring, more discrete and refined, but he, too, is still far from classical or any other norms, just like the almost completely abstract work, permeated with movement, by Olga Rozanova, *Blue on Metal*, where the material and the screaming colours, more than the topic, speak of the “painted platters” that were so loved by the futurists.

**T**hey travelled their different paths towards abstraction – extricating himself from the physical nature of the world, Mikhail Larionov discovered “rayonism”, listening to the music of the spheres, Vasily Kandinski created compositions without objects, while Vladimir Tatlin agglomerated counter-relief by exploring the nature of the greatest variety of materials. Exactly 100 years ago, at the “0, 10” exhibition, Kazimir Malevich shocked the

природу најразличитијих материјала. Пре тачно сто година, на изложби „0, 10“ Казимир Маљевич шокирао је публику супрематизмом. *Црни квадрант*, као знак одрицања од традиционалне слике – „о сликарству у супрематизму не може бити ни речи, сликарство је одавно превазиђено“ – постао је универзална формула авангарде, њено највеће достигнуће, непревазиђени подвиг. Временом, како је говорио и сам уметник, *Црни квадрант* се претворио у својину свих његових следбеника. За учеснике Уновиса – групе „Оснивачи нове уметности“ коју је Маљевич формирао 1920. године у Витебску – супрематизам је постао нови канон, а „црни квадрат“ – његов главни симбол, који су користили код опремања књига, плаката, текстова.

**С**воје интерпретације супрематизма понудили су и Иван Кљун – жонглирајући јарким контрастним бојама и једноставним геометријским формама, Надежда Удаљцова и Александар Веснин. Трудећи се да пронађу оптимални међусобни однос боје и форме, Љубов Попова је стварала своја дела из динамичних, слојевитих, испрепесаних површина „сликарске архитектоники“. У графичком дизајну један од првих примера примене супрематизма представљају корице за часопис *Интернационал уметности* Алексеја Моргунова

«лучизам», вслушиваясь в музыку сфер, создавал беспредметные композиции Василий Кандинский, исследуя природу самых различных материалов, собирал контррельефы Владимир Татлин. Ровно сто лет назад, на выставке «0, 10» Казимир Малевич потряс публику супрематизмом. «Черный квадрат» обозначивший отказ от традиционной картины – «о живописи в супрематизме не может быть и речи, живопись давно изжита» – предстал универсальной формулой авангарда, его наивысшим достижением, непревзойденным подвигом. Со временем из личного высказывания художника, он превратился в достояние всех его последователей. Для участников созданного Малевичем в 1920 году в Витебске Уновиса – группы «Утвердителей нового искусства» супрематизм оказался новым каноном, а «черный квадрат» – его главным символом, который использовали в оформлении книг, плакатов, текстов.

**С**вои интерпретације супрематизма предложили Иван Кљун – жонглировавши јарким контрастним бојама и једноставним геометријским формама, Надежда Удаљцова, Александр Веснин. Пытаясь найти оптимальное соотношение цвета и формы, строила из динамичных, слоющихся, пересекающихся плоскостей «живописные архитектуры» Любовь Попова. Одним из

audience by suprematism. The *Black Square* which marked the desertion of traditional painting – “there can be no mention of painting in suprematism, painting has long been obsolete” – became the universal formula of the avant-garde, its greatest accomplishment, the unsurpassed achievement. In time, as the artist himself said, it was transformed into the property of all his followers. For the participants in the Unovis group “Founders of New Art”, which was formed by Malevich in 1920 in Vitebsk, suprematism became the new canon, and the “black square” – its chief symbol, which they used in books, on posters and in texts.

**I**van Kliun proposed his own interpretation of suprematism, by juggling the vivid and the colour-contrasted, while Nadezhda Udaltsova and Alexander Vesnin did so by simple geometric forms. While attempting to find the optimum relation between colour and form, Lyubov Popova created from dynamic, layered, intersected surfaces of “vivid architectonics”. One of the first examples of the application of suprematism in graphic design is the *Cover for the Magazine ‘Art International’* by Alexei Morgunov, with letters that sailed the white space and geometric figures. Olga Rozanova drew her own conclusions from suprematism – her abstract collages made from coloured, often semi-transparent paper, led to the ideal geometry of the *Color Construction* and the colourgraphs – paintings by colour, to the new formal task, with which the next





Ел Лисицки. Агитплакат у улици Витебска. 1920.

Эль Лисицкий. Агитплакат на улице Витебска. 1920.

El Lissitzky. A propaganda poster in a street in Vitebsk. 1920.

са геометријским фигурама и словима која су пловила белим простором. Личне закључке из супрематизма извела је и Олга Розанова – њени апстрактни колажи од обојеног, често полупрозрачног папира, водили су ка идеалној геометрији *Конструкција боја* и бојопису – сликању бојом. То је била нова форма која је занела следећи нараштај уметника, којем је припадао и Климент Редко.

**У**пркос разноврсности и различитој усмерености авангардног покрета, у којем су се дојучерашњи сарадници и истомишљеници често растајали нагло и заувек, врло је приметна сличност задатака и околности пред којима су се нашли уметници, а за које је сваки од многобројних представника налазио властито решење. Ма колико да су се крајем 1910-их и 1920-их година

первых опытов применения супрематизма в графическом дизайне стала «Обложка для журнала «Интернационал искусств»» Алексея Моргунова с парящими в белом пространстве буквами и геометрическими фигурами. Собственные выводы из супрематизма сделала Ольга Розанова – ее абстрактные коллажи из цветной, часто полупрозрачной бумаги вели к идеальной геометрии «Цветоконструкции» и цветописи – живописи цветом. Новой формальной задаче, увлекавшей следующее поколение художников, к которому принадлежал и Климент Редько.

**П**ри всей неоднородности, разнонаправленности авангардистского движения, в котором вчерашние соратники и

generation of artists, to which Kliment Redko also belonged, became enchanted.

**I**n spite of the variety, the different orientations of the avant-garde movement, in which co-workers and those who thought alike only yesterday parted ways suddenly and forever, it is hard not to notice the similarity of the tasks and circumstances the artists found themselves facing, for which each of the numerous leaders found their own solution. Regardless of how much the leading avant-garde artists of Russia differed at the end of the 1910s and during the 1920s in their theories and in practice, a dialogue of the artists can be observed in the harmonious *Improvisation* by Vasily Kandinsky, created in 1920, and in the abstract vignette by Alexander Rodchenko from 1919, who shared a studio at that



Чланови групе Уновис. Витебск. 1920.

Члены группы Уновис. Витебск. 1920.

Members of the Unovis group. Vitebsk, 1920.

водећи авангардисти Русије разишли у својим теоријама и пракси, у хармоничној *Импровизацији* Василија Кандинског (1920) и апстрактној вињети Александра Родченка (1919) можемо приметити дијалог међу уметницима – који су у то време делили атеље – дијалог о линији, тачки и површини, дијалог о прози и поезији, о материјалној и духовној култури. Када је Кандински видео у уметности „продуктивни апстрактни дух који је пронашао форму за откровење“,<sup>4</sup> убрзо је емигрирао. У свему стремио ка прецизности, материјалиста Родченко напустио је сликарство како би се посветио производној уметности неопходној новом друштву и новом животу.

единомышленники часто расходились резко и навсегда, трудно не заметить сходство стоявших перед художниками задач и обстоятельств, для которых каждый из многочисленных лидеров находил собственное решение. Как бы далеко не разошлись к рубежу 1910-х и 1920-х в своих теориях и практике ведущие авангардисты России, в гармоничной «Импровизации» Василия Кандинского, сделанной в 1920 и абстрактной вињетке Александра Родченко 1919 года улавливается диалог, который вели делившие мастерскую в это время художники – о линии, точке и плоскости, о прозе и поэзии. О материальной и духовной культуре. Кандинский, видевший в искусстве «оплодотворяющий абстрактный дух, нашедший форму для откровения»,<sup>4</sup> вскоре эмигрировал. Во всем стремившийся к точности

time – about the line, the dot and the surface, about prose and poetry. About material and spiritual culture. Kandinsky, who saw in art the “fertilizing abstract spirit, which has found the form for revelation”,<sup>4</sup> soon emigrated. Striving for precision in everything, materialist Rodchenko abandoned painting in order to dedicate himself to production art, which was required by the new society and the new life.

**H**eated debates about the need to turn towards reality, real form and topical content, were close to the spirit of the times – figurativeness was returning in world art. In Soviet Russia, where not just the cultural, but also the social spheres were being radically re-educated, particular hope was placed in realism, as a more democratic language,

Бурне расправе о нужности окретања стварности, реалној форми и актуелном садржају, биле су блиске духу времена – у светску уметност враћала се фигуративност. У Совјетској Русији, где је радикално био измењен не само културни него и друштвени простор, посебне наде полагане су у реализам, као демократичнији и народним масама јаснији језик, способан да изрази преображаје до којих је дошло у друштву. Од самог почетка, све до ограничења у оквирима „социјалистичког реализма“, фигуративна уметност тежила је да покаже „савременост“. У делима Павла Кондратјева – следбеника Павла Филонова, једног од сликара школе „Аналитичка уметност“ – свет је сачињен из делића у којима је, у складу са учитељевим заветима, „све“ шифровано. Такође, на сличан начин, само из крупнијих и јаснијих фрагмената, састављен је и *Пресек куће* Татјане Глебове и Алисе Порет. Једном растурен и рашчлањен *сџан*, појављује се поново из делића веселог и тужног живота, из приказа катастрофалног пожара и веселе гозбе. Проткана разнобојним степеницама, ова *кућа* прича причу новог живота „у заједничком стану“ где више нема изолованог простора. Зато постоје нова градска чуда: једно од њих су покретне степенице *У метроу*, које премештају људе ниодкуда у никуд кроз паклену јаму у простору, како их више са страхом него са усхићењем приказује Александар Лабас.

материалист Родченко оставил живопис, чтобы заняться необходимым новому обществу и новой жизни – производственным искусством.

Бурные дискуссии о необходимости обращения к действительности, к реальной форме и актуальному содержанию, близки были духу времени – в мировое искусство возвращалась фигуративность. В Советской России, где радикально преобразовано было не только культурное, но и социальное пространство, на реализм возлагали особые надежды, как на более демократичный, понятный массам язык, способный отразить идущие в обществе преобразования. И на первых порах, до ограничения рамками «социалистического реализма», фигуративное искусство стремилось показать «современность». В работах Павла Кондратьева – последователя Павла Филонова, одного из мастеров школы «Аналитического искусства» мир скомпонован из кусочков, в которых – в соответствии с заветами учителя, зашифровано «все». Также, только из более крупных и ясных фрагментов собран «Дом в разрезе» Татьяны Глебовой и Алисы Порет. Однажды распавшаяся, расчлененная, «Квартира» возникает вновь из кусочков жизни веселой и печальной, из образов катастрофического пожара и счастливого застолья.

clearer to the masses, capable of expressing the transformations that were happening in society. And, initially, before the limitation by the frame of “socialist realism”, figurative art strived to demonstrate “modernity”. In the works by Pavel Kondratiev – a follower of Pavel Filonov, one of the painters from the school of “Analytical Art” – the world is composed from fragments, in which “everything” is coded, in keeping with the teacher’s pledges. Likewise, the *Cross-section of the Home* by Tatyana Glebova and Alisa Poret, was composed from larger and clearer fragments. Once dismantled, the disarticulated *Apartment* reappears from the fragments of the cheerful and sad life, from the depiction of a catastrophic fire and of a joyful feast. Interspersed by staircases of various colours, the *Home* tells the history of a new life in a “shared flat”, where isolated space no longer exists. However, new urban wonders do exist – one of them – the escalator in the *Metro*, which moves people from anywhere to nowhere through an infernal pit in space, is described by Alexander Labas, more with fear than with elation. The *Outgoing Moscow* by Mikhail Sokolov, the *Winter Landscape* by Nikolai Chernyshev, the *Processing of Marble* by Sergey Koltsov – depict a life strange and disturbing, an illusion, in which the yearning for the past is united with the uncertainty of the future.

ut of that fog emerge the photomontages of El Lissitzky – the *Runner*



Први Сверуски конгрес футуриста. Михаил Матјушин, Алексеј Кручоних и Казимир Маљевич. Санкт Петербург, 1913.

Первый Всероссийский съезд футуристов. Михаил Матюшин, Алексей Крученых и Казимир Малевич. Петербург, 1913.

The first All-Russian Congress of the futurists. Mikhail Matyushin, Aleksei Kruchenykh and Kazimir Malievich. St. Petersburg, 1913.

*Оглазећа Москва* Михаила Соколова, *Зимски њејзаж* Николаја Чернишева и *Обрага мермера* Сергеја Кољцова – представљају чудан и забринут живот, односно илузију у којој се чежња за прошлим сједињује са неизвесношћу будућег.

Из те магле будућности појављују се фотомонтаже Ела Лисицког: *Тркак* који савлађује градски простор, и *Пројекат њ првој солићера код Никићске кайце* који игнорише оне што заостају за технолошким идејама. Јаков Чернихов у својим *Архиџекџонским фанџијама* још више пренебрегава стварност зарад будућности.

Идеалан и, за разлику од архитектуре, лако доступан простор за реализацију најхрабријих

Пронизанный изворотливими разноцветными лестницами, «Дом» рассказывает истории нового «коммунального» быта, где нет больше изолированных пространств. Зато есть новые городские чудеса – одно из них – эскалатор «В метро», перемещающий людей из ниоткуда в никуда через infernalную дыру в пространстве, скорее со страхом, чем с восхищением описывает Александр Лабас. «Уходящая Москва» Михаила Соколова, «Зимний пейзаж» Николая Чернышева, «Добыча мрамора» Сергея Колюцова – демонстрируют жизнь странную и тревожную, мираж, в котором тоска по ушедшему сливается с неуверенностью в будущем.

Из того же тумана являются и фотомонтажи Эль Лисицкого – преодолевающий пространство

overcoming the immensity of the city, the *Horizontal Skyscraper in Nikitsky Square* ignoring those faltering behind the idea of technology. Yakov Chernikhov disregarded reality even more for the sake of the future – in his *Architectonic Fantasies*.

The theatre became an ideal and – unlike architecture – an accessible space for the realization of the most courageous fantasies, which opened almost unbelievable and, at the same time – completely realistic prospects for reshaping the environment and man. The cooperation of the director of the Chamber Theatre, Alexander Tairov, with artists Alexandra Exter, the Stenberg brothers, and Georgy Yakulov, a new artistic reality led to the birth of an original synthesis of art, which brought down the traditional premise on the conditional and

уобразиља постао је театар, који је отворио скоро невероватне и притом сасвим реалне перспективе преобликовања средине и човека. У сарадњи редитеља Камерног театра Александра Таирова са уметницима Александром Екстер, браћом Стенберг и Георгијем Јакуловим рађала се нова уметничка стварност, оригинална синтеза уметности која је рушила традиционалне претпоставке о условном и стварном. Невероватно замишљене конструкције, ефектни и ексцентрични костими постали су оваплоћење чудесних представа о времену и простору. Уметници су дословно стварали позориште, предлагали своје лично читање комада и давали пластичност и ритам кретања глумцима. Ново је тражило себе у старом, традиционалне маске, фантастичне капе и сложено осмишљени костими пружали су могућност за трансформисање људске фигуре, тела глумца. Варљиве сликарске кулисе замењене су тродимензионалним конструкцијама чиме је измењен сам принцип сценске радње. У најуспешнијим представама приказима епоха – античке Грчке у *Федри*, недавне прошлости у *Ревизору*, и невероватне будућности у филму *Аелиџа* – историјски периоди представљени су величанственим метафорама, правим фантазмагоријама.

**З**а кратко време авангарда је запосела најбоља позоришта, нешто касније

города «Бегун», игнорирующий отстающие от идеи технологии «Горизонтальный небоскреб у Никитских ворот». Еще более радикально пренебрегает реальностью ради будущего Яков Черников – в своих «Архитектурных фантазиях».

**И**деальной и – в отличие от архитектуры – доступной площадкой, для реализации самых смелых фантазий, стал театр, открывший почти невероятные и при том – вполне реальные перспективы преобразования среды и человека. В сотрудничестве режиссера Камерного театра Александра Таирова с художниками Александрой Экстер, братьями Стенберг, Георгием Якуловым, рождалась новая художественная действительность, подлинный синтез искусств, разрушающий традиционные представление об условном и реальном. Потрясающие воображение конструкции, эфффектные и эксцентричные костюмы стали воплощением самых удивительных представлений о времени и пространстве. Художники буквально создавали театр, предлагая собственное прочтение пьес, задавали пластику и ритм движения актеров. Новое искало себя в старом, традиционные маски и фантастические головные уборы, сложной формы костюмы давали возможность трансформировать человеческую фигуру, тело актера. Иллюзорные

the real. Unbelievably conceived constructions, effective and eccentric costumes became the embodiment of exquisite notions of time and space. The artists literally created theatre, proposing to read the plays personally, they gave shape and rhythm to the movement of the actors. The new was seeking itself in the old, traditional masks and fantastic hats, complicated costumes provided the opportunity for transforming the human figure, the body of an actor. Deceptive picturesque decorations replaced the tri-dimensional constructions, changing the very principle of the scene's fable. In the most successful plays, the presentation of the epoch – of ancient Greece in *Phaedra*, of the recent past in *The Government Inspector*, of the incredible future in the film *Aelita*, represented grandiose metaphors and veritable phantasmagorias.

**I**n a short period, the avant-garde occupied the best theatres and, subsequently, construction sites and art schools. Artists formed museums of a new type, sending collections to provincial towns – among them Rostov, Yaroslav, Ivanovo, which enabled the presentation of art works at this exhibition, where the path of free Russian art is being established with the help of Russian art collections, but also of works from the National Museum in Belgrade.

и градилишта, уметничке школе. Уметници су стварали музеје новог типа, шаљући колекције у мање градове у унутрашњости – међу њима су и Ростов, Јарослав и Иваново. Ти градови су омогућили представљање уметничких дела на овој изложби, где се пут слободне руске уметности реконструише уз помоћ руских уметничких колекција, али и дела из Народног музеја у Београду.

1) В. Мајаковски, „О најновијој руској поезији. 1912“, Сабрана дела у тринаест помова. Први том. Песме, трагедије, поеме и чланци 1912–1917, Москва: ГИХЛ, 1955.

2) Исто.

3) Б. К. Лившиц. Полутораглазый стрелец [Једноопооки стрелац]. Л: Изд. писателј в Ленинграде, 1933, с. 80.

В. Кандински. „О духовном у уметности“. Москва: Архимед, 1992.

живописные декорации сменили трехмерные конструкции, изменившие сам принцип сценического действия. В самых удачных представлениях образ эпохи – античной Эллады «Федры», недавнего прошлого «Ревизора», невероятного будущего в фильме «Аэлита» представляли грандиозной метафорой, настоящей фантазмагорией.

**Н**а короткое время авангард захватил лучшие театральные, чуть позже – и строительные площадки, художественные школы. Художники формировали музеи нового типа, рассылая коллекции в провинциальные города – в их числе были и Ростов, и Ярославль, и Иваново, предоставившие произведения на эту выставку, где путь свободного русского искусства реконструируется с помощью российских собраний, но и Сербского национального художественного музея.

1) В. Маяковский, „О новейшей русской поэзии. 1912“, Полное собрание сочинений в тринадцати томах. Том первый. Стихотворения, трагедия, поэмы и статьи 1912–1917. Москва: ГИХЛ, 1955.

2) Ibid.

3) Б. К. Лившиц. Полутораглазый стрелец. Л: Изд. писателј в Ленинграде, 1933, с. 80.

4) В. Кандинский. О духовном в искусстве. Москва: Архимед, 1992.

1) В. Маяковский, „О новейшей русской поэзии. 1912“, Полное собрание сочинений в тринадцати томах. Том первый. Стихотворения, трагедия, поэмы и статьи 1912–1917 [Vladimir Mayakovsky, "On the most recent Russian poetry. 1912.", *Collected works in 13 volumes. Volume One. 1912–1917. Poems, tragedies, narrative poetry and articles*]. Москва: ГИХЛ, 1955.

2) Ibid.

3) Б. К. Лившиц. Полутораглазый стрелец [В. К. Livshits, *One and a Half-Eyed Archer*]. Л: Изд. писателј в Ленинграде, 1933, с. 80.

4) В. Кандинский. О духовном в искусстве [V. Kandinsky, *Concerning the Spiritual in Art*]. Москва: Архимед, 1992.

**ДРЖАВНИ ИСТОРИЈСКО-АРХИТЕКТОНСКИ,  
УМЕТНИЧКИ И ПЕЈЗАЖНИ МУЗЕЈ  
-ЦАРИЦИНО-**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ  
ИСТОРИКО-АРХИТЕКТУРНЫЙ,  
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ И ЛАНДШАФТНЫЙ  
МУЗЕЙ ЗАПОВЕДНИК  
-ЦАРИЦЫНО-**

**STATE HISTORIC, ARCHITECTURAL,  
ART AND LANDSCAPE MUSEUM  
CARICINO**





Тацна "PROLETARIERS ALLER LANDER VEREINICT EUCH!" („Пролетери свих земаља уједините се!").  
Аутор слике – Михаил Адамович. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1923.  
Порцелан, надглазурно осликавање, позлата, удубљивање. 54,0 x 38,6 cm

Блюдо "PROLETARIERSALLERLANDERVEREINICTEUCH!" ("Пролетарии всех стран, соединяйтесь!").  
Аутор росписи – Михаил Адамович. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1923.  
Фарфор, роспись надглазурная, золочение, цировка. 54,0 x 38,6 cm

Plate "PROLETARIERS ALLER LANDER VEREINICT EUCH!". ("Proletarians of the world, unite!"). Author  
of the painting – Mikhail Adamovich. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1923.  
Porcelain, painting on enamel, gilding. 54.0 x 38.6 cm



Таъир „Живела III Интернационал“. Аутор слике – Михаил Адамович.  
Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1921. Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 26,5 цм

Тарелка "Да здравствует III Интернационал". Автор рисунка – Михаил Адамович.  
Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1921. Фарфор, роспись надглазурная. Дм – 26,5 см

Plate "Long live the 3<sup>rd</sup> International". Author of the painting – Mikhail Adamovich.  
State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1921. Porcelain, painting on enamel. Diameter – 26.5 cm



Таъир „Цар“. Аутор слике – Стела Венгеровска. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1924.  
Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 25,3 цм

Тарелка "Царь". Автор рисунка – Стелла Венгеровская. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград.  
1924. Фарфор, роспись надглазурная. Дм – 25,3 см

Plate "Tsar". Author of the painting – Stella Vengerovskaya. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1924.  
Porcelain, painting on enamel. Diameter – 25.3 cm





Таъир „1921“. Аутор слике – Рудолф Вилде. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1921.  
Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 25,2 цм

Тарелка "1921". Аутор рисунка – Рудолф Вилде. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград.  
1921. Фарфор, роспись надглазурная. Дм – 25,2 см

Plate "1921". Author of the painting – Rudolph Wilde. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1921.  
Porcelain, painting on enamel. Diameter – 25.2 cm



Шоља „Чај“. Аутор модела: Наталија Дањко. Државна фабрика порцелана, Русија, Санкт Петербург, 1918.  
Порцелан, глазура. Висина – 10,3 цм; Пречник – 10,5 цм

Кружка "Чај". Аутор модели – Наталья Данько. Государственный фарфоровый завод. Россия, Петроград. 1918.  
Фарфор, глазури. В – 10,3 см; Дм – 10,5 см

Cup "Tea". Author of the model – Natalya Danko. State Porcelain Factory Russia, St. Petersburg, 1918.  
Porcelain, glazing. Height -10.3 cm; Diameter – 10.5 cm



Шоља „Млеко“. Аутор модела: Наталија Данко; осликана према цртежу Алексеја Воробјовског. Ленинградска фабрика порцелана „Ломоносов“, СССР, Ленинград, 1960-е, (модел из 1919). Порцелан, надглазурно осликавање, позлата. 14,0 x 16,5 x 11,0 cm

Кружка "Молоко". Автор модели – Наталья Данко, роспись по рисунку - Алексея Воробьевского. Ленинградский фарфоровый завод им. Ломоносова, СССР, г. Ленинград. 1960-е г. (модель 1919). Фарфор, роспись надглазурная, позолота. 14,0 x 16,5 x 11,0 cm

Cup "Milk". Author of the model – Natalya Danko. Painted according to the drawing by Alexei Vorobyovsky. Leningrad Porcelain Factory „Lomonosov“ USSR, Leningrad, 1960s, (model 1919). Porcelain, painting on enamel, gilding. 14.0 x 16.5 x 11.0 cm



Скулптура „Везиља заставе“. Аутор модела: Наталија Данко. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1921, (модел из 1919). Порцелан, надглазурно осликавање, позлата, удубљивање. Висина – 14,4 cm; Основа – 8,3 x 9,0 cm

Скулптура "Вышивающая знамя". Автор модели – Наталья Данко. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1921 (модель 1919). Фарфор, роспись надглазурная, золочение, цировка. В – 14,4cm; Осн. 8,3 x 9,0 cm

Sculpture "Embroidering the banner". Author of the model – Natalya Danko. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1921 (model 1919). Porcelain, painting on enamel, gilding. Height –14.4 cm; Base 8.3 x 9.0 cm



Тањир „Живео VIII конгрес Совјета!“. Аутор цртежа: Зинаида Кобылецка. Државна фабрика порцелана, Русија, Санкт Петербург, 1920. Порцелан, надглазурно осликавање, позлата, удубљивање. Пречник – 23,8 цм

Тарелка "Да здравствует VIII съезд Советов!". Автор рисунка – Зинаида Кобылецкая. Государственный фарфоровый завод. Россия, г. Петроград. 1920. Фарфор, роспись надглазурная, роспись золотом, цирровка. Дм – 23,8 см

Plate "Long live VIII Congress of the Soviet!". Author of the drawing – Zinaida Kobiletskaya. State Porcelain Factory Russia, St. Petersburg, 1920. Porcelain, painting on enamel, gilding. Diameter – 23.8 cm



Тањир са супрематичком композицијом. Аутор слике – Казимир Маљевич. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1923. Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 23,7 цм

Тарелка с супрематической композицией. Автор рисунка – Казимир Малевич. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1923. Фарфор, роспись надглазурная. Дм – 23,7 см

Plate with a suprematic composition. Author of the painting – Kazimir Malevich. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1923. Porcelain, painting on enamel. Diameter – 23.7 cm





Чайник с поклопцем „Бели“. Аутор форме: Казимир Маљевич. АД „Ломоносовска фабрика порцелана“, Русија, Санкт Петербург, 2010 (модел из 1923). Порцелан, глазура; 17,0 x 24,0 x 9,5 cm

Чайник с крышкой "Белый". Автор формы – Казимир Малевич. АО "Ломоносовский фарфоровый завод". Россия, г. Санкт-Петербург. 2010. (модель 1923). Фарфор, глазурь. 17,0 x 24,0 x 9,5 cm

Teapot with lid "White". Author of the form – Kazimir Malevich. "Lomonosov porcelain factory" Russia, St. Petersburg, 2010 (model 1923). Porcelain, glazing. 17,0 x 24,0 x 9,5 cm





Тањир „Ослобађање радничке класе – ствар самих радника“. Аутор слике – Гаврил Сударчиков. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1920. Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 23,5 цм

Тарелка "Освобождение рабочего класса – дело самих рабочих". Автор рисунка – Гавриил Сударчиков. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1920. Фарфор, роспись надглазурная. Дм - 23,5 см

Plate "Freedom of the Working Class – Is the Feat of the Workers". Author of the drawing – Gavril Sudarchikov. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1920. Porcelain, painting on enamel. Diameter – 23.5 cm



Декоративни тањир „Борба ће родити хероје“. Аутор слике – Сергеј Чехоњин. Државна фабрика порцелана, Русија, Санкт Петербург, 1918. Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 24,3 цм

Тарелка декоративная "Борьба родит героев". Автор росписи – Сергей Чехонин. Государственный фарфоровый завод. Россия, Петроград. 1918. Фарфор, роспись надглазурная. Дм - 24,3 см

Decorative plate "The fight shall give birth to heroes". Author of the painting – Sergei Chekhonin. State Porcelain Factory Russia, St. Petersburg, 1918. Porcelain, painting on enamel. Diameter – 24.3 cm



Декоративни тањир „Плавн грб“. Аутор слике – Сергеј Чехоњин. Државна фабрика порцелана, Русија, Санкт Петербург, 1918. Порцелан, надглазурно осликавање. Пречник – 24,3 цм

Тарелка декоративная "Синий герб". Автор росписи – Сергей Чехонин. Государственный фарфоровый завод. Россия, Петроград. 1918. Фарфор, роспись надглазурная. Дм – 24,3 см

Decorative plate "Blue Blazon". Author of the painting – Sergei Chekhonin. State Porcelain Factory Russia, St. Petersburg, 1918. Porcelain, painting on enamel. Diameter – 24.3 cm



Тањир „Црвена трака“. Аутор цртежа: Сергеј Чехоњин. Државна фабрика порцелана, СССР, Петроград, 1919. Порцелан, надглазурно осликавање, позлата. Пречник – 25,0 цм

Тарелка "Красная лента". Автор рисунка – Сергей Чехонин. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1919. Фарфор, роспись надглазурная, позолота. Дм – 25,0 см

Plate „Red Ribbon“. Author of the drawing – Sergei Chekhonin. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1919. Porcelain, painting on enamel, gilding. Diameter – 25.0 cm





Таъир „Материнство“. Автор слике – Александра Шчекотихина-Потоцка. Државна фабрика порцелана, СССР, Санкт Петербург, 1923. Порцелан, надглазурно осликавање, позлата, удубљивање. Пречник – 26,7 см

Тарелка "Материнство". Автор росписи – Александра Шчекотихина-Потоцкая. Государственный фарфоровый завод. СССР, Петроград. 1923. Фарфор, роспись надглазурная, позолота, цирковка. Дм – 26,7 см

Plate "Motherhood". Author of the painting – Aleksandra Shchekotikhina – Pototskaya. State Porcelain Factory USSR, St. Petersburg, 1923. Porcelain, painting on enamel, gilding. Diameter – 26.7 cm

**ДРЖАВНИ РОСТОВСКО-ЯРОСЛАВСКИ  
АРХИТЕКТОНСКО-УМЕТНИЧКИ МУЗЕЈ**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РОСТОВО-ЯРОСЛАВСКИЙ  
АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ  
МУЗЕЙ-ЗАПОВЕДНИК**

**STATE ROSTOV AND YAROSLAV  
ARCHITECTURAL ART MUSEUM**



**Иван Кљун**, *Крчаї*, 1914. Уље на платну; 75,5 x 66 цм

**Иван Кљун**, *Кувшин*, 1914 г. Холст, масло; 75,5 x 66 см

**Ivan Kliun**, *Sarafe*, 1914. Oil on canvas; 75.5 x 66 cm

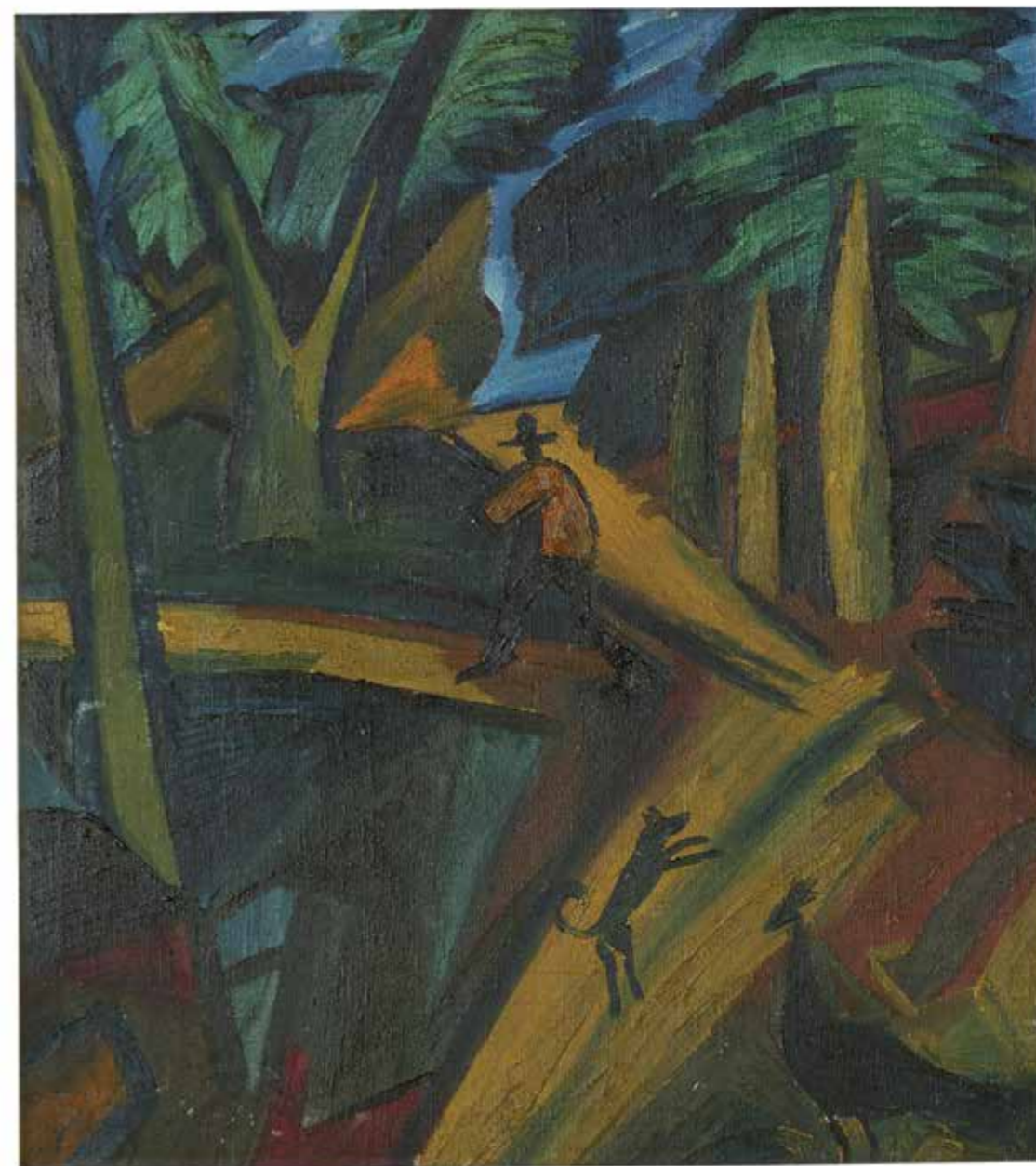




Лав Јудин, *Виолина*, 1920. Уље на платну; 105 x 70,5 цм

Лев Јудин, *Скрипка*, 1920 г. Холст, масло; 105 x 70,5 см

Lev Udin, *Violin*, 1920. Oil on canvas; 105 x 70.5 cm



Давид Бурљук, *Пејзаж*, 1910-е. Уље на платну; 68,5 x 62 цм

Давид Бурљук, *Пејзаж*, 1910-е г. Холст, масло; 68,5 x 62 см

David Burliuk, *Landscape*, 1910s. Oil on canvas; 68.5 x 62 cm





**Варвара Степанова**, *Двоје за сџолом*, 1910. Папир, гваш, лак; 40 x 34,5 цм

**Варвары Степанова**, *Двое за столом*, 1910 г. Бумага, гуашь, лак; 40 x 34, 5 см

**Varvara Stepanova**, *Two at the table*, 1910. Paper, gouache, lacquer; 40 x 34.5 cm



**Александра Экстер**, *Балерина*, 1920. Скица костима. Картон, гваш; 49 x 34 цм

**Александра Экстер**, *Балерина*, 1920 г. Эскиз костюма. Картон, гуашь; 49 x 34 см

**Alexandra Ekster**, *Ballerina*, 1920. Costume study. Cardboard, gouache; 49 x 34 cm

**ИВАНОВСКИ ОБЛАСНИ  
УМЕТНИЧКИ МУЗЕЈ**

**ИВАНОВСКИЙ ОБЛАСТНОЙ  
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ**

**IVANOVSK DISTRICT  
ART MUSEUM**



**Олга Розанова**, *Конструкција боја*, 1917. Папир, акварел, туш; 51 x 45,7 cm

**Ольга Розанова**, *Цветоконструкция*, 1917 г. Бумага, акварель, тушь; 51 x 45,7 cm

**Olga Rozanova**, *Color Construction*, 1917. Paper, watercolour, ink; 51 x 45.7 cm





Александр Шевченко, *Мршва й природа. Воће*, 1913. Уље на платну; 86,5 x 82 cm

Александр Шевченко, *Натюрморт. Фрукты*, 1913 г. Холст, масло; 86,5 x 82 cm

Alexander Shevchenko, *Still Life. Fruit*, 1913. Oil on canvas; 86.5 x 82 cm

ЯРОСЛАВСКИ УМЕТНИЧКИ МУЗЕЈ

ЯРОСЛАВСКИЙ ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ

YAROSLAV ART MUSEUM



Самуил Адливанкин, *Мртва природа*, 1920. Уље на дрвету; 52,5 x 41 cm

Самуил Адливанкин, *Натюрморт*, 1920 г. Древо, масло; 52,5 x 41 cm

Samuil Adlivankin, *Still Life*, 1920. Oil on wood; 52.5 x 41 cm





Татјана Глебова и Алиса Порет, *Пресек куће*, 1931. Уље на платну; 148 x 196 cm

Татјана Глебова и Алиса Порет, *Дом в разрезе*, 1931 г. Холст, масло; 148 x 196 cm

Tatyana Glebova and Alisa Poret, *House Cut Open*, 1931. Oil on canvas; 148 x 196 cm



Александра Екстер, *Обала Сене*, 1912. Уље на платну; 80,5 x 64,5 cm

Александра Экстер, *Берег Сены*, 1912 г. Холст, масло; 80,5 x 64,5 cm

Alexandra Exter, *Seine Riverbank*, 1912. Oil on canvas; 80.5 x 64.5 cm





**Александра Экстер**, *Балерина*, Скица за режију шпанских игара. 1918-1919.  
Картон, гваш, позлата, алуминијумска боја, папирне налепнице, графитна оловка;  
52,7 x 34 cm

**Александра Экстер**, *Балерина*, Эскиз к постановке испанских танцев. 1918-1919.  
Картон, гуаш, золочение, краска алюминиевая, наклейки бумажные, карандаш графитный;  
52,7 x 34 cm

**Alexandra Exter**, *Ballerina*, Costume study for the Spanish Dances, 1918–1919.  
Cardboard, gouache, gilding, aluminium paint, paper stickers, graphite pencil;  
52.7 x 34 cm



**Александр Лабас**, *У мейтроу*, 1935. Уље на платну; 72,7 x 55 cm

**Александр Лабас**, *В метро*, 1935 г. Холст, масло; 72,7 x 55 cm

**Alexander Labas**, *Metro*, 1935. Oil on canvas; 72.7 x 55 cm





Михаил Ле Дантју, *Портретиш љумца*, 1912. Уље на платну; 66,5 x 52 цм

Михаил Ле-Дантју, *Портрет актера*, 1912 г. Холст, масло; 66,5 x 52 см

Mikhail Le Dantue, *Portrait of An Actor*, 1912. Oil on canvas; 66.5 x 52 cm



Василиј Кандински, *Композиција* (цртеж), 1916. Папир, туш, четка; 20,8 x 13,9 цм

Василиј Кандински, *Композиција* (рисунок), 1916 г. Бумага, туш, кисть; 20,8 x 13,9 см

Vasily Kandinsky, *Composition* (drawing), 1916. Paper, ink, brush; 20.8 x 13.9 cm





Василиј Кандински, *Скица*, 1920. Папир, акварел, туш, четка; 25,2 x 33,5 цм

Василий Кандинский, *Эскиз*, 1920 г. Бумага, акварель, тушь, кисть; 25,2 x 33,5 см

Vasily Kandinsky, *Study*, 1920. Paper, watercolour, ink, brush; 25.2 x 33.5 cm



Иван Кљун, *Супрематизам*, 1916. Уље на платну; 49 x 44 цм

Иван Кљун, *Супрематизм*, 1916. г. Холст, масло; 49 x 44 см

Kliun Kliun, *Suprematism*, 1916. Oil on canvas; 49 x 44 cm



**Сергей Кольцов**, *Обрада мермера*, 1932. Уље на платну; 129,5 x 81 cm

**Сергей Кольцов**, *Разработка мрамора*, 1932 г. Холст, масло; 129,5 x 81 cm

**Sergei Koltsov**, *Development of Marble*, 1932. Oil on canvas; 129.5 x 81 cm



**Павел Кондратјев**, *Композиција са мушком фиџуром*, крај 1920-их. Папир, туш, акварел, бела минерална боја; 7,8 x 7,2 cm

**Павел Кондратјев**, *Композиција с мужской фигурой*, крај 1920-х г. Бумага, тушь, акварель, белила; 7,8 x 7,2 cm

**Pavel Kondratiev**, *Composition With a Male Figure*, end of the 1920s. Paper, ink, watercolour, ceruse; 7.8 x 7.2 cm



**Павел Кондратјев**, *Композиција са обнаженом фигуром*, крај 1920-их. Папир, туш, акварел, бела минерална боја; 9,6 x 7,6 cm

**Павел Кондратјев**, *Композиција с обнаженной фигурой*, крај 1920-х г. Бумага, тушь, акварель, белила; 9,6 x 7,6 cm

**Pavel Kondratiev**, *Composition With a Nude Figure*, end of the 1920s. Paper, ink, watercolour, ceruse; 9.6 x 7.6 cm





Алексеј Моргунов, *Месара*, 1910–1911. Уље на платну; 71 x 80 цм

Алексей Моргунов, *Мясная лавка*, 1910–1911 г. Холст, масло; 71 x 80 см

Alexey Morgunov, *Butcher's Shop*, 1910–1911. Oil on canvas; 71 x 80 cm

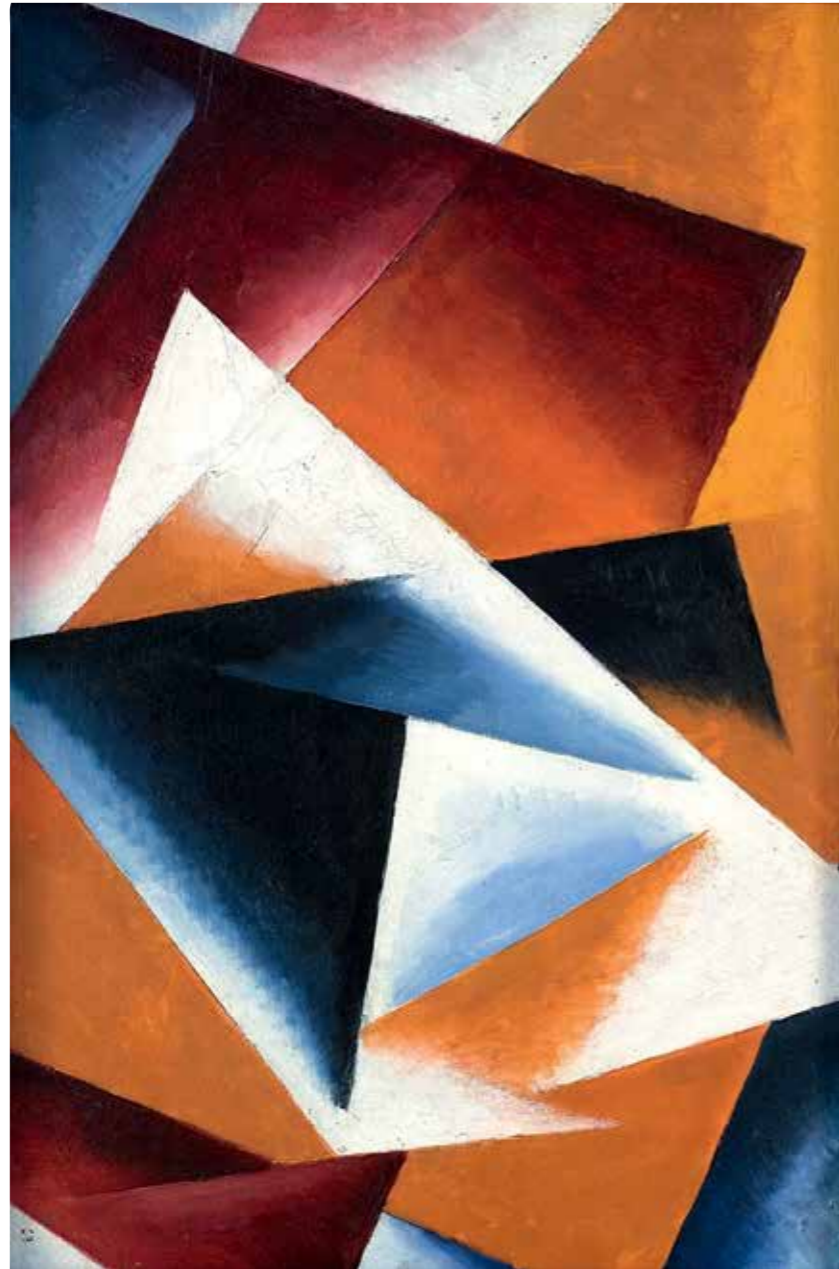


Георгиј Носков, *Композиција* (Кубизам), 1920. Уље на платну; 106,5 x 63 цм

Георгий Носков, *Композиция* (Кубизм), 1920 г. Холст, масло; 106,5 x 63 см

Georgy Noskov, *Composition* (Cubism), 1920. Oil on canvas; 106.5 x 63 cm





**Любовь Попова**, *Наранџаста сликарска архитектоника*, 1918. Уље на картону; 59 x 39 cm

**Любовь Попова**, *Оранжевая живописная архитектоника*, 1918 г. Картон, масло; 59 x 39 cm

**Lyubov Popova**, *Orange Painterly Architectonic*, 1918. Oil on cardboard; 59 x 39 cm



**Любовь Попова**, *Сликарска архитектоника*, 1919.  
Папир, акварел, бела минерална боја, графитна оловка; 34,2 x 25,5 cm

**Любовь Попова**, *Живописная архитектоника*, 1919 г.  
Бумага, акварель, белила, карандаш графитный; 34,2 x 25,5 cm

**Lyubov Popova**, *Painterly Architectonic*, 1919.  
Paper, watercolour, ceruse, graphite pencil; 34.2 x 25.5 cm





**Александр Родченко**, *Композиция*, 1919.  
Папир, туш, оловка; 26,7 x 14,5 см

**Александр Родченко**, *Композиция*, 1919 г.  
Бумага, туш, карандаш; 26,7 x 14,5 см

**Alexander Rodchenko**, *Composition*, 1919.  
Paper, ink, pencil; 26.7 x 14.5 cm



**Олга Розанова**, *Плавещило на лиму* (Град), 1913. Уље на лиму; 51 x 35,5 см

**Олга Розанова**, *Синее на жести* (Город), 1913 г. Жесть, масло; 51 x 35,5 см

**Olga Rosanova**, *Blue on Tin* (City), 1913. Oil on tin-plate; 51 x 35.5 cm





Николај Синезубов, *Плав дан* (Црвени дом), 1920. Уље на платну; 53 x 46 cm

Николай Синезубов, *Синий день* (Красный дом), 1920 г. Холст, масло; 53 x 46 cm

Nikolai Sinezubov, *Blue Day* (Red house), 1920. Oil on canvas; 53 x 46 cm



Петар Соколов, *Мртва природа*, 1920. Картон, акварел, бела минерална боја; 35,6 x 27,4 cm

Петр Соколов, *Натюрморт*, 1920 г. Картон, акварель, белила; 35,6 x 27,4 cm

Peter Sokolov, *Still Life*, 1920. Cardboard, watercolour, ceruse; 35.6 x 27.4 cm





**Михаил Соколов**, *Москва, Арбатски пролаз*, почетак 1930-их.  
Уље на платну; 55 x 67 cm

**Михаил Соколов**, *Москва, Арбатский переулок*, 1930-е.  
Холст, масло; 55 x 67 cm

**Mikhail Sokolov**, *Moscow, Arbat Lane*, early 1930s.  
Oil on canvas; 55 x 67 cm

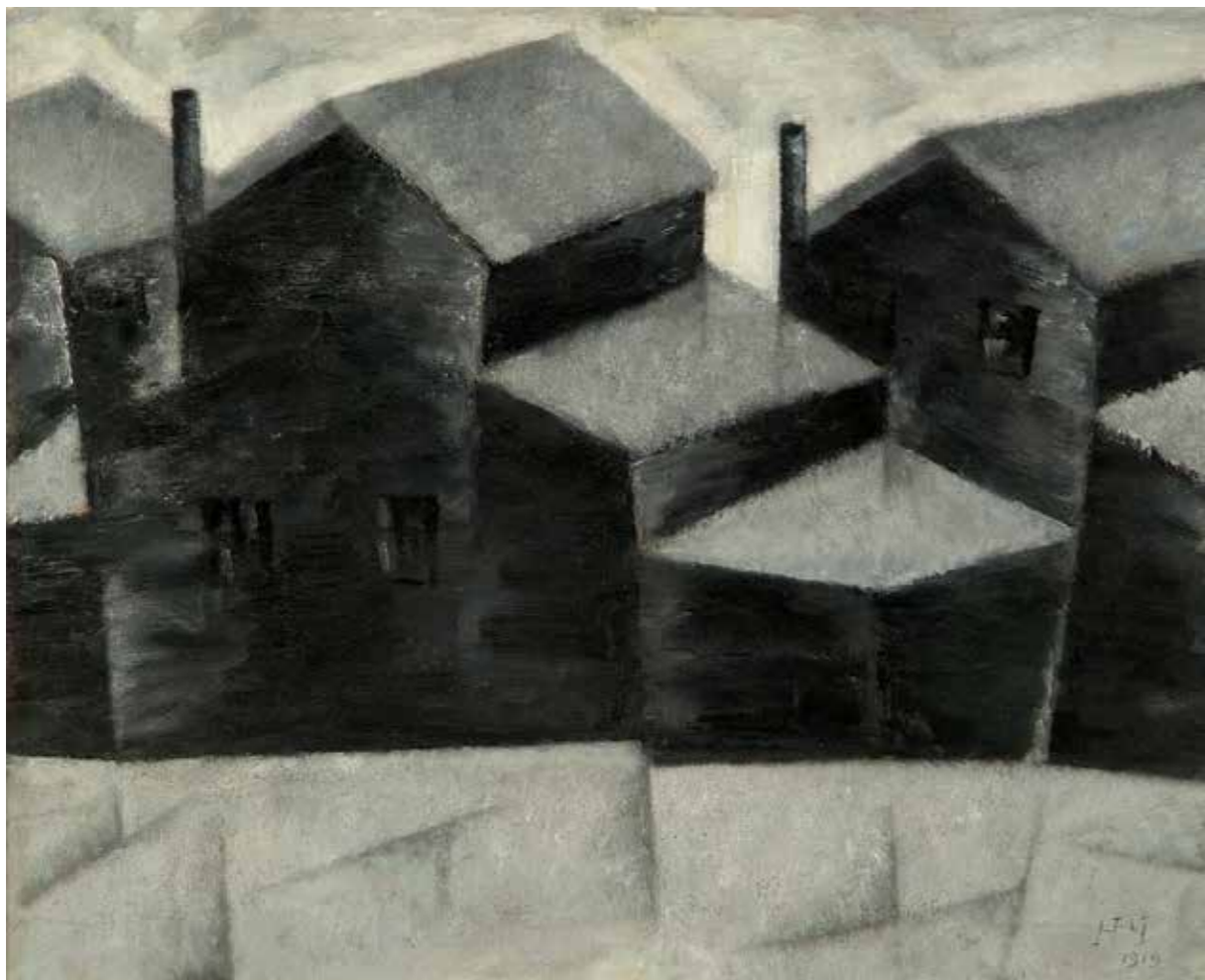


**Михаил Соколов**, *Мртва природа. Цвете*, почетак 1930-их. Уље на платну; 62 x 50,2 cm

**Михаил Соколов**, *Натюрморт. Цветы*, начало 1930-е. Холст, масло; 62 x 50,2 cm

**Mikhail Sokolov**, *Still Life. Flowers*, early 1930s. Oil on canvas; 62 x 50.2 cm





**Николај Чернишев**, *Зимски пејзаж*, 1919. Уље на картону; 39 x 48 cm

**Николай Чернышев**, *Зимний пейзаж*, 1919 г. Картон, масло; 39 x 48 cm

**Nikolai Chernishev**, *Winter Landscape*, 1919. Oil on cardboard; 39 x 48 cm



**Александар Шевченко**, *Пејзаж са ружичастим кућама*, 1913. Уље на картону; 63 x 80 cm

**Александр Шевченко**, *Пейзаж с розовыми домами*, 1913 г. Картон, масло; 63 x 80 cm

**Alexander Shevchenko**, *Landscape With Pink Houses*, 1913. Oil on cardboard; 63 x 80 cm

**НАРОДНИ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ МУЗЕЙ В БЕЛГРАДЕ**

**NATIONAL MUSEUM IN BELGRADE**





**Александр Архипенко**, *Две жене*, 1920.  
Дрво, метал, уље; 177 x 97 x 7 cm

**Александр Архипенко**, *Две женщины*, 1920 г.  
Дерево, металл, масло; 177 x 97 x 7 cm

**Alexander Archipenko**, *Two Women*, 1920.  
Wood, metal, oil; 177 x 97 x 7 cm



**Александар Архипенко**, *Акџ*, 1919–1921. Креда у боји на папиру; 45,5 x 30 цм

**Александр Архипенко**, *Акт*, 1919–1921 г. Цветной мел, бумага; 45,5 x 30 см

**Alexander Archipenko**, *Nude*, 1919–1921. Coloured chalks on paper; 45.5 x 30 cm



**Александар Архипенко**, *Студија фиџуре*, 1921. Литографија у боји; 47,6 x 33 цм

**Александр Архипенко**, *Эскиз фигуры*, 1921 г. Цветная литография; 47,6 x 33 см

**Alexander Archipenko**, *Study of Female Figure*, 1921. Colour lithograph; 47.6 x 33 cm





Василиј Кандински, *Бинц на Ријену*, 1901. Уље на платну; 33 x 24 cm

Василий Кандинский, *Бинц на Рюгене*, 1901 г. Холст, масло; 33 x 24 cm

Vasily Kandinsky, *Binz on Rugia*, 1901. Oil on canvas; 33 x 24 cm



Василиј Кандински, *Наранџасџо*, 1923. Литографија у боји; 48 x 44 cm

Василий Кандинский, *Оранжевое*, 1923 г. Цветная литография; 48 x 44 cm

Vasily Kandinsky, *Orange*, 1923. Colour lithograph; 48 x 44 cm



Василиј Кандински, *Љубичасџо*, 1923. Литографија у боји, 34,8 x 26,5 цм

Василиј Кандински, *Фиолетовое*, 1923 г. Цветна литографија, 34,8 x 26,5 см

Vasily Kandinsky, *Violet*, 1923. Colour lithograph; 34.8 x 26.5 cm

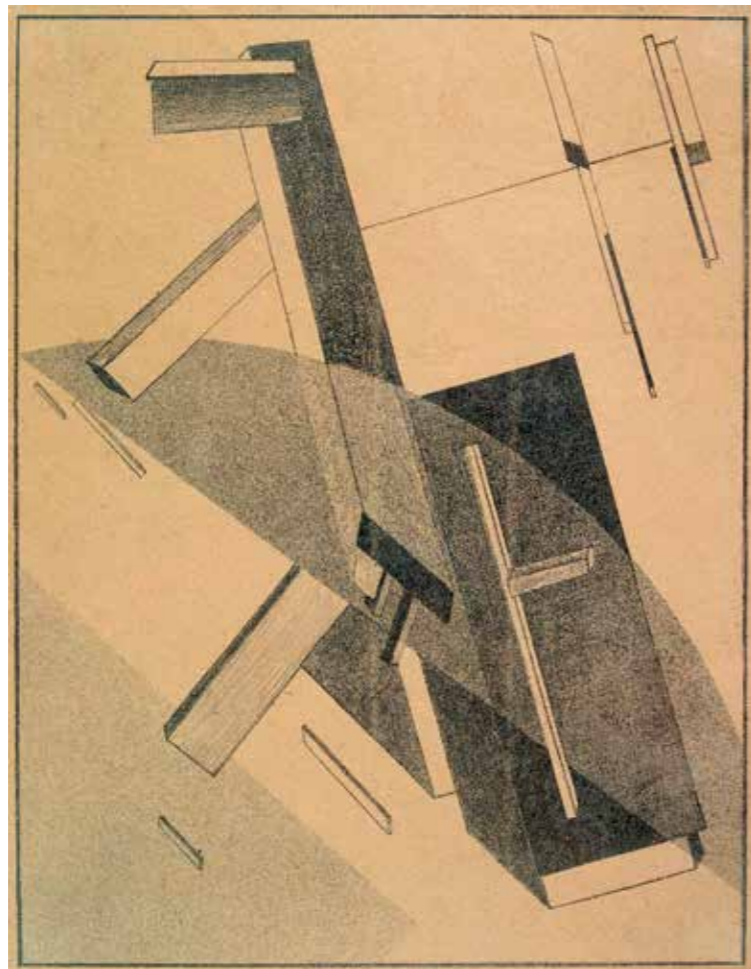


Љубов Козинцова, *Композиција*, 1925. Гваш и темпера на картону; 28 x 38 цм

Любовь Козинцова, *Композиция*, 1925 г. гуашь, темпера, картон; 28 x 38 см

Lyubov Kozintsova, *Composition*, 1925. Gouache and tempera on cardboard; 28 x 38 cm

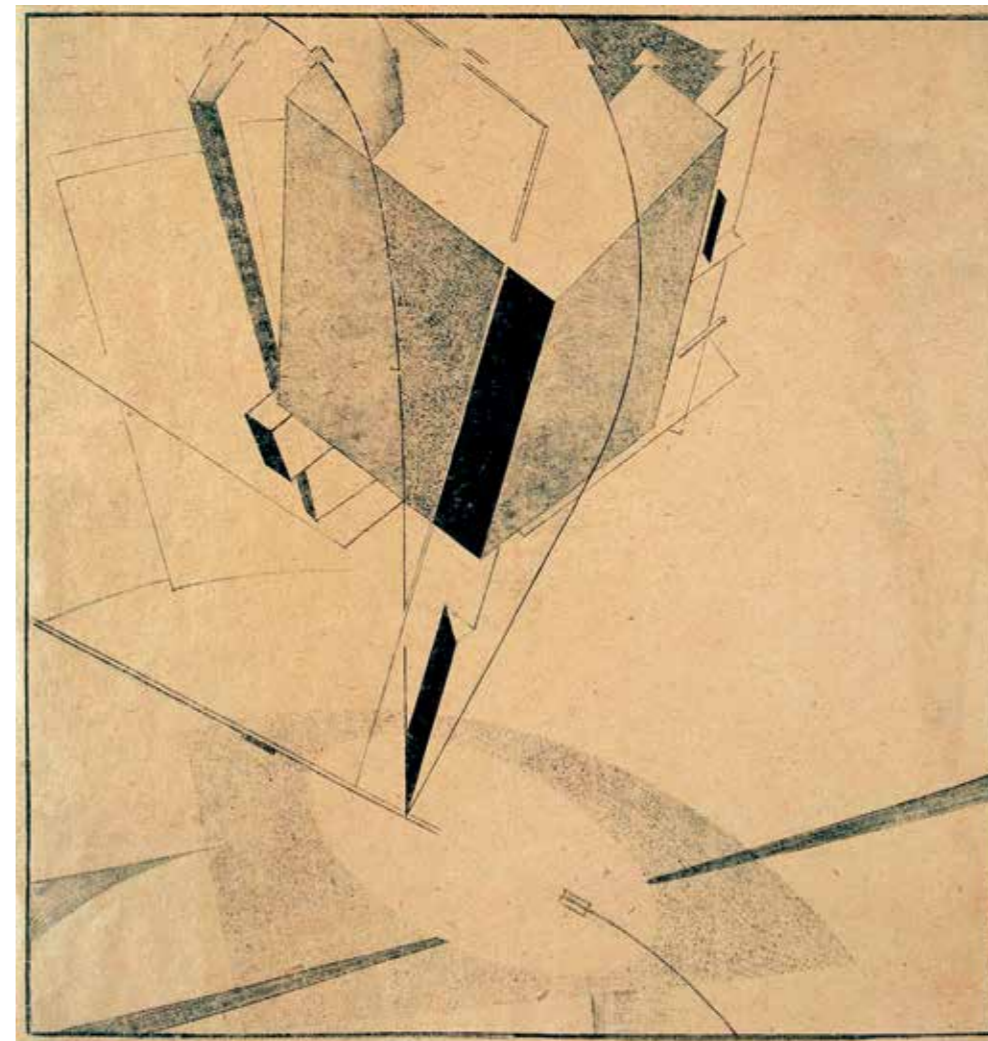




Ел Лисицки, *Проун 2Б*, 1921. Литографија; 21,4 x 27 cm

Эль Лисицкий, *Проун 2Б*, 1921 г. Литографија; 21,4 x 27 cm

El Lissitzky, *Proun 2B*, 1921. Lithography; 21.4 x 27 cm



Ел Лисицки, *Проун 5А*, 1921. Литографија; 27,8 x 17,8 cm

Эль Лисицкий, *Проун 5А*, 1921 г. Литографија; 27,8 x 17,8 cm

El Lissitzky, *Proun 5A*, 1921. Lithography; 27.8 x 17.8 cm



**Ел Лисицки**, Костим за оперу *Победа над Сунцем*, 1921.  
Оловка, акварел, лак на картону; 37,6 x 31,6 цм

**Эль Лисицкий**, Костюм для оперы *Победа над Солнцем*, 1921 г.  
Карандаш, акварель, лак на картоне; 37,6 x 31,6 см

**El Lissitzky**, Costume for the opera *Victory over the Sun*, 1921.  
Pencil, watercolour, varnish on cardboard; 37.6 x 31.6 cm



**Ел Лисицки**, *Конструкция*, 1922.  
Оловка, акварел на хартији; 47,1 x 31,6 цм

**Эль Лисицкий**, *Конструкция*, 1922 г.  
Карандаш, акварель, бумага; 47,1 x 31,6 см

**El Lissitzky**, *Construction*, 1922.  
Pencil, watercolour on paper; 47.1 x 31.6 cm



**РУССКИ ДРЖАВНИ АРХИВ  
КЪИЖЕВНОСТИ И УМЕТНОСТИ**

**РОССИЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АРХИВ  
ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА**

**RUSSIAN STATE ARCHIVE  
OF LITERATURE AND ART**



**Владимир Бурљук**, *Композиција*. Илустрација за зборник футуриста *Кобиље млеко*, 1913. Папир, мастило у боји; 19,7x12,5 цм; Потпис и датум Д. Бурљук је ставио касније.

**Владимир Бурљук**, *Композиција*. Илустрација к зборнику футуриста *Молоко кобылиц*, 1913 г. Бумага, цветне чернила; 19,7x12,5 см; Потпис и дата простављени Д. Бурљуком поздије.

**Vladimir Burlyuk**, *Composition*. Illustration for the futurists' anthology *Mare's Milk*, 1913. Paper, coloured ink; 19.7 x 12.5 cm; The signature and date were added subsequently by D. Burlyuk.





**Давид Бурљук**, *Композиција*. Илустрација за зборник футуриста *Кобиље млеко*, 1913. Папир, мастило у боји; 19,7 x 12,5 cm; Потпис и датум Д. Бурљук је ставио касније.

**Давид Бурљук**, *Композиција*. Илустрација к зборнику футуриста *Молоко кобылиц*, 1913 г. Бумага, цветные чернила; 19,7 x 12,5 cm; Подпись и дата проставлены Д. Бурлюком позднее.

**David Burluk**, *Composition*. Illustration for the futurists' anthology *Mare's Milk*, 1913. Paper, coloured ink; 19.7 x 12.5 cm; The signature and date were added subsequently by D. Burlyuk.



**Давид Бурљук**, *Обнажена*. Илустрација за зборник футуриста *Кобиље млеко*, 1913. Папир, мастило у боји; 19,5 x 12,5 cm

**Давид Бурљук**, *Обнаженная*. Илустрација к зборнику футуриста *Молоко кобылиц*, 1913 г. Бумага, цветные чернила; 19,5 x 12,5 cm

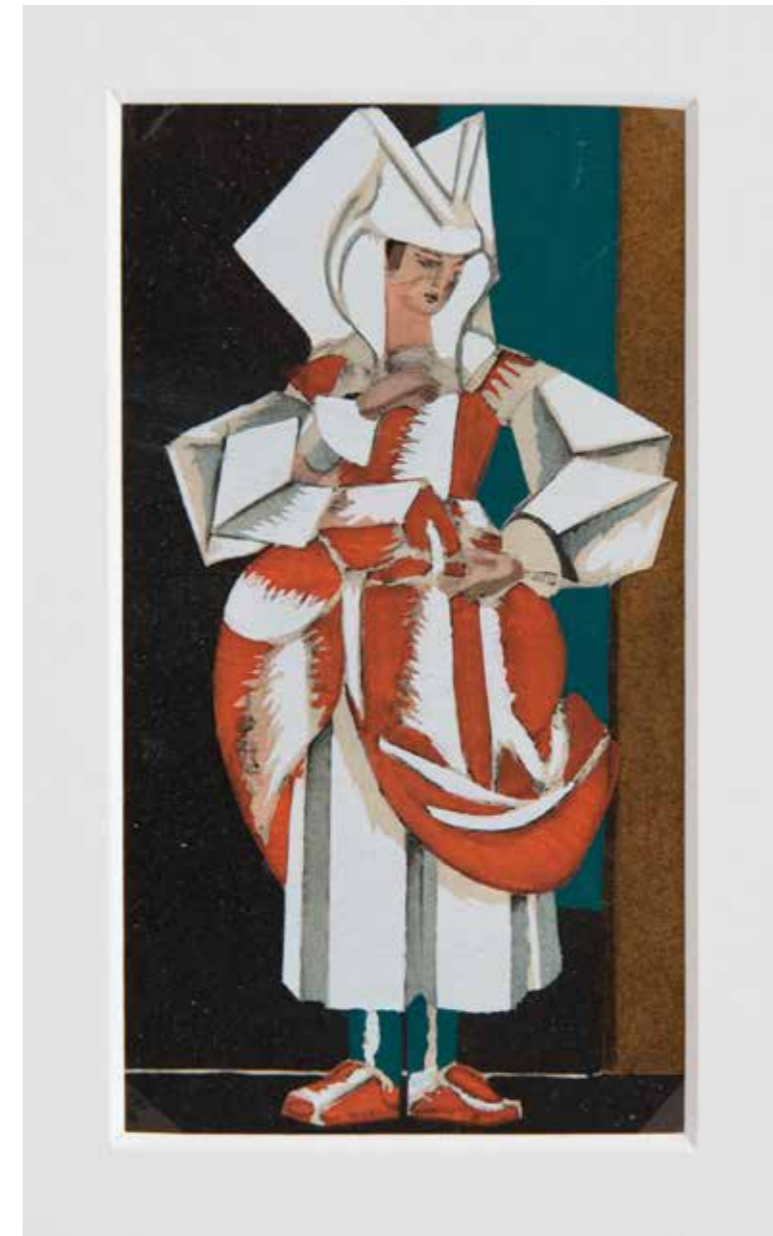
**David Burluk**, *Nude*. Illustration for the futurists' anthology *Mare's Milk*, 1913. Paper, coloured ink; 19.5 x 12.5 cm



**Давид Бурлюк**, *Обнажена*. Иллюстрација за зборник футуриста *Кобилје млеко*, 1913.  
Папир, мастило; 19,5 x 12,5 cm

**Давид Бурлюк**, *Обнаженная*. Иллюстрация к сборнику футуристов *Молоко кобылиц*, 1913 г.  
Бумага, чернила; 19,5 x 12,5 cm

**David Burluk**, *Nude*. Illustration for the futurists' anthology *Mare's Milk*, 1913.  
Paper, ink; 19.5 x 12.5 cm



**Александар Веснин**, Скица женског костима за представу *Благовести*, према комаду П. Клоделя у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1920. Папир, акварел; 13,2 x 7,4 cm

**Александр Веснин**, Эскиз женского костюма для спектакля *Благовещение*, по пьесе П. Клоделя в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1920 г. Бумага, акварель; 13,2 x 7,4 cm

**Alexander Vesnin**, A sketch of a woman's costume for the play *The Annunciation*, based on the play by P. Claudel, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1920. Paper, watercolour; 13.2 x 7.4 cm



**Александр Веснин**, Скица корица програма за представу *Федра*, у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922. Папир, туш, гваш, злато, сребро; 47,8 x 31,3 цм

**Александр Веснин**, Эскиз обложки программы спектакля *Федра*, в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1922 г. Бумага, тушь, гуашь, золото, серебро; 47,8 x 31,3 см

**Alexander Vesnin**, A sketch for the cover of the programme booklet for the play *Phaedra*, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1922. Paper, ink, gouache, gold and silver gilding; 47.8 x 31.3 cm



**Александр Веснин**, Макета декора за представу *Федра*, у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922–1924. Папир, штампана фотографија; 17,2 x 23,2 цм

**Александр Веснин**, Макет декорации к спектаклю *Федра*, в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1922–1924 г. Бумага, фотопечать; 17,2 x 23,2 см

**Alexander Vesnin**, Layout of the scene for the play *Phaedra*, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1922–1924. Paper, printed photo; 17.2 x 23.2 cm

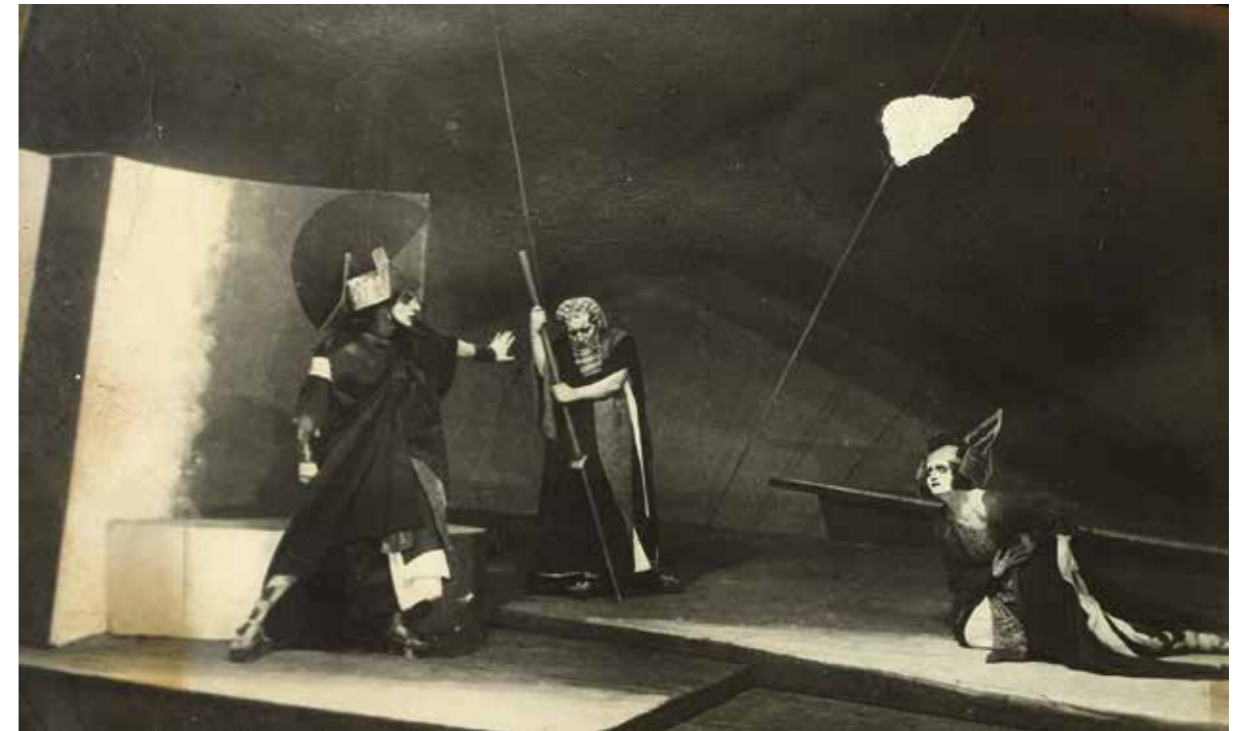




Глумица Алиса Кононен у улози Федре. Костим и капа према скици Александра Веснина за представу *Федра* у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922-1924. Фотографија; 23,9 x 18 цм

Актриса Алиса Кононен в ролу Фреды. Костюм и головной убор по эскизу Александра Веснина к спектаклю *Федра* в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1922-1924 г. Фотография; 23,9 x 18 см

Actress Alisa Kononova as Phedra. Costume and hat according to the study of Alexander Vesnin for the play *Phedra*, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1922-1924. Photograph; 23.9 x 18 cm



**Александр Веснин**, Скице костима и макета декора за представу *Федра* по трагедији Ж. Расина у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922-1924. Фотографија; 16,6 x 27,6 цм

**Александр Веснин**, Эскизы костюмов и макет декорации к спектаклю *Федра* по трагедии Ж. Расина в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1922-1924. Фотография; 16,6 x 27,6 см

**Alexander Vesnin**, Studies for the costumes and stage decorations for the play *Phedra*, based on the tragedy by J. Racine, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1922-1924. Photograph; 16.6 x 27.6 cm



**Александр Ган**, Корице за књигу *Живела демонстрација ОБИЧНОГ ЖИВОТА!* 1923.  
Типографска штампа; 22,2 x 18 cm

**Александр Ган**, Обложка к књиге *Да здравствует Демонстрация БЫТА!* 1923 г.  
Типографская печать; 22,2 x 18 cm

**Alexander Gan**, Cover of the book *Long Live the Demonstration of DAILY LIFE!* 1923.  
Typographic print; 22.2 x 18 cm



**Наталија Гончарова**, Илустрација за књигу Алексеја Кручениха и Велимира Хлебникова *Мирсконца*. Москва, 1912. Литографија; 18,7 x 13,9 cm

**Наталија Гончарова**, Илустрација к књиге Алексеја Кручених и Велимира Хлебникова *Мирсконца*. Москва, 1912 г. Литографија; 18,7x13,9 cm

**Natalia Goncharova**, Illustration for the book by Alexei Kruchenykh and Velimir Khlebnikov *Mirskontsa*. Moscow, 1912. Lithography; 18.7 x 13.9 cm





**Наталија Гончарова**, Илустрација за књигу Алексеја Кручениха и Велимира Хлебникова *Мирсконца*. Москва, 1912. Литографија; 18,4 x 14,2 цм

**Наталя Гончарова**, Иллюстрация к книге Алексея Крученых и Велимира Хлебникова *Мирсконца*. Москва, 1912 г. Литография; 18,4 x 14,2 см

**Natalia Goncharova**, Illustration for the book by Alexei Kruchenykh and Velimir Khlebnikov *Mirskontsa*. Moscow, 1912. Lithography; 18.4 x 14.2 cm



**Наталија Гончарова**, Илустрација за књигу Алексеја Кручениха *Две ѿеме. Пустинињац*. *Пустинињакиња*. Москва, 1913. Литографија; 18,5 x 14,4 цм

**Наталя Гончарова**, Иллюстрация к книге Алексея Крученых *Две поэмы. Пустынники*. *Пустынница*. Москва, 1913 г. Литография; 18,5 x 14,4 см

**Natalia Goncharova**, Illustration for the book by Alexei Kruchenykh *Two Poems. Hermits*. *Hermit Woman*. Moscow, 1913. Lithography; 18.5 x 14.4 cm





**Наталија Гончарова**, Илустрација за књигу Александра Рубакина *Град*. Париз, 1920.  
Литографија; 21 x 12,2 цм

**Наталя Гончарова**, Илустрација к књиге Александра Рубакина *Город*. Париз, 1920 г.  
Литографија; 21x12,2 см

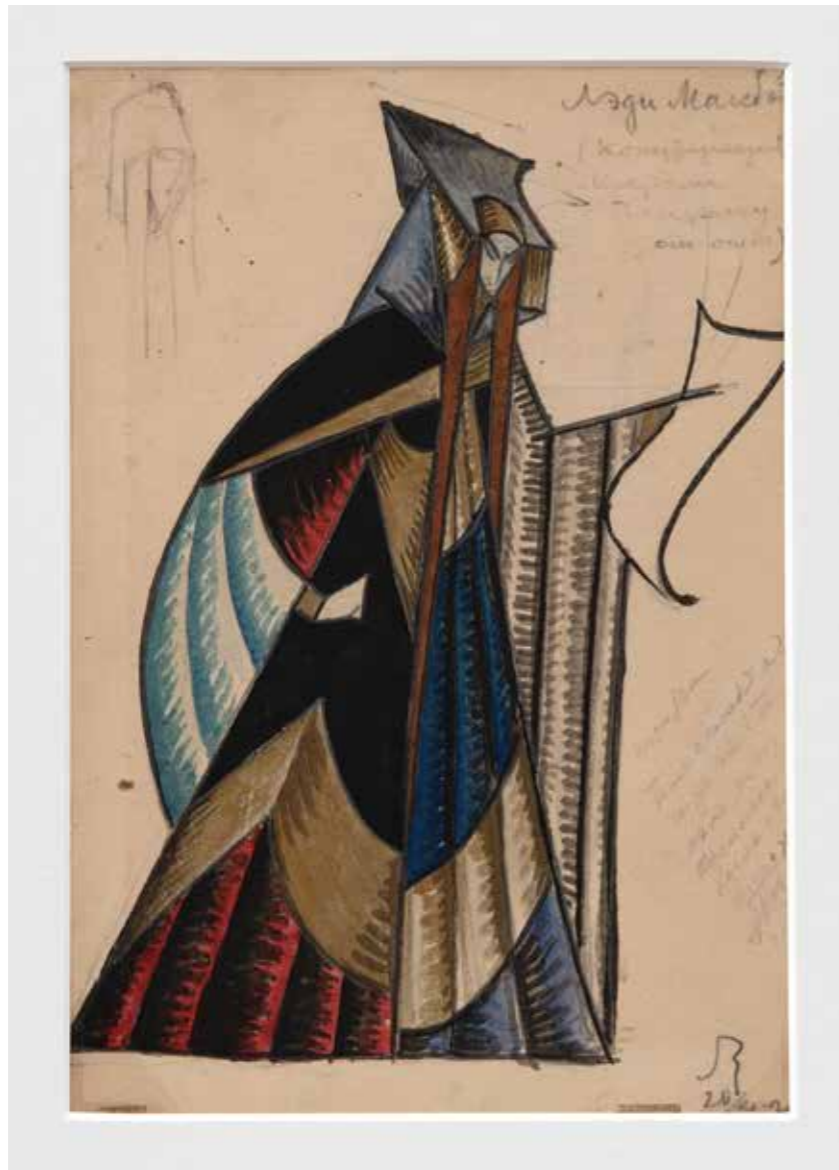
**Natalia Goncharova**, Illustration for the book by Alexander Rubakin *City*. Paris, 1920.  
Lithography; 21 x 12.2 cm



**Наталија Гончарова**, Илустрација за корице албума литографија *Мистични ликови рата*. 1914.  
Литографија у боји; 14,6 x 11,1 цм

**Наталя Гончарова**, Илустрација к обложке албума литографий *Мистические образы войны*.  
1914 г. Цветная литография; 14,6 x 11,1 см

**Natalia Goncharova**, Illustration for the cover of the album of lithographies *Mystical Images of the War*.  
1914. Colour lithography; 14.6 x 11.1 cm



**Сергей Ейзенштейн**, Скица костима Леди Магбет за представу *Мајбей* по трагедији В. Шекспира у поставци Централног отвореног театра ТЕО Главполитпросвета (Москва). 1921. Папир, графитна оловка, акварел; 25,8 x 17,8 cm

**Сергей Эйзенштейн**, Эскиз костюма Леди Макбет к спектаклю *Макбет* по трагедии У. Шекспира в постановке Центрального показательного театра ТЕО Главполитпросвета (Москва). 1921 г. Бумага, графитный карандаш, акварель; 25,8 x 17,8 cm

**Sergei Eisenstein**, Study of the costume of Lady Macbeth for the play *Macbeth* based on the tragedy by W. Shakespeare, performed by the Central Open Theatre TEO Glavpolitprosveta (Moscow). 1921. Paper, graphite pencil, watercolour; 25.8 x 17.8 cm



**Сергей Ейзенштейн**, Скица костима првог убице за представу *Мајбей* по трагедији В. Шекспира у поставци Централног отвореног театра ТЕО Главполитпросвета (Москва). 1921. Папир, графитна оловка, акварел; 24 x 13,5 cm

**Сергей Эйзенштейн**, Эскиз костюма первого убийцы к спектаклю *Макбет* по трагедии У. Шекспира в постановке Центрального показательного театра ТЕО Главполитпросвета (Москва). 1921 г. Бумага, графитный карандаш, акварель; 24 x 13,5 cm

**Sergei Eisenstein**, Study of the costume of the first killer for the play *Macbeth* based on the tragedy by W. Shakespeare, performed by the Central Open Theatre TEO Glavpolitprosveta (Moscow). 1921. Paper, graphite pencil, watercolour; 24 x 13.5 cm





**Сергей Ейзенштейн**, Скица костюма другог убице за представу *Мајбей* по трагедији В. Шекспира у поставци Централног отвореног театра ТЕО Главполитпросвета (Москва). 1921. Папир, графитна оловка, акварел; 24 x 13,5 cm

**Сергей Эйзенштейн**, Эскиз костюма второго убийцы к спектаклю *Макбет* по трагедии У. Шекспира в постановке Центрального показательного театра ТЕО Главполитпросвета (Москва). 1921 г. Бумага, графитный карандаш, акварель; 24 x 13,5 cm

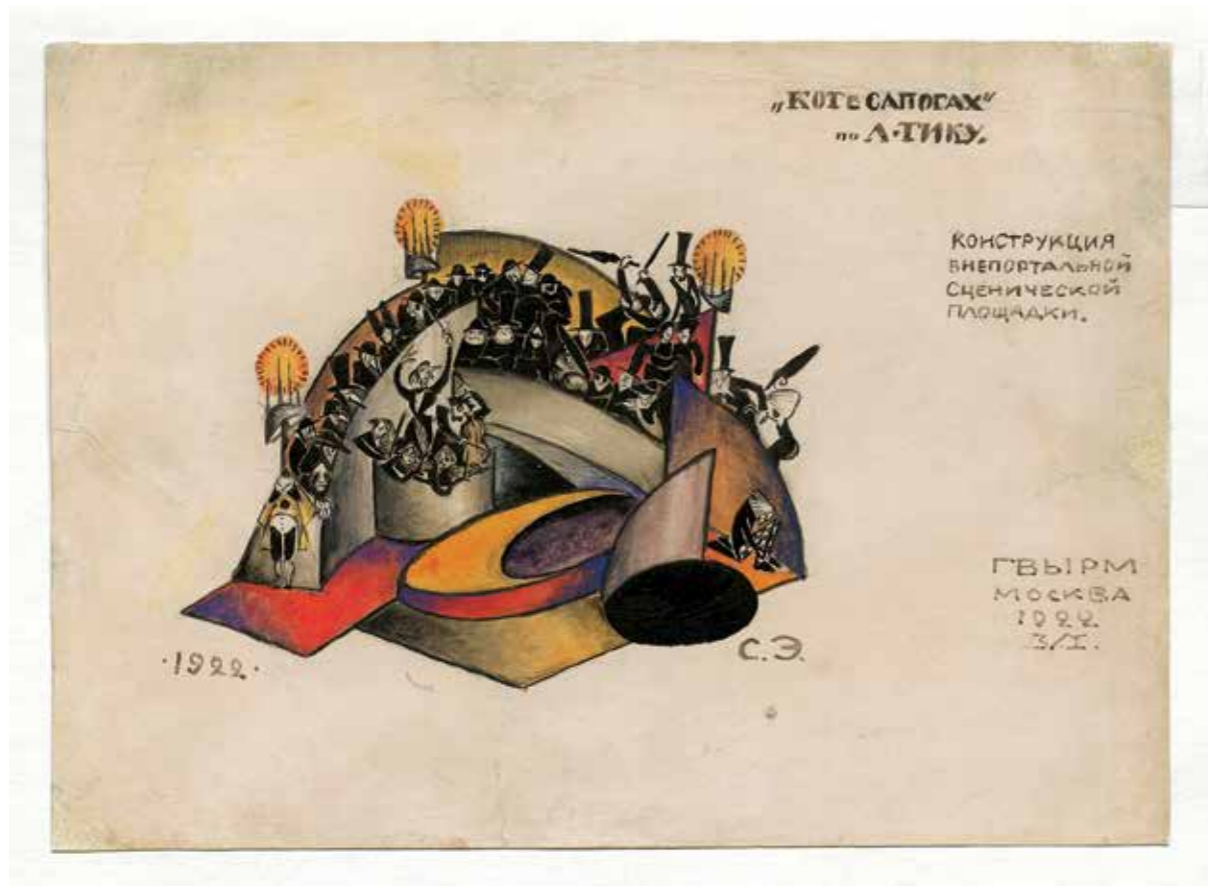
**Sergei Eisenstein**, Study of the costume of the second killer for the play *Macbeth* based on the tragedy by W. Shakespeare, performed by the Central Open Theatre TEO Glavpolitprosveta (Moscow). 1921. Paper, graphite pencil, watercolour; 24 x 13.5 cm



**Сергей Ейзенштейн**, Пројекат конструкције сцене за представу ГВИРМ *Мачак у чизмама* по комаду Л. Тика. 1921. Папир, графитна оловка, акварел; 24,6 x 34 cm

**Сергей Эйзенштейн**, Проект конструкции сценической площадки для спектакля ГВИРМ *Кот в сапогах* по пьесе Л. Тика. 1921 г. Бумага, графитный карандаш, акварель; 24,6 x 34 cm

**Sergei Eisenstein**, Project of the stage construction for the play of the GVIRM *Puss in Boots* based on the play by L. Tieck. 1921. Paper, graphite pencil, watercolour; 24.6 x 34 cm



**Сергей Ейзенштейн**, Пројекат конструкције сцене за представу ГВИРМ *Мачак у чизмама* по комаду Л. Тика. 1921. Папир, графитна оловка, акварел; 24,5 x 34 цм

**Сергей Эйзенштейн**, Проект конструкции сценической площадки для спектакля ГВЫРМ *Кот в сапогах* по пьесе Л. Тика. 1921 г. Бумага, графитный карандаш, акварель; 24,5 x 34 см

**Sergei Eisenstein**, Project of the stage construction for the play of the GVIRM *Puss in Boots* based on the play by L. Tieck. 1921. Paper, graphite pencil, watercolour; 24.5 x 34 cm



**Сергей Ейзенштейн**, Скица конструкције за представу *Кућа где се сламају срца* по комаду Б. Шоа. Семинарски пројекат С. Ејзенштејна у ГВИТМ. 1922. Папир, графитна оловка, акварел; 33,9 x 25 цм

**Сергей Эйзенштейн**, Эскиз конструкции к спектаклю *Дом, где разбиваются сердца* по пьесе Б. Шоу. Зачетный проект С. Эйзенштейна в ГВИТМ. 1922 г. Бумага, графитный карандаш, акварель; 33,9 x 25 см

**Sergei Eisenstein**, Study of the construction for the play *Heartbreak House* based on the play by B. Shaw. A seminar project by S. Eisenstein at the GVIRM. 1922. Paper, graphite pencil, watercolour; 33.9 x 25 cm





**Сергей Ейзенштейн**, Скица костима за представу *Кућа где се сламају срца* по комаду Б. Шоа. Семинарски пројекат С. Ејзенштајна у ГВИТМ. 1922. Папир, графитна оловка, акварел; 35,2 x 22,9 цм

**Сергей Эйзенштейн**, Эскиз костюма к спектаклю *Дом, где разбиваются сердца* по пьесе Б. Шоу. Зачетный проект С. Эйзенштейна в ГВИТМ. 1922 г. Бумага, графитный карандаш, акварель, тушь; 35,2 x 22,9 см

**Sergei Eisenstein**, Study of the costume for the play *Heartbreak House* based on the play by B. Shaw. A seminar project by S. Eisenstein at the GVIRM. 1922. Paper, graphite pencil, watercolour; 35.2 x 22.9 cm



**Александра Экстер**, Скица костима за представу *Фамира Кифаред* по комаду И. Аненског у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1917. Папир, акварел, бронза; 47,5 x 53,8 цм

**Александра Экстер**, Эскиз костюма к спектаклю *Фамира Кифаред* по пьесе И. Анненского в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1917 г. Бумага, акварель, бронза; 47,5 x 53,8 см

**Alexandra Ekster**, Costume study for the play *Famira Kifared* based on the play by I. Anensky, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A Tairov. 1917. Paper, watercolour, bronze; 47.5 x 53.8 cm



**Александра Экстер**, Скица костима за представу *Ромео и Јулија* по трагедији В. Шекспира у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1921. Папир, акварел, злато; 38 x 34,8 цм

**Александра Экстер**, Ескиз костюмов к спектаклю *Ромео и Джульетта* по трагедии У. Шекспира в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1921 г. Бумага, акварель, золото; 38 x 34,8 см

**Alexandra Exster**, Costume study for the play *Romeo and Juliet* based on the tragedy by W. Shakespeare, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1921. Paper, watercolour, gilding; 38 x 34.8 cm



**Александра Экстер**, Костими. Кадр из филма Јакова Протазанова *Аелиџа*. 1924. Фотографија; 30,3 x 24,2 цм

**Александра Экстер**, Костюмы. Кадр из филма Јакова Протазанова *Аэлита*. 1924 г. Фотографија; 30,3 x 24,2 см

**Alexandra Exster**, Costumes. A scene from the film by Jakov Protazanov *Aelita*. 1924. Photograph; 30.3 x 24.2 cm





**Александра Экстер**, Костюмы. Кадр из фильма Якова Протазанова *Аели́та*. 1924.  
Фотография; 30,2 x 24 см

**Александра Экстер**, Костюмы. Кадр из фильма Якова Протазанова *Аэлита*. 1924 г.  
Фотография; 30,2 x 24 см

**Alexandra Exster**, Costumes. A scene from the film by Yakov Protazanov *Aelita*. 1924.  
Photograph; 30.3 x 24.2 cm



**Александра Экстер**, Скица костюма за филм Якова Протазанова *Аели́та*. 1924.  
Фотография; 17,5 x 12,6 см

**Александра Экстер**, Эскиз костюма к фильму Якова Протазанова *Аэлита*. 1924 г.  
Фотография; 17,5 x 12,6 см

**Alexandra Exster**, Costume study for the film by Yakov Protazanov *Aelita*. 1924. Photograph;  
17.5 x 12.6 cm



**Георгий Якулов**, Скица костима за оперету *Жирофље-Жирофља* Ш. Лекока у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922. Папир, графитна оловка, акварел, туш, перо; 15,5 x 18,5 cm

**Георгий Якулов**, Эскиз костюмов к оперетте *Жирофле-Жирофля* Ш. Лекока в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1922 г. Бумага, графитный карандаш, акварель, тушь, перо; 15,5 x 18,5 cm

**Georgy Yakulov**, Costume studies for the operetta *Girofle-Giroflia* by C. Lecocq, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. Paper, graphite pencil, watercolour, ink, quill; 15.5 x 18.5 cm



**Георгий Якулов**, Скица костима за оперету *Жирофље-Жирофља* Ш. Лекока у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922. Папир, графитна оловка, акварел, туш, перо; 15,5 x 18,5 cm

**Георгий Якулов**, Эскиз костюмов к оперетте *Жирофле-Жирофля* Ш. Лекока в постановке Камерного театра (Москва), режиссер А. Таиров. 1922 г. Бумага, графитный карандаш, акварель, тушь, перо; 15,5 x 18,5 cm

**Georgy Yakulov**, Costume studies for the operetta *Girofle-Giroflia* by C. Lecocq, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. Paper, graphite pencil, watercolour, ink, quill; 15.5 x 18.5 cm





**Густав Клуцис**, *Конструкция на шорњу дома у Тверској улици*, 1924–1928.  
Папир, графитна оловка, туш, перо; 34,4 x 26,4 cm

**Густав Клуцис**, *Сооружение на шпиле дома на Тверској*, 1924–1928 г.  
Бумага, графитни карандаш, туш, перо; 34,4 x 26,4 cm

**Gustav Klutsis**, *Construction on the spire of the house in Tverskaya street*, 1924–1928.  
Paper, graphite pencil, ink, ink pen; 34.4 x 26.4 cm



**Иван Кљун**, *Конструкция*, 1920-е.  
Папир, графитна оловка, акварел; 25,1 x 20,2 cm

**Иван Кљун**, *Конструкция*, 1920-е г.  
Бумага, графитни карандаш, акварел; 25,1 x 20,2 cm

**Ivan Kliun**, *Construction*, 1920s.  
Paper, graphite pencil, watercolour; 25.1 x 20.2 cm



**Иван Кљун**, *Мртва природа*, 1926.  
Папир, графитна оловка, акварел; 18,5 x 13,3 cm

**Иван Кљун**, *Натюрморт*, 1926 г.  
Бумага, графитни карандаш, акварел; 18,5 x 13,3 cm

**Ivan Kliun**, *Still-life*, 1926.  
Paper, graphite pencil, watercolour; 18.5 x 13.3 cm



**Валентина Кулагина**, *Композиција*, 1920-е. Папир, туш, перо, гваш; 22 x 15,5 cm

**Валентина Кулагина**, *Композиција*, 1920-е. Бумага, туш, перо, гуаш; 22 x 15,5 cm

**Valentina Kulagina**, *Composition*, 1920's. Paper, ink, ink pen, gouache; 2.2 x 15.5 cm

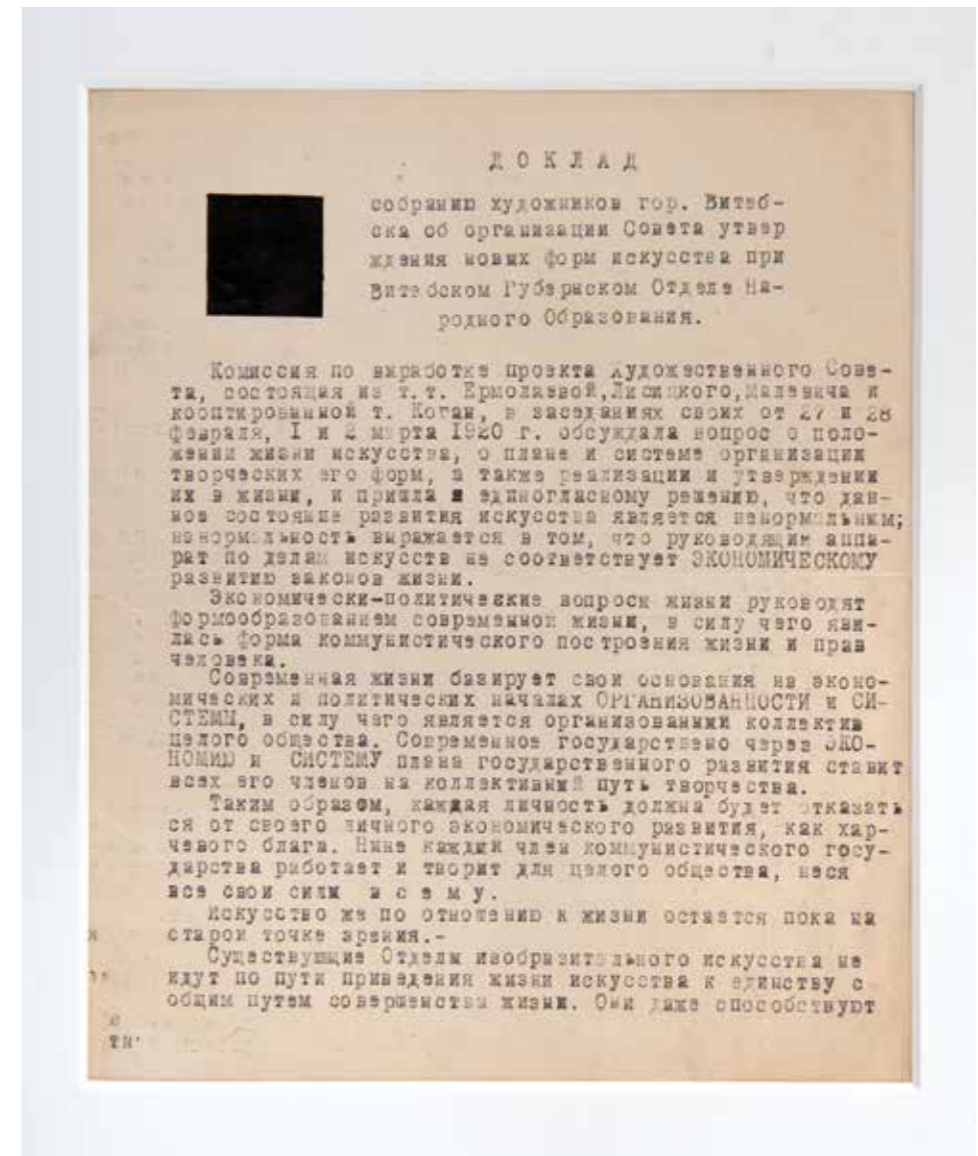




Валентина Кулагина, Скица плаката, 1929; 35 x 22,8 цм

Валентина Кулагина, Эскиз плаката, 1929 г; 35 x 22,8 см

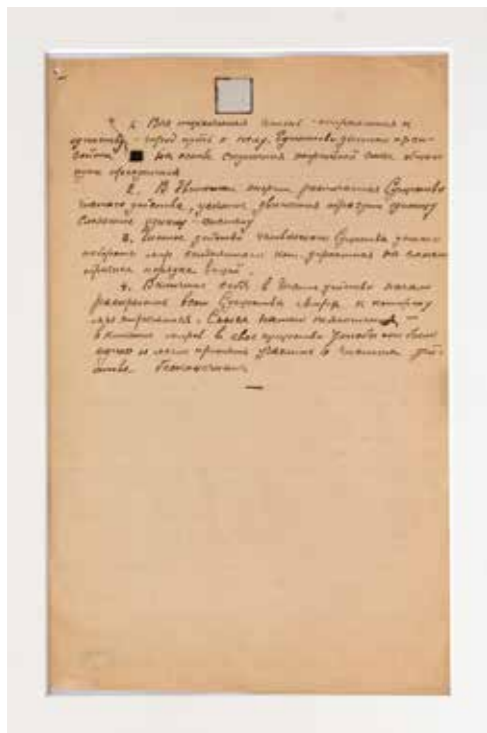
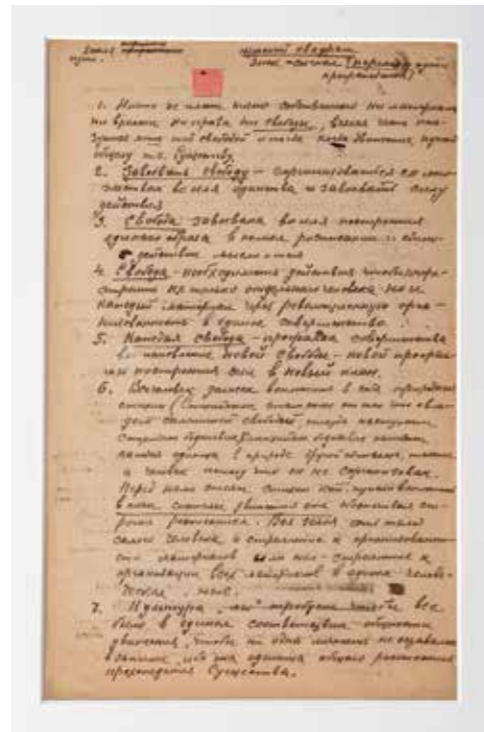
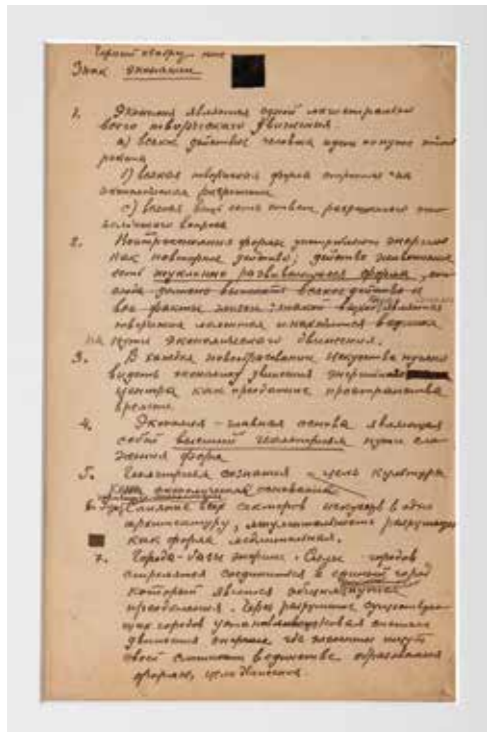
Valentina Kulagina, Poster study, 1929; 35 x 22.8 cm



Нина Коган, Извештај са скупа витебских сликара о организацији Савета о утврђивању нових облика уметности при Витебском губернијском одељењу народног образовања. Без завршетка. Машинопис, март 1920. На стр. 1 – цртеж црног квадрата (туш); 22,8 x 18,5 цм

Нина Коган, Доклад на скупштини витебских художника об организацији Савета по утврђивању нових облика уметности при Витебском губернијском одељењу народног образовања. Без завршетка. Машинопис, март 1920. На стр. 1 – цртеж црног квадрата (туш); 22,8 x 18,5 см

Nina Kogan, Report at the gathering of Vitebsk painters about the organisation of the Council for the determination of new art forms, on the Vitebsk Governorate Department of People's Education. No end. Machine writing, march 1920. On first page – drawing of a black square (ink); 22.8 x 18.5 cm



**Нина Коган, Црни квадрант као знак шћедње.**  
Реферат на скупштини уметника града Витебска о утврђивању нових форми у уметности. Аутограф, 1920. Папир, мастило, црна и оловке у боји, акварел

**Нина Коган, Черный квадрат как знак экономии.**  
Доклад собранию художников города Витебска об организации утверждения новых форм искусства. Автограф, 1920 г. Бумага, чернила, цветные и черный карандаши, акварель

**Nina Kogan, Black Square as a Sign of Austerity.**  
Report at the assembly of artists of the city of Vitebsk, about the establishing of new forms in art. Autograph, 1920. Paper, ink, black and colour pencils, watercolour



**Ел Лисицки, Трчач, 1920–1930-е.** Папир, штампана фотографија; 13,5 x 13 cm

**Эль Лисицкий, Бегун, 1920–1930-е г.** Бумага, фотопечать; 13,5 x 13 cm

**El Lissitsky, Runner, 1920s–1930s.** Paper, printed photo; 13.5 x 13 cm

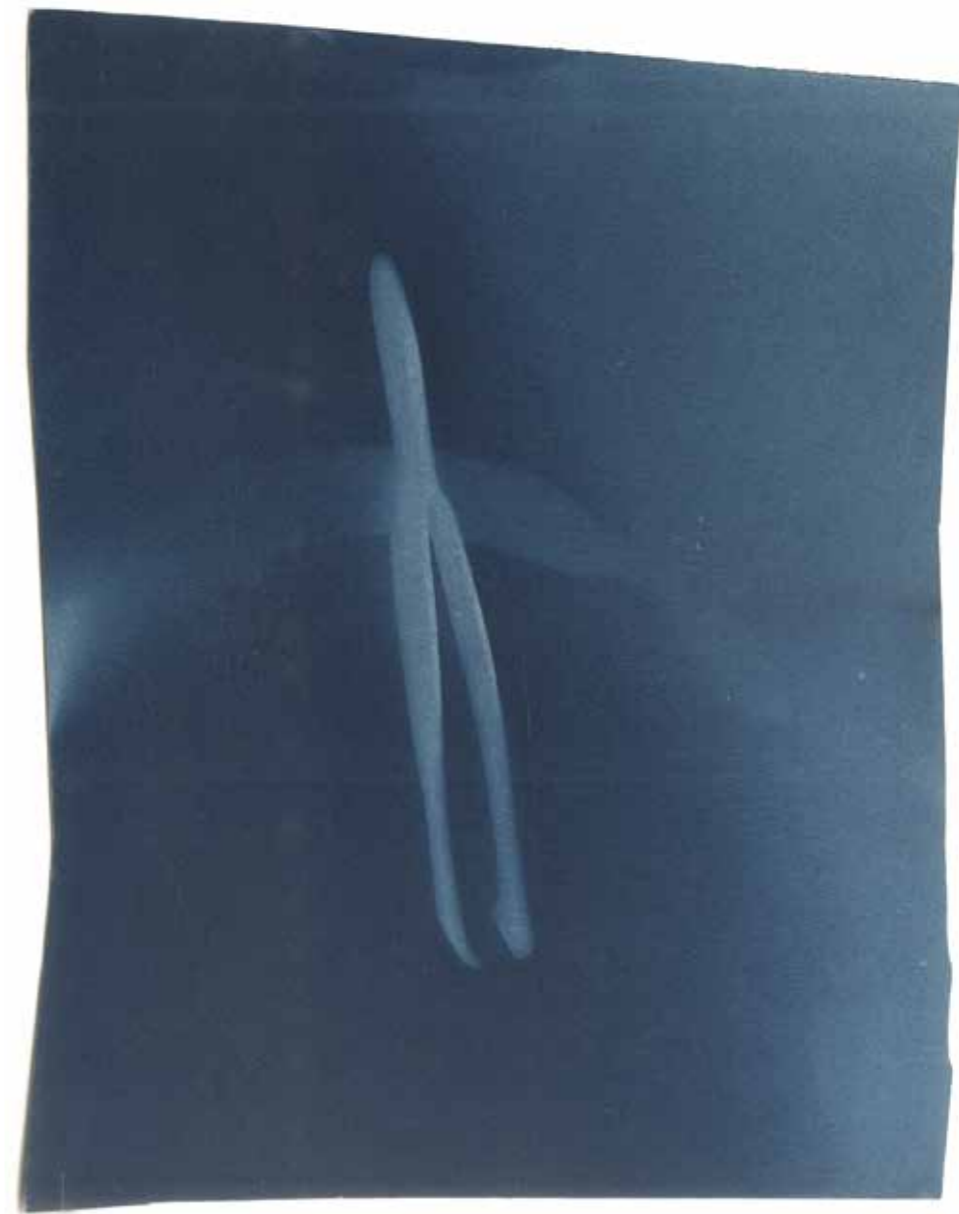




**Ел Лисицки**, *Пројекат првог солишера код Никијских капија*, 1924–1925.  
Штампана фотографија, фотомонтаж; 39,3 x 55,5 cm

**Эль Лисицкий**, *Проект первого небоскреба у Никитских ворот*, 1924–1925 г.  
Бумага фотопечать, фотомонтаж; 39,3 x 55,5 cm

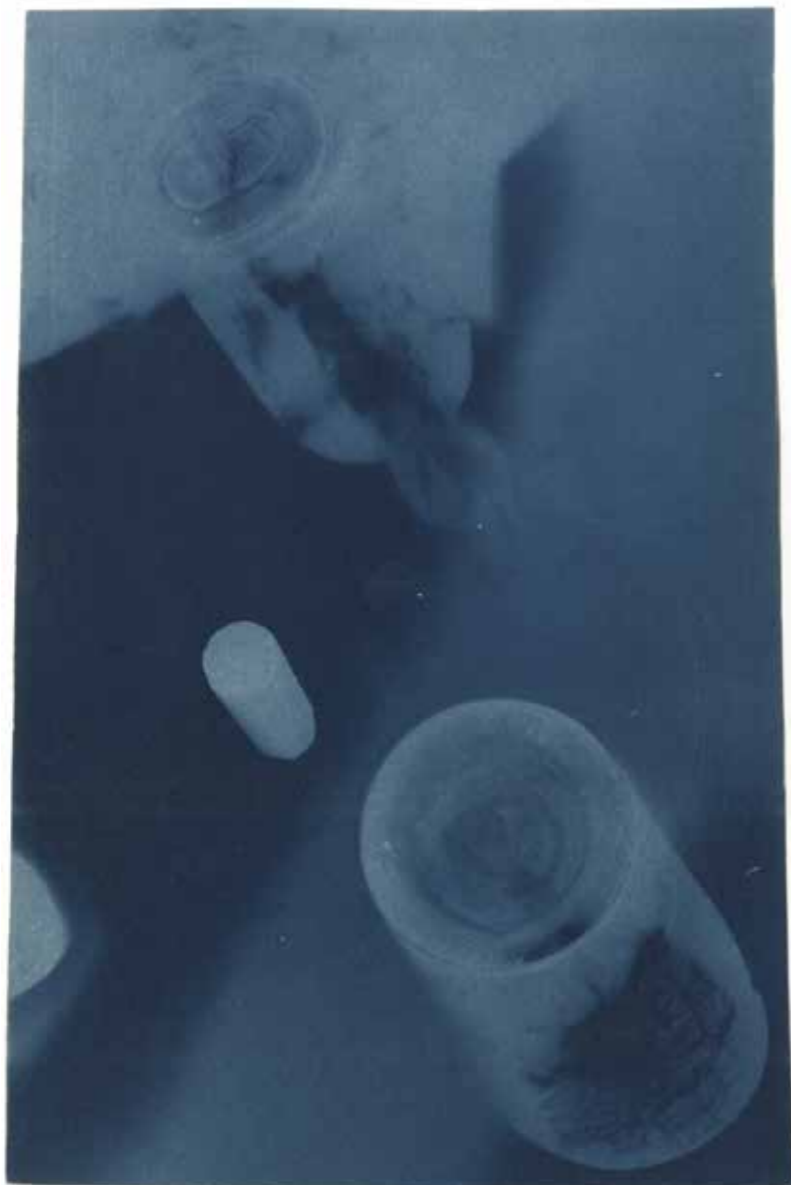
**El Lissitzky**, *The Project of the First Skyscraper at the Nikitsky Square*, 1924–1925.  
Printed photo, photomontage; 39.3 x 55.5 cm



**Ел Лисицки**, *Фотшојрам*, 1920-е–1930-е. Фото папир; 13,1 x 10 cm

**Эль Лисицкий**, *Фотограмма*, 1920-е–1930-е. Фотобумага; 13,1 x 10 cm

**El Lissitzky**, *Photogram*, 1920s–1930s. Photographic paper; 13.1 x 10 cm



Ел Лисицкий, *Фоттоірам*, 1920-е–1930-е. Фото папір; 18 x 11,5 см

Эль Лисицкий, *Фотограмма*, 1920-е–1930-е. Фотобумага; 18 x 11,5 см

El Lissitzky, *Photogram*, 1920s–1930s. Photographic paper; 18 x 11.5 cm



Алексей Моргунов, Корице зборника *Интернационала уменности*, 1919. Папір, акварел;  
31,7 x 24 см

Алексей Моргунов, Обложка зборника *Интернационал искусства*. 1919 г. Бумага, акварель;  
31,7 x 24 см

Alexey Morgunov, Cover of the anthology *International of Art*. 1919; Paper, watercolour.  
31.7 x 24 cm





**Исаак Рабинович**, Скица костима за комедију Н. В. Гогоља *Ревизор* у поставци Трећег позоришта РСФСР. Комедија (Москва). 1920. Папир, туш, гваш, злато; 38,5 x 28,4 цм

**Исаак Рабинович**, Эскиз костюма к комедии Н.В. Гоголя *Ревизор* в постановке 3-го театра РСФСР. Комедия (Москва). 1920 г. Бумага, тушь, гуашь, золото; 38,5 x 28,4 см

**Isak Rabinovich**, Costume study for the comedy by N.V. Gogol *The Government Inspector*, performed by the Third Theatre of RSFSR. Comedy (Moscow). 1920. Paper, ink, gouache, gilding; 38.5 x 28.4 cm



**Исаак Рабинович**, Скица костима за комедију Н. В. Гогоља *Ревизор* у поставци Трећег позоришта РСФСР. Комедија (Москва). 1920. Папир, туш, гваш, белило; 50,2 x 34,8 цм

**Исаак Рабинович**, Эскиз костюма к комедии Н.В. Гоголя *Ревизор* в постановке 3-го театра РСФСР. Комедия (Москва). 1920 г. Бумага, тушь, гуашь, белила; 50,2 x 34,8 см

**Isak Rabinovich**, Costume study for the comedy by N.V. Gogol *The Government Inspector*, performed by the Third Theatre of RSFSR. Comedy (Moscow). 1920. Paper, ink, gouache, ceruse; 50.2 x 34.8 cm



**Исаак Рабинович**, Скица костима за филм Јакова Протазанова *Аелиџа*. 1924.  
Папир, папир у боји, гваш; 69,4 x 54,4 cm

**Исаак Рабинович**, Ескиз костюмов к филму Јакова Протазанова *Аэлита*. 1924 г.  
Бумага, цветная бумага, гуашь; 69,4 x 54,4 cm

**Isak Rabinovich**, Costume study for the film by Yakov Protazanov *Aelita*. 1924.  
Paper, colour paper, gouache; 69.4 x 54.4 cm



**Климент Редко**, *Идеја за изградњу светло-звуча*, 1923.  
Папир, акварел, белило; 30,9 x 22 cm

**Климент Редко**, *Замысел к строению свето-звуча*, 1923 г.  
Бумага, акварель, белила; 30,9 x 22 cm

**Kliment Redko**, *The Idea for the Structure of Light and Sound*, 1923.  
Paper, watercolour, ceruse; 30.9 x 22 cm





**Климент Редко**, *Аналитичка скица*, 1922.  
Папир, графитна оловка и оловка у боји, темпера; 19,7 x 13,5 cm

**Климент Редко**, *Аналитический эскиз*, 1922 г.  
Бумага, графитный и цветной карандаш, темпера; 19,7 x 13,5 cm

**Climent Redko**, *Analytic sketch*, 1922.  
Paper, graphite and colour pencil, tempera; 19.7 x 13.5 cm



**Климент Редко**, *Аналитичка скица*, 1922.  
Папир, графитна оловка и оловка у боји, темпера; 27,6 x 19,7 cm

**Климент Редко**, *Аналитический эскиз*, 1922 г.  
Бумага, графитный и цветной карандаш, темпера; 27,6 x 19,7 cm

**Climent Redko**, *Analytic sketch*, 1922.  
Paper, graphite and colour pencil, tempera; 27.6 x 19.7 cm



Климент Редко, *Глова*, 1922. Папир, графитна оловка, гваш; 30,9 x 26,4 cm

Климент Редько, *Глова*, 1922 г. Бумага, графитный карандаш, гуашь; 30,9 x 26,4 cm

Climent Redko, *Head*, 1922. Paper, graphite pencil, gouache; 30.9 x 26.4 cm



Климент Редко, *Фабрика*, 1922. Папир, туш, акварел, бела минерална боја; 21,9 x 30,2 cm

Климент Редько, *Завод*, 1922 г. Бумага, тушь, акварель, белила; 21,9 x 30,2 cm

Climent Redko, *Factory*, 1922. Paper, ink, watercolour, ceruse; 21.9 x 30.2 cm

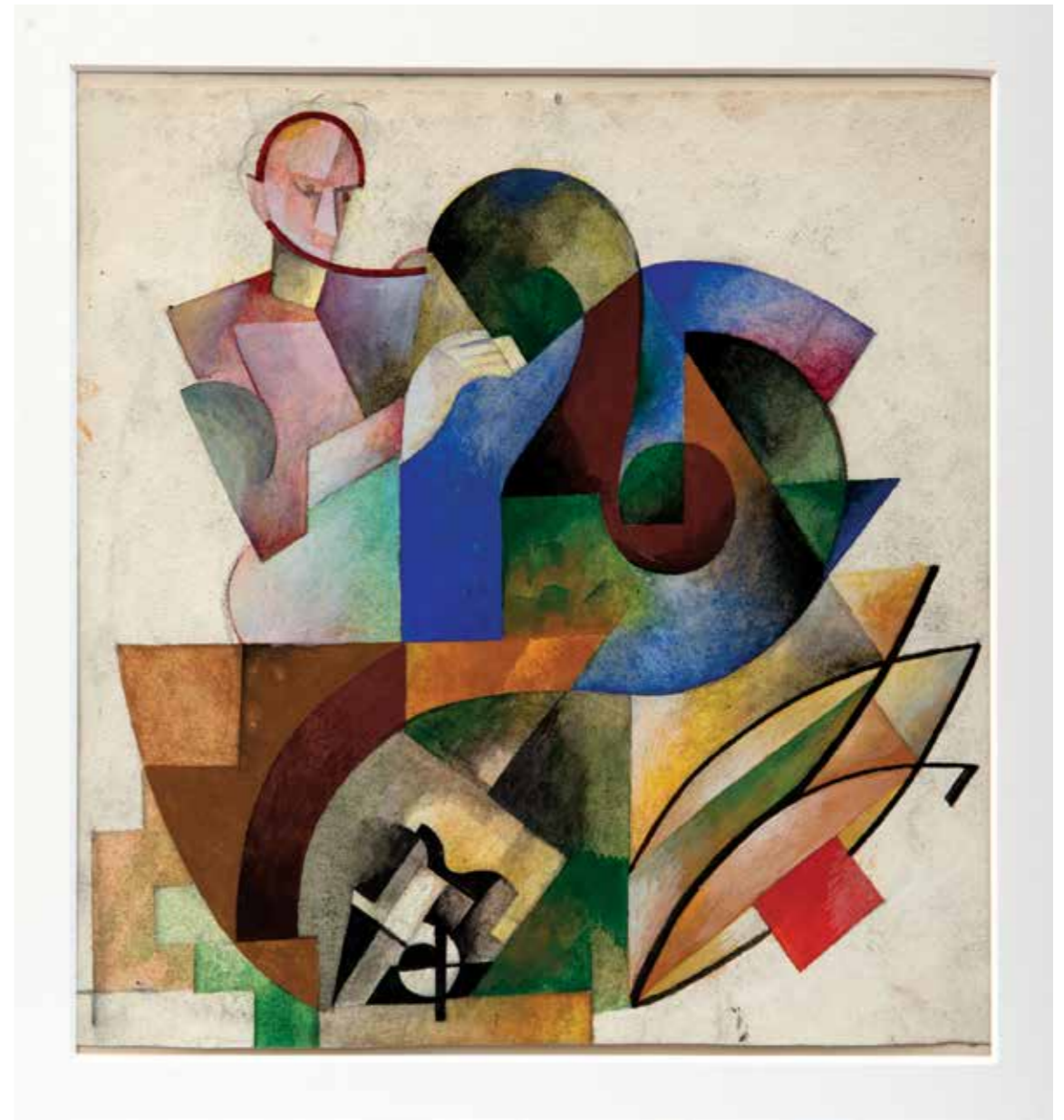




Климент Редко, *Композиція*, 1922. Папір, туш, гваш; 33,8 x 26 см

Климент Редько, *Композиция*, 1922 г. Бумага, тушь, гуашь; 33,8 x 26 см

Climent Redko, *Composition*, 1922. Paper, ink, gouache; 33.8 x 26 cm



Климент Редко, *Радник за машином*, 1920.

Папір, графітна олівка і олівка у бої, акварел, туш; 24,9 x 26,7 см

Климент Редько, *Рабочий у станка*, 1920 г.

Бумага, графитный и цветной карандаш, акварель, тушь; 24,9 x 26,7 см

Climent Redko, *Labourer at the Machine*, 1920.

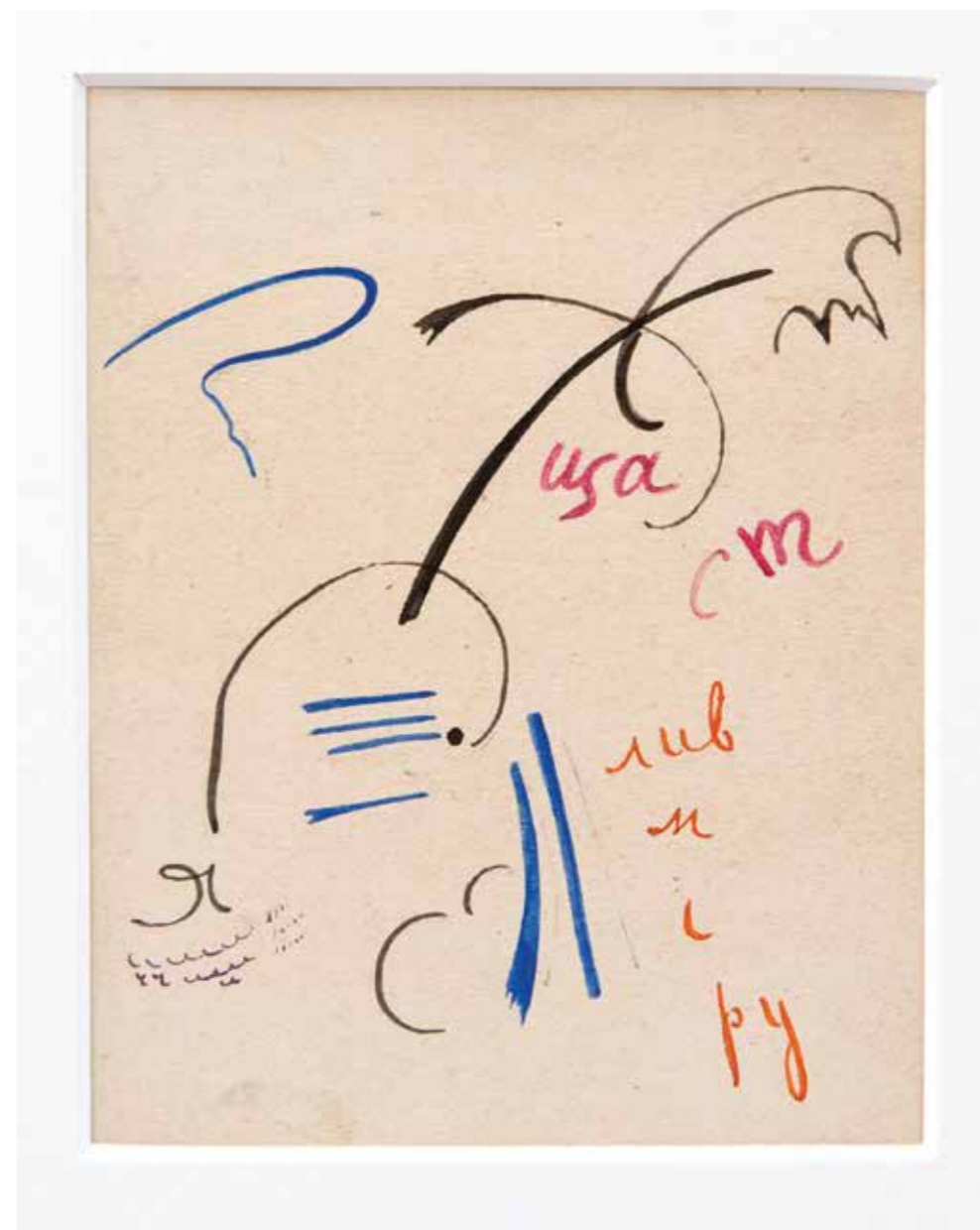
Paper, graphite and colour pencil, watercolour, ink; 24.9 x 26.7 cm



**Ольга Розанова**, *Беспредметна композиција*, 1915.  
Папир, колаж, туш; 19,8 x 13,9 cm

**Ольга Розанова**, *Беспредметная композиция*, 1915 г.  
Бумага, колаж, тушь; 19,8 x 13,9 cm

**Olga Rosanova**, *Unobjectified Composition*, 1915.  
Paper, collage, ink; 19.8 x 13.9 cm



**Ольга Розанова**, *Без назива*, 1917–1918. Акварел; 17 x 15 cm

**Ольга Розанова**, *Без названія*, 1917–1918 г. Акварель; 17 x 15 cm

**Olga Rosanova**, *Untitled*, 1917–1918. Watercolour; 17 x 15 cm





**Владимир Стенберг**, Глумец Константин Егерт у улози Тезеја у представи *Федра* у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922. Папир, графитна оловка, туш; 43,9 x 34 цм

**Владимир Стенберг**, Артист Константин Егерт в роли Тезея в спектакле *Федра* в постановке Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1922 г. Бумага, графитный карандаш, тушь; 43,9 x 34 см

**Vladimir Steinberg**, Actor Constantine Egert as Theseus in the play *Phedra* performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. Paper, graphite pencil, ink; 43.9 x 34 cm



**Владимир и Георгиј Стенберг**, Скица декора за представу *Сироко* по комаду Ј. Б. Данцигера и В. Г. Зака у поставци Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1928. Папир, акварел, гваш, туш; 37,5 x 26,2 цм

**Владимир и Георгиј Стенберги**, Эскиз декораций к спектаклю *Сирроко* по пьесе Ю. Б. Данцигера и В. Г. Зака в постановке Камерног театра (Москва), режисер А. Таиров. 1928 г. Бумага, акварель, гуашь, тушь; 37,5 x 26,2 см

**Vladimir and Georgy Steinberg**, Stage decoration study for the play *Sirocco* based on the play by Y. B. Danziger and V. G. Zack, performed by the Chamber Theatre (Moscow), directed by A. Tairov. 1928. paper, watercolour, gouache, ink; 37.5 x 26.2 cm



Сергеј Сењкин, *Женски портрет*, 1927. Папир, бојени папир, фотографија, колаж; 21,3 x 33 cm

Сергей Сењкин, *Женский портрет*, 1927 г. Бумага, цветная бумага, фотография, колаж; 21,3 x 33 см

Sergei Senkin, *Female Portrait*, 1927. Paper, collage paper, photo, collage; 21.3 x 33 cm



Сергеј Сењкин, *Мушки портрет*, 1927. Папир, бојени папир, фотографија, колаж; 21,8 x 33,5 cm

Сергей Сењкин, *Мужской портрет*, 1927 г. Бумага, цветная бумага, фотография, колаж; 21,8 x 33,5 см

Sergei Senkin, *Male Portrait*, 1927. Paper, colour paper, photo, collage; 21.8 x 33.5 cm

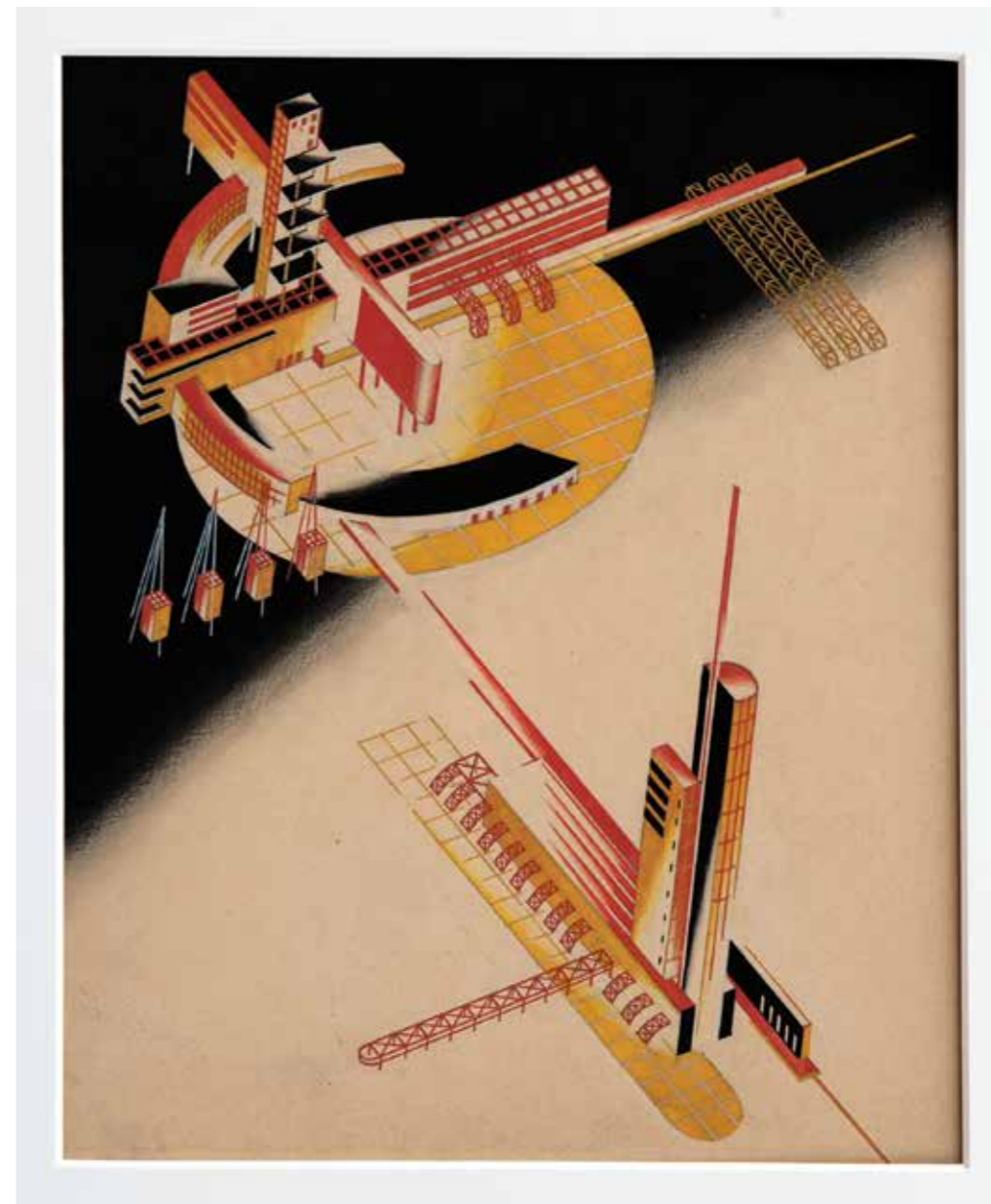




**Владимир Татлин**, *Портрет К. С. Малевича*, 1912–1913. Папир, графитна оловка; 42,9 x 26 cm

**Владимир Татлин**, *Портрет К. С. Малевича*, 1912–1913 г. Бумага, графитный карандаш; 42,9 x 26 cm

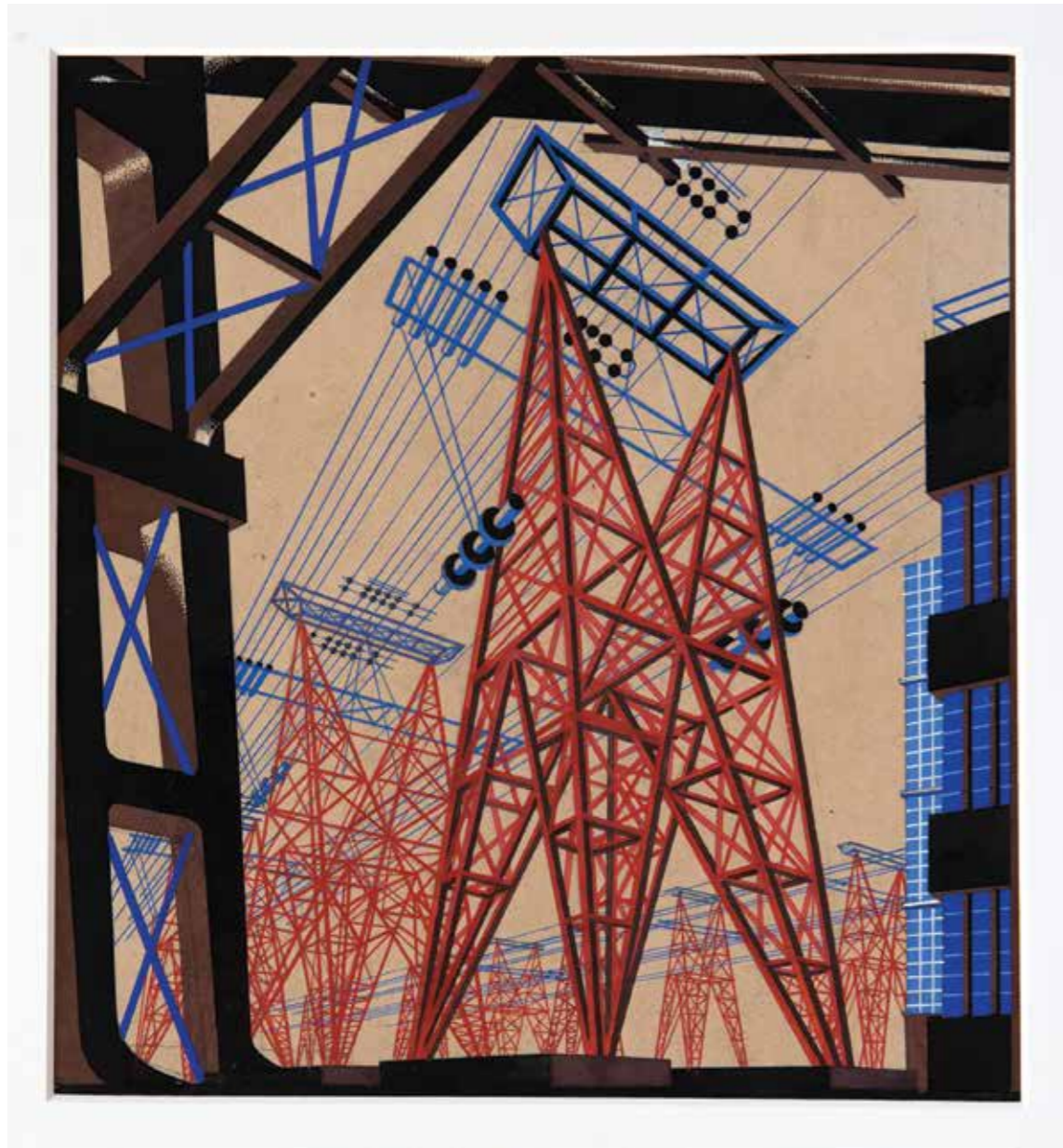
**Vladimir Tatlin**, *Portrait of K. S. Malevitch*, 1912–1913. Paper, graphite pencil; 42.9 x 26 cm



**Яков Черников**, *Иллюстрация научноисследовательской работы Архитектурные фантазии*, 1933. Папир, тушь, акварель; 29,6 x 24,3 cm

**Яков Черников**, *Иллюстрация к научно-исследовательской работе Архитектурные фантазии*, 1933 г. Бумага, тушь, акварель; 29,6 x 24,3 cm

**Yakov Chernikhov**, *Illustration of the research work Architectural fantasies*, 1933. Paper, ink, watercolour; 29.6 x 24.3 cm



**Яков Чернихов**, *Илюстрація наукоисліжовачкої рада Архітекційонске фанїазіје*, 1933.  
Папир, туш; 29 x 25 цм

**Яков Чернихов**, *Иллюстрация к научно-исследовательской работе Архитектурные фантазии*, 1933 г.  
Бумага, тушь; 29 x 25 см

**Yakov Chernikhov**, *Illustration of the research work Architectural fantasies*, 1933.  
Paper, ink; 29 x 25 cm

БИОГРАФИЈЕ

БИОГРАФИИ

BIOGRAPHIES



### Адамович Михаил Михајлович

(1884, Москва – 1947, Москва)

Сликар порцелана, монументалиста.

### Адамович Михаил Михайлович

(1884, Москва – 1947, Москва)

Художник по фарфору, монументалист.

### Adamovich Mikhail Mikhailovich

(1884, Moscow – 1947, Moscow)

Porcelain artist, monumentalist.

**У** периоду 1894–1907. похађао је Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“ и завршио је са златном медаљом. Године 1909. учио је декоративно сликарство у Италији као стипендиста. Био је уметник Петроградске (1918–1919. и 1921–1924), Волховске (1924–1927), и Дулевске (1934–1937) фабрике порцелана. Такође се бавио осликавањем ентеријера, сликањем монументалних композиција у Москви и Санкт Петербургу 1910. а затим у Москви од 1934. до 1947. године.

**В** 1894-1907 учио је у Строгановском художественно-промышленном училище, которое окончил с золотой медалью. В 1909 на стипендии обучался декоративной живописи в Италии. Был художником Петроградского (1918-1919 и 1921-1924), Волховского (1924-1927), Дулевского (1934-1937) фарфоровых заводов. Занимался также росписью интерьеров, монументальной живописью в Москве и Санкт-Петербурге в 1910-х, а затем в Москве с 1934 по 1947.

**I**n the period from 1894 to 1907, he attended the Stroganov School of Art and Industrial Design, from where he graduated with a gold medal. In 1909, he won a scholarship to study decorative painting in Italy. He was an artist in the St. Petersburg (1918-1919 and 1921-1924), Volkhov (1924-1927) and Dulevo (1934-1937) porcelain factories. He also painted interiors, monumental paintings in Moscow and St. Petersburg in 1910, and then in Moscow from 1934 to 1947.

## Адливанкин Самуил Яковлевич

(1897, Татарск, Могилевская губерния – 1966, Москва)

Сликар, графичар, филмски уметник.

## Адливанкин Самуил Яковлевич

(1897, г. Татарск, Могилевской губернии – 1966, Москва)

Живописец, график, художник кино.

## Samuil Yakovlevich Adlivankin

(1897, Tatarsk, Mogilev Governorate – 1966, Moscow)

Painter, graphic and film artist.

Рођен у Могилевској губернији, од 1912. до 1917. похађао је Одеску уметничку школу код К. Костандија, а од 1918. до 1919. Државне слободне уметничке радионице код В. Татлина. Године 1919. по задатку одељења ИЗО Наркомпроса (Одељења ликовних уметности Народног комесаријата просвете) бавио се организацијом „Свомас“ радионица (Слободних уметничких радионица) у Самари. Исте године био је именован за руководиоца уметничке секције губернијског Комитета за масовну културу, где је био одговоран за развијање сликарског образовања и уметничких програма за децу. Године 1923. радио је за часопис *Млага Тарда*, а илустровао је часописе *Лайош*, *Војни крокодил*, *Безбожник*; цртао је политичке плакате и карикатуре, учествовао у изради филмова за филмски студио „Сојуздетфилм“ (Совјетски филмски студио дечијег и омладинског филма). Током 1921. и 1922. године био је члан и оснивач групе „Ново сликарско друштво“. Године 1938. и 1939. осликао је монументална дела на зидовима павильона Далеког истока на Сведржавној пољопривредној изложби Совјетског Савеза (ВСХВ).

С 1912 по 1917 учио је у Одеском художественном училище у К. Костанди, в 1918-1919—в Московских государственных свободных мастерских у В. Татлина. В 1919 по порученију отдела ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народного комиссариата просвещения) занимао се организацијом „Свомас“ (Свободных художественных мастерских) в Самаре. В том же году был назначен руководителем художественной секции губернского комитета по массовой культуре, отвечал за развитие художественного образования и программ по искусству для детей. В 1923 работал для журнала «Молодая гвардия», иллюстрировал журналы «Лапоть», «Военный крокодил», «Безбожник», рисовал политические плакаты и карикатуры, создавал фильмы для киностудии «Союздетфильм» (советская киностудия детского и юношеского фильма). В 1921-1922 был членом-учредителем группы «Новое общество живописцев». В 1938 и 1939 выполнял монументальные росписи для павильона Дальнего востока на ВСХВ.

From 1912 to 1917, he attended the Odessa Art College as the student of K. Kostandy and, from 1918 to 1919 - the Moscow State Free Studios as a student of V. Tatlin. In 1919, he was assigned to the IZO department of the NARKOMPROS (department of visual arts of the People's Education Commissariat), to participate in the organisation of the SVOMAS (Free Artistic Workshops) in Samara. In the same year, he was appointed chief of the art circle of the provincial committee for mass culture, he was in charge of developing the education of painters and art programmes for children. In 1923, he worked for the magazine "Mlada Gvardija" (Young Guards), illustrated the magazine "Culling", "Military Crocodile", "The Godless Man", drew political posters and caricatures, participated in the making of a film for the studio "Soiozdetfilm" (the Soviet film studio for children and youth films). During 1921 and 1922, he was a member and founder of the group "New Painting Society". In 1938 and 1939, he created grandiose paintings on the walls of the Far East pavilion of the VSHV.

## Архипенко Александар Порфиорович

(1887, Кијев – 1964, Њујорк)

Вајар, графичар.

## Архипенко Александр Порфиорович

(1887, Киев – 1964, Нью-Йорк)

Скулптор, график.

## Archipenko Alexander Porfyrovych

(1887, Kiev – 1964, New York)

Sculptor, graphic artist.

Украјински сликар који је живео у Паризу и Сједињеним Америчким Државама. Године 1902. Архипенко је почео да студира сликарство и вајарство у Вишој уметничкој школи у Кијеву. У Москви је живео од 1906. а од 1908. у Паризу, где је већ након две недеље напустио Школу лепих уметности (École des Beaux-Arts). Први пут је са кубистима излагао 1910. године на Салону независних уметника. Поред футуризма и кубизма на Архипенка је утицала и византијска, египатска, готска и примитивна уметност. Године 1912. отворио је уметничку школу у Паризу, а 1914. увео боју у скулптуру и на тај начин створио нову уметничку форму: скулптуро-слике. У Берлин се преселио 1921. где је поново отворио уметничку школу. Две године касније настанио се у Њујорку. Предавао је уметност на универзитетима у Сједињеним Америчким Државама и Канади.

Украинский живописец, который жил в Париже и США. В 1902. году Архипенко начал учебу в Высшем художественном училище в Киеве и изучал живопись и скульпторство. В 1906. году жил в Москве. С 1908. жил в у Париже, где спустя две недели покинул Школу живописи/École des Beaux-Arts. В 1910. впервые с кубистами участвовал на выставке „Салон свободных художников“. Вместе с футуризмом и кубизмом на Архипенка также влияло византийское, египетское, готическое и примитивное искусство. 1912 в Париже открыл художественную школу. В 1914. году добавил цвет к скульптуре и так создал новую художественную форму: скульпторство. В 1921. Переехал в Берлин, и снова открыл художественную школу. Два года спустя переехал в Нью-Йорк. Преподавал искусство на университетах в США и Канаде.

Ukrainian painter who lived in Paris and the United States. In 1902, Archipenko began studying painting and sculpture at the Art College in Kiev. He lived in Moscow in 1906. As of 1908, he lived in Paris where, after two weeks, he had already left the School of Fine Arts (École des Beaux-Arts). In 1910, he exhibited at the "Salon of Independent Artists" together with the cubists. Besides futurism and cubism, Archipenko was also influenced by Byzantine, Egyptian, Gothic and primitive art. Around 1912, he opened an art school in Paris. In 1914, he introduced colour in sculpting, thus creating a new art form: skulptostvo (sculpture-painting). He moved to Berlin in 1921, where he once again opened an art school. Two years later, he moved to New York. He gave lectures in art at universities in the United States and Canada.



## Бурљук Давид Давидович

(1882, мајур Семиротовка, Лебедински срез Харковске губерније – 1967, Хемптон-Бейз, Лонг Ајленд, САД)

Песник и сликар, један од родоначелника руског футуризма.

## Бурлюк Давид Давидович

(1882, хутор Семиротовка Лебединского уезда Харьковской губернии – 1967, г. Хэмптон-Бейз, остров Лонг-Айленд, США)

Поет и художник, один из основоположников русского футуризма.

## Burliuk David Davidovich

(1982, the hamlet of Semirotoivka in the Lebedin district of the Kharkov Governorate – 1967, Hampton Bays, Long Island, U.S.)

Poet and painter, one of the initiators of Russian futurism.

У периоду 1898–1910. похађао је сликарске школе у Казану и Одеси. Почео је да штампа дела 1899. године. Сликаство је учио у Немачкој и Француској. По повратку у Русију, повезао се са уметницима леве оријентације и почео да учествује на сликарским изложбама. У раздобљу 1911–1914. студирао је заједно са В. В. Мајаковским у Московској сликарској школи вајарства и архитектуре. Учесник је футуристичких зборника *Судијско уџочишије*, *Шамар друшћивеном укусу* и др. Године 1913. и 1914. организовао је турнеју футуриста по градовима Русије, држао предавања, читао песме и манифесте. Емигрирао је у Јапан 1920. године, а 1922. у САД, где је учествовао у раду просовјетских група. Био је стални сарадник часописа *Руски глас*. Од 1930. издавао је часопис *Боја и рима (Color and Rhyme)* у којем је објављивао своја сликарска дела, песме, критике, репродукције футуристичких радова итд.

В 1898–1910 учио је у Казанском и Одеском художественних училищах. Печататься начал в 1899. Изучал живопись в Германии и Франции. По возвращении в Россию сошёлся с левыми художниками и начал участвовать в художественных выставках. В 1911–1914 занимался вместе с В. В. Маяковским в Московском училище живописи, ваяния и зодчества. Участник футуристических сборников «Садок судей», «Пощёчина общественному вкусу» и др. В 1913–1914 годах организовал турне футуристов по городам России, выступал с лекциями, чтениями стихов и прокламациями. В 1920 эмигрировал в Японию, а в 1922–в США, где участвовал в просоветски ориентированных группах. Был постоянным автором газеты «Русский голос». С 1930 издавал журнал «Color and Rhyme» («Цвет и рифма») со своими живописными работами, стихами, рецензиями, репродукциями футуристских произведений и т. п.

From 1898 to 1910, he attended the painting schools in Kazan and Odessa. He began printing works in 1899. He studied painting in Germany and France. Upon returning to Russia, he joined the left-wing artists and began participating in painting exhibitions. In the period from 1911 to 1914, he studied at the Moscow School of Painting, Sculpting and Architecture, together with V.V. Mayakovsky. He was a participant of futurist anthologies “A Trap for Judges”, “A Slap in the Face of Public Taste” and others. In 1913 and 1914, he organised the futurists’ tour of Russian cities, participated in lectures, poetry readings and proclamations. He emigrated to Japan in 1920 and in 1922 – to the U.S., where he participated in pro-Soviet groups. He was a permanent author in the magazine “Russian Voice”. As of 1930, he published the magazine “Colour and Rhyme”, with his picturesque works, verses, critiques, reproductions of futurist works and suchlike.

## Венгеровска Стела Георгијевна

(1892, Павлодар, Семипалатинска губернија – ?)

Сликарка порцелана, педагог.

## Венгеровская Стелла Георгиевна

(1892, г. Павлодар, Семипалатинская губерния – ?)

Художник по фарфору, педагог.

## Vengerovska Stella Georgievna

(1892, Pavlodar, Semipalatin Governorate – ?)

Porcelain artist, pedagogue.

Родила се у Павлодару. Сликарска образовање стекла је на Ликовној академији у Филадельфији. Била је организатор једног радничког сликарског студија у Јекатеринославу. Бавила се педагошким радом – предавала је цртање у 176-ој Совшколи (Совјетској школи) и радила у фабрици „Новокраслак“ („Нове боје и лакови“). У периоду 1923–1926. (са малим прекидом 1924. године) радила је као сликар у Државној фабрици порцелана, где је израдила серију декоративних цртежа за осликавање порцеланских предмета (нарочито тањира) који су се производили у великим количинама. Њена дела приказивана су на међународним изложбама у Паризу (1925) и Лондону (1932). Године 1928. ухапшена је због припадности нелегалној контрареволуционарној црквено-монархистичкој организацији А. А. Мејера, „Недеља“ и била је осуђена на трогодишње прогонство на Север. Након тога јој се губи сваки траг.

Родилась в Павлодаре. Художественное образование получила в Академии Художеств в Филадельфии. Была организатором 1-й рабочей художественной студии в Екатеринославе. Занималась педагогической деятельностью – преподавала рисование в 176-й Совшколе (советской школе), работала на заводе “Новокраслак” (завод «Новые краски и лаки»). В 1923–1926 (с небольшим перерывом в 1924) работала художником на Государственном фарфоровом заводе, где создала серию декоративных рисунков для росписи фарфоровых изделий (преимущественно тарелок), выпускавшихся огромными тиражами. Её произведения участвовали в международных выставках в Париже (1925) и Лондоне (1932). В 1928 арестована по делу нелегальной контрреволюционной церковно-монархической организации А.А. Мейера «Воскресение» и по приговору сослана в Северный край на 3 года. Дальнейшая судьба не известна.

Born in Pavlodar, she was educated as a painter in the Art Academy in Philadelphia. She was the organiser of the 1st workers’ painting studio in Ekaterinoslav. She also worked as a pedagogue – she taught painting in the 176th Sovškola (Soviet School), and worked in the factory “Novokraslak” (New Paints and Varnishes factory). In the period from 1923 to 1926 (with a small pause in 1924), she worked as a painter in the State Porcelain Factory, where she created a series of decorative drawings for painting porcelain products (particularly plates), which were manufactured in enormous quantities. Her works were on display at international exhibitions in Paris (1925) and London (1932). She was arrested in 1928 for belonging to the illegal counter-revolutionary church and monarchist organisation of A. A. Meyer “Nedelja” (Sunday), and was banished for three years to the Northern Areas. All trace of her was lost after that.

## Веснин Александар Александрович

(1883, Јуреvec, Костромска губернија – 1959, Москва)

Архитекта, сликар, сценограф, идејни и формални предводник архитектонског конструктивизма.

## Веснин Александр Александрович

(1883, г. Јурьевец Костромской губернии – 1959, Москва)

Архитектор, живописец, сценограф, идейный и формальный лидер архитектурного конструктивизма.

## Vesnina Alexander Alexandrovich

(1883, Yurevec in the Kostrom Governorate – 1959, Moscow).

Architect, painter, stage decorator, the inspirer and formal leader of architectural constructivism.

Студирао је на Факултету цивилних инжењера у Санкт Петербургу (1903–1912); стварао је заједно са браћом Виктором и Леонидом. Током периода 1907-1911. посећивао је сликарске атељеје В. Ционглинског (Санкт Петербург) и К. Јуона (Москва). Године одине 1912. почео је да ради у атељеу В. Татлина с којим је остао пријатељ до краја живота. У раздобљу 1915–1922. као професионални сликар и сценограф опремао је представе московског Камерног театра. Био је члан групе објективиста у ИНХУК-у – архитектонској групи конструктивиста у ЛЕФ-у (Левом фронту уметности), члан и оснивач групе „Октобар“. Године 1923. вратио се архитектури и постао шеф архитектонског бироа браће Веснин. У периоду 1926–1930. био је главни уредник часописа *СА (Савремена архитектура)*. Предавао је сликарство и цртање на ВХУТЕМАС-у и ВХУТЕИН-у (Виша уметничко-техничка радионица, Виши уметничко-технички институт), као и на МАРХИ (Московски архитектонски институт).

Учио је у Институте грађанских инжењера у Петербургу (1903-1912), радио је у сарадњи с браћом Виктором и Леонидом. У 1907-1911 посетио је уметничке студије В. Ционглинског (Петербург) и К. Јуона (Москва), у 1912 почео је да ради у студији В. Татлина, дружба с којом је настављао до краја живота. У 1915-1922 радио је као професионални живописец и сценограф, оформљао постановке Московског Камерног театра. Члан групе објективиста у ИНХУКе, архитектонској групи конструктивиста у ЛЕФе (Левый фронт искусств), член-учредитель объединения «Октябрь». С 1923 вратио се архитектури, у ауторској групи брата Весниних, где је постао вођа. У 1926–1930 – главни уредник часописа «СА» («Современная архитектура»). Предавао живопис и цртање у ВХУТЕМАСе - ВХУТЕИНе (Высшие художественно-технические мастерские – Высший художественно-технический институт) и у МАРХИ (Московский архитектурный институт).

He was educated at the Institute of Civil Engineers in St. Petersburg (1903-1912), and worked in cooperation with his brothers, Viktor and Leonid. From 1907 to 1911, he visited the painting studios of V. Tsionglinsky (St. Petersburg) and K. Yuon (Moscow) and began working in the studio of V. Tatlin in 1912, whose friend he remained until the end of his life. In the period from 1915 to 1922, he worked as a professional painter and stage decorator for plays of the Moscow Chamber Theatre. A member of the group of objectivists at the INHUK (Institute of Art Culture), the architectural group of constructivists at LEF (Left Front of Art), a founder and member of the “October” community. As of 1923, he returned to architecture, in the authors’ collective of the Vesnin brothers, where he became the manager. In the period from 1926 to 1930 he was the editor-in-chief of the magazine “SA” (“Modern Architecture”). He taught painting and drawing at the VHUTEMAS – VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios – Higher Art and Technical Institute) and at MARHI (Moscow Architectural Institute).

## Вилде Рудолф Фјодорович

(1868, Фридрихштат, Курљандска губернија – 1938, по другим изворима 1942)

Уметник декоративно-примењеног сликарства, сликар, графичар.

## Вилде Рудолф Федорович

(1868, г. Фридрихштадт, Курляндская губерния – 1938, по другим источникам 1942)

Художник декоративно-прикладного искусства, живописец, график.

## Vilde Rudolf Fyodorovich

(1868, Fridrichstat, Kurljand Governorate – 1938, or 1942, according to other sources)

An artist in decorative and applied arts, painter, graphic artist.

Обучавао се у сликарском атељеу „Трехгорна мануфактура“ В. Прохорова у Москви, а затим је уписао Главну школу техничког цртања барона А. Л. Штиглица; по завршетку школе две године је путовао по Европи. По повратку у Санкт Петербург 1902. године израђивао је орнаменте за мануфактуру, тапете, намештај и правио скице за предмете од сребра и стакла. Био је један од организатора Друштва сликарско-индустријских уметности и учествовао је на њиховим изложбама. У периоду 1905–1935. руководио је сликарским атељеом Императорске фабрике порцелана (од 1918. године Петроградским огранком, а од 1924. Ленинградском фабриком порцелана), где се од 1920. године по његовим цртежима производио „пропагандни порцелан“. Године 1936. радио је као уметнички руководиоц Волховске фабрике порцелана. Био је жртва репресија 1938. године.

Учио је у рисовалној мастерској Прохорова у Москви, затим поступио у Централно училище техничког цртања барона А. Л. Штиглица, по окончању којег два године путешествовао по Европи. Вернувши се у Петербург у 1902. годину, израђивао је орнаменте за мануфактуру, објекте, мебел, изводио скице за предмете од сребра и стакла. Био је један од организатора Друштва художественно-промышленных искусств, учествујући у његовим изложбама. У 1905-1935. руководио живописном мастерској Императорског фарфоровог завода (с 1918 -Петроградский, с 1924 - Ленинградский фарфоровый завод), где с 1920-х по његовим цртежима производио «агитационних фарфор». С 1936 – художественный руководитель Волховского фарфорового завода. Репрессирован у 1938.

He studied at the painting studio of Prokhorov’s Tryokhgornaya Manufacture in Moscow, and then enrolled in the Main School of Technical Drawing of A.L. Stieglitz and, after finishing, he travelled in Europe for two years. Upon returning to St. Petersburg in 1902, he created ornaments for manufactures, wallpapers, furniture, made sketches for objects made of silver and glass. He was one of the organisers of the Association of Painting and Industrial Art and participated in exhibitions there. From 1905 to 1935, he headed the painting studio of the Imperial Porcelain Factory (as of 1918 – Petersburg Porcelain Factory, as of 1924 – Leningrad Porcelain Factory), where “propaganda porcelain” was produced on the basis of his drawings. In 1936, he became the art director of the Volkhov Porcelain Factory. He was subjected to repression in 1938.



## Воробјовски Алексеј Викторович

(1906, Танхой, Иркутска губернија – 1992, Лењинград)

Уметник на порцелану.

## Воробьевский Алексей Викторович

(1906, Танхой, Иркутская губерния – 1992, Ленинград)

Художник по фарфору.

## Vorobyovsky Alexei Viktorovich

(1906, Tanhoi, Irkutsk Governorate – 1992, Leningrad)

Porcelain artist.

**З**авршио уметничку школу у Слуцку после чега се запослио у Лењинградској фабрици порцелана где је радио од 1926. до 1941. и од 1945. до 1992. године. Заслужени уметник РСФСР (1969.), добитник Државне премије РСФСР „И. Е. Репин“ (1970.), Народни уметник РСФСР (1981.), учесник Светских изложби у Њујорку (1939.), Бриселу (1958.), Монреалу (1967.).

**О**кончил художественную школу в г. Слуцке, после чего поступил на работу на Ленинградский фарфоровый завод, где работал с 1926 по 1941 и с 1945 по 1992 годы. Заслуженный художник РСФСР (1969), лауреат Государственной премии РСФСР им. И. Е. Репина (1970), Народный художник РСФСР (1981), участник Всемирных выставок в Нью-Йорке (1939), Брюсселе (1958), Монреале (1967).

**Н**e finished the art school in Slutsk, after which he was employed at the Leningrad Porcelain Factory, where he worked from 1926 to 1941 and from 1945 to 1992. Distinguished Artist of the RSFSR (1969), laureate of the State Award “I. E. Repin” (1970), People’s Artist of the RSFSR (1981), participant of the World’s Fair in New York (1939), Brussels (1958), Montreal (1967).

## Ган Алексеј Михајлович

(1883, Москва – 1942, Томска област)

Сликар, теоретичар уметности. Бавио се полиграфијом, плакатима, дизајном.

## Ган Алексей Михайлович

(1883, Москва – 1942, Томская область)

Художник, теоретик искусства. Работал в области полиграфии, плаката, дизайна.

## Gan Alexei Mikhailovich

(1883, Moscow – 1942, Tomsk District)

Painter, art theoretician. He worked with polygraphy, posters, design.

**Ј**едан је од најрадикалнијих теоретичара конструктивизма. Од 1910. био је члан неколико футуристичких удружења. Радио је у позоришту: у периоду 1919–1920. био је ангажован у позоришном одељењу Наркомпроса (Народног комесаријата просвете). На четвртм заједничком скупу ИНХУК-а (Института уметничке културе) био је примљен у чланство Института, а затим изабран у комисију за израду програма практично-идеолошке секције. Године 1921. постаје један од оснивача (заједно са А. Родченком и В. Степановом) радне групе конструктивиста ИНХУК-а. Касније је био на челу Прве радне групе конструктивиста, коју су основали 1921. студенти атељеа А. Родченка из ВХУТЕМАС-а (Виша уметничко-техничка радионица). Од 1923. ради као уметнички директор часописа *ЛЕФ* (Леви фронт уметности), а од 1926. постаје члан ОСА (Удружење савремених архитеката) и уметнички директор часописа *СА* (*Савремена архитектура*). Године 1928. био је један од оснивача друштва „Октобар“. Жртва је репресије почетком 1940-их.

**О**дин из наиболее радикальных теоретиков конструктивизма. 1910-е – был членом ряда футуристических объединений, работал в театре. В 1919–1920 – работал в театральном отделе Наркомпроса (Народного комиссариата просвещения). На 4-м общем собрании ИНХУКа (Институт художественной культуры) был принят в члены Института, входил в комиссию по выработке программы практически-идеологической секции. 1921 – один из основателей (совместно с А. Родченко и В. Степановой) рабочей группы конструктивистов ИНХУКа (Институт художественной культуры). Позднее руководил Первой рабочей группой конструктивистов, созданной в 1921 из студентов мастерской А. Родченко во ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские). С 1923 – художественный редактор журнала «ЛЕФ» («Левый фронт искусств»), с 1926 – член ОСА (Объединение современных архитекторов), художественный редактор журнала «СА» («Современная архитектура»). 1928- один из основателей объединения «Октябрь». Репрессирован в начале 1940-х.

**Н**e is one of the most radical theoreticians of constructivism. In 1910, he was a member of several futurist associations, he worked in the theatre. In the period from 1919 to 1920, he worked in the theatre department of Narkompros (People’s Educational Commissariat). At the fourth joint gathering of INHUK (Institute of Art Culture), he was admitted as a member of the Institute and appointed to a committee for the creation of programmes of the circle for practice and ideology. In 1921, he was one of the founders (together with A. Rodchenko and V. Stepanova) of the working group of constructivists of INHUK. He later directed the First Working Group of Constructivists, founded by the students of the studio of A. Rodchenko from VHUTEMAS (Art and Technical College Workshop) in 1921. As of 1923 – he was the art director of the magazine LEF (Left Front of Art), as of 1926, he was a member of the OSA (Association of Modern Architects), the art director of the magazine “SA” (“Modern Architecture”). In 1928 – he was one of the founders of the association “October”. He was subjected to repression at the start of the 1940s.

## Глебова Татјана Николајевна

(1900, Санкт Петербург – 1985, Петродворац, Лењинградска област)

Сликарка, графичарка.

## Глебова Татьяна Николаевна

(1900, Санкт-Петербург – 1985, г. Петродворец, Ленинградская обл.)

Живописец, график.

## Glebova Tatyana Nikolaevna

(1900, St. Petersburg – 1985, Petrodvorac, Leningrad District).

Painter, graphic artist.

Године 1922. запослила се као сликарка у Државној фабрици порцелана „М. В. Ломоносов“. Од 1924. обучавала се у приватном студију А. Савинова, а 1925. заједно са А. Порет улази у атеље П. Филонова. Са колективом МАИ (Мајстори аналитичке уметности) 1927. године, под руководством П. Филонова, опремала је Дом штампе у Лењинграду. Године 1926. почела је да ради графичку опрему књига, сарађивала је са лењинградским и московским издавачима, посебно са Дечијим одељењем Госиздата (Државно издавачко предузеће) и часописима *Штџџилиц* и *Јез*. Многе књиге је опремила у сарадњи са А. Порет. Године 1931. поставила је оперу Р. Вагнера *Мајстори њевачи* на сцени Малог оперног театра. Наставила је да ради као позоришни и филмски уметник све до 1943. године. У раздобљу 1963–1966, заједно са својим супругом В. Стерлиговым, окупила је групу уметника истомишљеника и са њима основала „Старопетергофску школу“.

В 1922 устроила се за радњу сликарки у Државној фабрици порцелана „М. В. Ломоносов“. Од 1924. обучавала се у приватном студију А. Савинова, а 1925. заједно са А. Порет улази у атеље П. Филонова. Са колективом МАИ (Мајстори аналитичке уметности) 1927. године, под руководством П. Филонова, опремала је Дом штампе у Лењинграду. Године 1926. почела је да ради графичку опрему књига, сарађивала је са лењинградским и московским издавачима, посебно са Дечијим одељењем Госиздата (Државно издавачко предузеће) и часописима *Штџџилиц* и *Јез*. Многе књиге је опремила у сарадњи са А. Порет. Године 1931. поставила је оперу Р. Вагнера *Мајстори њевачи* на сцени Малог оперног театра. Наставила је да ради као позоришни и филмски уметник све до 1943. године. У раздобљу 1963–1966, заједно са својим супругом В. Стерлиговым, окупила је групу уметника истомишљеника и са њима основала „Старопетергофску школу“.

In 1922, she got a job as a painter in the State Porcelain Factory “M. V. Lomonosov”. As of 1924, she studied at the private studio of A. Savinov and, in 1925, together with A. Poret, she entered the studio of P. Filonov. In 1927, together with the MAI collective (Masters of Analytical Art), under the leadership of P. Filonov, she decorated the Printing Club in Leningrad. In 1926, she began creating graphic art for books, cooperating with publishers in Leningrad and Moscow, especially with the Children’s Department of Gosizdat (State Publishing Company) on the magazines “Siskin” and “Hedgehog”. She decorated many books in cooperation with A. Poret. In 1931, she was the stage decorator for the opera by R. Wagner “Master Singers” at the Small Opera Theatre. She continued working as a theatre and film artist until 1943. In the period from 1963 to 1966, together with her husband V. Sterligov, she rallied a group of artists who shared their views and formed the “Old Peterhoff School”.

## Гончарова Наталија Сергејевна

(1881, село Архангелско, Тулска губернија – 1962, Париз)

Сликарка, графичарка.

## Гончарова Наталья Сергеевна

(1881, село Архангельское, Тульская губерния – 1962, Париж)

Живописец, график.

## Goncharova Natalia Sergeyevna

(1881, village of Arhangelskoye, Tul Governorate – 1962, Paris)

Painter, graphic artist.

Године 1901. уписала је Московску школу сликарства, вајарства и архитектуре као слободни слушалац на вајарском одсеку, у одељењу П. Трубецког, а 1904. прешла је на сликарски одсек код К. Коровина. Од 1906. активно се бави сликарством, радећи у духу фовизма, кубизма и примитивизма. Као позоришни сликар почиње да ради од 1909, опробала се у декоративно-примењеној уметности (скулптурама је украшавала московске виле и разрађивала цртеже за тапете). Године 1912. учествује у футуристичким манифестацијама које организује њен муж М. Ларионов. У то време почиње да се бави илустровањем књига футуриста. Учествује на изложбама група „Пуб каро“ (1910), „Магарећи реп“ (1912) и „Нишан“ (1914), а прикључује се и минхенској групи „Плави јахач“. Године 1915. на позив Дјагилева, заједно са Ларионовом, одлази у Париз да ради за позоришне представе у оквиру *Руских сезона*, и ту остаје до краја живота.

В 1901 поступила је у Московско училиште живописи, вајарства и архитектуре као слободни слушалац на вајарском одсеку, у одељењу П. Трубецког, а 1904. прешла је на сликарски одсек код К. Коровина. Од 1906. активно се бави сликарством, радећи у духу фовизма, кубизма и примитивизма. Као позоришни сликар почиње да ради од 1909, опробала се у декоративно-примењеној уметности (скулптурама је украшавала московске виле и разрађивала цртеже за тапете). Године 1912. учествује у футуристичким манифестацијама које организује њен муж М. Ларионов. У то време почиње да се бави илустровањем књига футуриста. Учествује на изложбама група „Пуб каро“ (1910), „Магарећи реп“ (1912) и „Нишан“ (1914), а прикључује се и минхенској групи „Плави јахач“. Године 1915. на позив Дјагилева, заједно са Ларионовом, одлази у Париз да ради за позоришне представе у оквиру *Руских сезона*, и ту остаје до краја живота.

In 1901, she enrolled in the Moscow School of Painting, Sculpture and Architecture as a free student at the department for sculpture, class of P. Trubetskoy, and in 1904 she transferred to the department for painting, class of K. Korovin. She painted actively as of 1906, experimenting in various genres - fauvism, cubism and naïve painting. As of 1909, she worked as a theatre painter, trying out her hand in decorative and applied art (she produced decorative sculptures for Moscow villas and designed drawings for wallpapers). In 1912, she participated in futurist marches organised by her husband, M. Larionov. She began to make illustrations for books by futurists. She participated in the exhibitions “Jack of Diamonds” (1910), “Donkey’s Tail” (1912), “Gun Sight” (1914). She joined the Munich-based association “Blue Rider”. In 1915, at an invitation from Dyagilev, she and Larionov travelled to Paris to work on the stage designs of “Russian Seasons”, where they remained for the rest of their lives.



## Дањко Наталија Јаковљевна

(1892, Тбилиси – 1942, Ирбит, Свердловска област)

Вајарка, керамичарка.

## Данько Наталья Яковлевна

(1892, г. Тифлис – 1942, г. Ирбит Свердловской области)

Скульптор-керамист.

## Danko Natalia Yakovlevna

(1892, Tbilisi – 1942, Irbit in the Sverdlov District)

Sculptor, ceramic artist.

У раздобљу 1900 – 1902. похађала је Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“. Од 1906. до 1908. школовала се код Јалмара Чансона у Вильнусу, а током 1908–1909. године у атељеима Л. В. Шервуда и В. В. Кузнецова у Санкт Петербургу. Од 1909. до 1914. бавила се вајарским радовима, украшавањем кућа у Санкт Петербургу и Москви. Од 1914. године радила је као вајар у Императорској фабрици порцелана у Петрограду, а од 1919. као руководилац вајарског атељеа. Израдила је преко 300 полихромних порцеланских група, појединачних фигура, рельефних посуда и вајарских украса за столове (међу њима низ дела рекламног порцелана).

В 1900–1902 учила се в Строгановском художественном училище в Москве. С 1906 по 1908 проходила обучение у Ялмара Чансон в Вильно, в 1908-1909 – в мастерских Л. В. Шервуда и В. В. Кузнецова в Санкт-Петербурге. В 1909–1914 занималась скульптурным украшением домов в Санкт-Петербурге и Москве. С 1914 – скульптор на Императорском фарфоровом заводе в Петрограде, с 1919 – руководитель скульптурной мастерской. Создала свыше 300 полихромных фарфоровых групп, отдельных фигурок, рельефных сосудов и скульптурных настольных приборов (в т. ч. ряд произведений агитационного фарфора).

In the period from 1900 to 1902, she attended the Stroganov Art School in Moscow. From 1906 to 1908, she trained under Yalmar Chanson in Vilnius, in 1908 and 1909 - in the studios of L. V. Sherwood and V. V. Kuznetsov in St. Petersburg. From 1909 to 1914, she worked as a sculptor in interior decoration in St. Petersburg and Moscow. As of 1914 - she was a sculptor in the Imperial Porcelain Factory in St. Petersburg and, as of 1919 - the director of the sculpture studio. She produced more than 300 polychromatic porcelain groups, individual figures, vessels in relief and sculpted tableware (among them a series of propaganda porcelain pieces).

## Ејзенштејн Сергеј Михајлович

(1898, Рига, Лифљандска губернија – 1948, Москва)

Филмски и позоришни редитељ, уметник, сценариста, теоретичар уметности, педагог.

## Эйзенштейн Сергей Михайлович

(1898, г. Рига, Лифляндская губерния – 1948, Москва)

Режиссёр театра и кино, художник, сценарист, теоретик искусства, педагог.

## Eisenstein Sergei Mikhailovich

(1898, Riga, Livonia Governorate – 1948, Moscow).

Film and theatre director, artist, playwright, art theoretician, pedagogue.

Од 1918. радио је у „Пропагандним возовима“ („Агитпоездах“) Црвене армије, учествовао у аматерском клубу као режисер и уметник-декоратер. Године 1920. био је шеф сценографског одељења Првог радничког позоришта „Пролеткулта“ (Позориште пролетерске културе) у Москви. У периоду 1921–1922. похађао је Вишу државну редитељску радионицу код В. Мејерхолда. Тих година био је близак са ЛЕФ-ом (Леви фронт уметности) В. Мајаковског. Позоришним радионицама „Пролеткулта“ руководио је од 1923. године, а од 1928. је предавао на Државном техникуму кинематографије (касније: Свесавезни државни институт кинематографије). Нарочиту популарност стекао је као режисер филмова *Штрајк* (1925), *Оклопњача Потёмкин* (1925), *Октобар* (1927), *Александар Невски* (1938) и *Иван Грозни* (1945).

С 1918 г. работал на агитпоездах (агитационный поезд) Красной армии, участвовал в клубной самодеятельности как режиссер и художник-декоратор. В 1920 г. был заведующим декорационной частью Первого рабочего театра Пролеткульта (театр Пролетарской культуры) (Москва). В 1921–22 г. учился в Государственных высших режиссерских мастерских у В. Мейерхольда. В эти же годы был близок с ЛЕФом (Левый фронт искусств) В. Маяковского. С 1923 г. руководил театральными мастерскими Пролеткульта (мастерские Пролетарской культуры), с 1928 преподавал в Государственном техникуме кинематографии (в дальнейшем – Всесоюзный государственный институт кинематографии). Особенно прославился как режиссер–кинофильмы «Стачка» (1925), «Броненосец Потёмкин» (1925), «Октябрь» (1927), «Александр Невский» (1938), «Иван Грозный» (1945).

From 1918, he worked in the Agitpoezdah (propaganda train) of the Red Army, participated in the amateurs' club as a director and decoration artist. In 1920, he was the head of the decorative department of the First Workers' Theatre of the Proletkult (Proletarian Culture) (Moscow). In 1921 and 1922, he attended the Higher State Directors' Studios, class of V. Meyerhold. During those years, he was close with the LEF (Left Front of Art) of V. Mayakovski. As of 1923, he managed the theatre workshops of Proletkult (Proletarian Culture) and, from 1928, he lectured at the State Technicum for Cinematography (subsequently – All-Union State Institute for Cinematography). He became particularly popular as the director of the films “Strike” (1925), “Battleship Potemkin” (1925), “October” (1927), “Alexander Nevsky” (1938), “Ivan the Terrible” (1945).

## Екстер Александра Александровна

(1882, Белосток, Гродњенска губернија – 1949, Фонтене-о-Роз, Француска)

Сликарка, графичарка, дизајнерка.

## Экстер Александра Александровна

(1882, г. Белосток, Гродненская губерния – 1949, Фонтенэ-о-Роз, Франция)

Живописец, график, дизайнер.

## Exter Alexandra Alexandrovna

(1882, Belostok, Grodnen Governorate – 1949, Fontenay-aux-Roses, France)

Painter, graphic artist, designer.

У периоду 1901–1903. и 1906–1908. похађала је Кијевску уметничку школу. Први пут је боравила у Паризу 1908. године, где је посећивала атеље портретисте К. Делвала на Академији Гран Шомијер. У Русију се вратила 1914. Сарађивала је у опремању књига руских футуриста. У периоду 1916–1921. радила је скице декора и костима за Московски уметнички театар (МХТ) и Камерни театар. Године 1918. предавала је у дечијој уметничкој школи у Одеси, а затим је основала студио у Кијеву. Предавала је на ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) током 1921–1922. Емигрирала је у Француску 1924. године. У Паризу је предавала на Академији савремене уметности Ф. Лежеа (1921–1922), радила скице лутака и декора, као и костиме за балете, филмове и ревије, а од 1936. године илустровала је књиге за париску издавачку кућу „Фламарион“.

В 1901-1903 и 1906-1908 училась в Киевском художественном училище. В 1908 совершила первую поездку в Париж, посещала мастерскую портретиста К. Дельваля в Академии Гранд Шомьер. В 1914 вернулась в Россию. Принимала участие в изданиях книг русских футуристов. В 1916-1921 создавала эскизы декораций и костюмов для МХТ (Московского художественного театра), Камерного театра. В 1918 преподавала в детской художественной школе в Одессе, затем основала студию в Киеве. В 1921-1922 преподавала во ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские). В 1924 эмигрировала во Францию. В 1925-1930 преподавала в Академии современного искусства Ф. Леже в Париже, создавала эскизы марионеток, декораций и костюмов для балетов, фильмов, ревю в Париже. С 1936 иллюстрировала книги для издательства «Фламарион» в Париже.

From 1901 to 1903 and from 1906 to 1908, she attended the Kiev Art School. She travelled to Paris for the first time in 1908, and visited the studios of portraitist H. Caro-Delvaillat at the Academy de la Grande Chaumière. She returned to Russia in 1914. She participated in the publication of books by Russian futurists. From 1916 to 1921, she made sketches for decorations and costumes for the MHT (Moscow Artistic Theatre), and the Chamber Theatre. In 1918, she taught at the children's art school in Odessa, and then founded a studio in Kiev. In 1921 and 1922, she lectured at the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios). She emigrated to France in 1924. From 1925 to 1930, she lectured at F. Leger's Academy of Contemporary Art, made sketches for puppets, decorations and costumes for ballet shows, films, and fashion shows in Paris. As of 1936, she worked as a book illustrator for the publishing house "Flammarion" in Paris.

## Јакулов Георгиј Богданович

(1884, Тифлис, Тифлиска губернија – 1928, Јереван)

Позоришни уметник, сликар, графичар.

## Јакулов Георгий Богданович

(1884, г. Тифлис, Тифлисская губерния – 1928, Ереван)

Художник театра, живописец, график.

## Yakulov Georgy Bogdanovich

(1884, Tbilisi, Tiflis Governorate – 1928, Yerevan)

Theatre artist, painter, graphic artist.

Од 1900. до 1902. похађао је Московску школу сликарства, вајарства и архитектуре. У другој половини 1900-те учествовао је на многобројним изложбама, спајајући у својим радовима принципе југендстила и јапанизма, и сарађивао са редакцијом часописа *Злајно руно*. Бавио се проблемима боје и ритма заједно са Р. Делонеом. Од 1918. године активно је радио као организатор позоришних представа у Камерном театру. Од 1918. до 1920. руководио је атељеом позоришно-декоративне уметности у Државним слободним уметничким радионицама у Москви. Зближио се са групом песника имажиниста. Године 1927. боравио је у Паризу где је учествовао у поставци балета С. Прокофјева *Челични скок*, у режији С. Дјагиљева. У тој поставци примењени су принципи руског конструктивизма.

В 1900-1902 занимањем в Московском училище живописи, ваяния и зодчества. Во второй половине 1900-х принимал участие во многих выставках, соединяя в своих работах принципы югендстиля и японизма, находился в контакте с кружком журнала «Золотое руно». Работал над проблемами цветоритма вместе с Р. Делоне. С 1918 активно работал как оформитель спектаклей в Камерном театре. В 1918-1920 руководил мастерской театрально-декорационного искусства в Государственных свободных художественных мастерских в Москве. Сблизился с группой поэтов-имажинистов. В 1927 посетил Париж, где участвовал в оформлении балета С. Прокофьева «Стальной скок», поставленного С. Дягилевым. В этом оформлении воплощены принципы русского конструктивизма.

From 1900 to 1902, he attended the Moscow School of Painting, Sculpting and Architecture. In the second half of 1900, he took part in numerous exhibitions, unifying the principles of jugendstil and Japanism in his works, and was in contact with the circle of the "Golden Fleece" magazine. He worked on issues of the colour of rhythm with R. Delaunay. In 1918, he was very active, organising spectacular shows at the Chamber Theatre. From 1918 to 1920, he headed the studio for theatre decorative art at the State Free Artistic Studios in Moscow. He became close with the group of poets-imaginists. In 1927, he stayed in Paris, where he took part in the stage setting of the ballet by S. Prokofyev "The Leap of Steel", directed by S. Dyagilev. The principles of Russian constructivism were embodied in that setting.

## Јудин Лав Александрович

(1903, Витебск, Витебская губерния – 1941, Лењинградска област)

Сликар, графичар, илустратор књига.

## Юдин Лев Александрович

(1903, Витебск, Витебская губерния – 1941, Ленинградская область)

Живописец, график, художник книги.

## Yudin Lev Alexandrovich

(1903, Vitebsk, Vitebsk Governorate – 1941, Leningrad District)

Painter, graphic artist, book illustrator.

Образовање је стицао на Витебском уметничко-практичном институту, под руководством В. Ермолајева и К. Малевича. Године 1920. учествовао је у организацији витебског УНОВИС-а (Уметничко удружење „Творци нове уметности“). У периоду 1922–1923. похађао је петроградски ВХУТЕМАС (Вишу уметничко–техничку радионицу). Од 1923. године постаје члан ГИНХУК-а (Државни институт уметничке културе). Радио је и као илустратор у дечијим часописима *Шпилиц* и *Лез* (1930). Такође се бавио папирним скулптурама и изучавао форме засноване на спајању криволинијских површина.

Учио је у Витебском художественно-практическом институте, руководимым В. Ермолаевой и К. Малевичем. В 1920 участвовал в организации витебского Уновиса (Художественное объединение «Утвердители нового искусства»). В 1922–1923 учился в петроградском ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские). С 1923 – член ГИНХУКа (Государственный институт художественной культуры). В 1930-е работал как художник в детских журналах «Чиж» и «Еж». Занимался также скульптурой из бумаги, разрабатывая формы, основанные на сопряжении криволинейных плоскостей.

He acquired his education at the Vitebsk Institute for Practical Art, under the guidance of V. Ermolaeva and K. Malevich. In 1920, he participated in the organisation of the Vitebsk Unovis (Artistic Association “Creators of New Art”). In 1922 and 1923, he attended the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios) in St. Petersburg. As of 1923—a member of GINHUK (State Institute for Art Culture). In 1930, he worked as an artist in the children’s magazines “Siskin” and “Hedgehog”. He also worked on paper sculptures and studied forms based on the connection of curved surfaces.

## Кандински Василиј Васиљевич

(1866, Москва – 1944, Неји на Сени, Француска)

Сликар и графичар, теоретичар уметности и један од зачетника апстракционизма.

## Кандинский Василий Васильевич

(1866, Москва – 1944, Нёйи-сюр-Сен, Франция)

Живописец и график, теоретик искусства, один из основоположников абстракционизма.

## Kandinsky Vasily Vasilyevich

(1866, Moscow – 1944, Neuilly-sur-Seine, France)

Painter and graphic artist, art theoretician, one of the founders of abstractionism.

Године 1893. завршио је Правни факултет Московског универзитета, а сликарско образовање стицао је у студију А. Ажбеа у Минхену и на Минхенској уметничкој академији (1900). За време боравка у Немачкој одржавао је везе са руским уметницима и критичарима. Објавио је низ уметничких приказа и огледа, а 1910. године написао је и књигу *О духовном у уметности*. Основао је неколико уметничких удружења у Минхену – „Фаланга“ (1901), „Нова заједница уметника“ (1909) и „Плави јахач“ (1911). У Русију се вратио 1914. године. Био је члан друштва „Пуб каро“, „Магарећи реп“ и Московског удружења уметника. У периоду 1918–1919. године био је члан уметничке комисије ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете). Од 1920. био је предавач на Државним слободним уметничким радионицама и професор Московског универзитета. Активно је учествовао у организацији ИНХУК-а (Институт уметничке културе). Године 1921. изабран је за потпредседника Руске академије уметности; по задатку Академије отпутовао је у Берлин где је био позван да предаје на Баухаусу. Године 1928. добио је немачко држављанство, а 1933. се преселио у Париз, где је живео до своје смрти.

В 1893 закончил юридический факультет Московского университета, художественное образование получал в школе-студии А. Ашбе в Мюнхене, в 1900 – в Мюнхенской Академии художеств. Во время пребывания в Германии поддерживал отношения с русскими художниками и критиками. Опубликовал ряд художественных обзоров и статей, в 1910 – написал книгу «О духовном в искусстве». Основал несколько художественных объединений в Мюнхене – «Фаланга» (1901), Новую ассоциацию художников (1909), «Синий всадник» (1911). В 1914 вернулся в Россию. Член объединений «Бубновый валет», «Ослиный хвост», Московского товарищества художников. В 1918–1919 – член художественной комиссии ИЗО Наркомпроса (комиссия изобразительных искусств Народного комиссариата просвещения). С 1920 преподавал в Государственных свободных художественных мастерских, был профессором Московского университета. Принимал активное участие в организации ИНХУКа (Институт художественной культуры). В 1921 избран вице-президентом Российской академии художественных наук, по заданию Академии уехал в Берлин, где был приглашен преподавать в Баухаусе. В 1928 принял немецкое гражданство. В 1933 переехал в Париж, где жил до самой смерти.

In 1893, he graduated from the Faculty of Law of the Moscow University, and was educated as a painter in the school-studio of A. Aschbe in Munich and, in 1900 - at the Munich Academy of Arts. During his stay in Germany, he maintained contact with Russian artists and critics. He published a series of art presentations and articles and, in 1910– he wrote a book “On Spirituality in Art”. He founded several art associations in Munich – “Phalanx” (1901), the New Community of Artists (1909), and the “Blue Rider” (1911). He returned to Russia in 1914. He was a member of the associations “Jack of Diamonds”, “Donkey’s Tail”, the Moscow Company of Artists. In 1918 and 1919, he was a member of the art committee of IZO Narkompros (the visual arts committee of the People’s Commissariat for Education). From 1920, he was a lecturer in the free State Art Workshops, and he was also a professor of Moscow University. He actively participated in the organisation of the INHUK (Institute for Art Culture). In 1921, he was appointed vice-president of the Russian Academy of Painting Studies, and travelled to Berlin on an assignment of the Academy, where he was invited to lecture at the Bauhaus. He obtained German citizenship in 1928. He moved to Paris in 1933, where he lived until his death.



## Клуцис Густав Густавович

(1895, Рујиена, Летонија – 1938, Московска област)

Графичар, дизајнер, сликар.

## Клуцис Густав Густавович

(1895, г. Руйиена, Латвија – 1938, Московская область)

График, дизайнер, живописец

## Klucis Gustav Gustavovich

(1895, Ruiena, Latvia – 1938, Moscow District)

Graphic and design artist, painter.

У раздобљу 1913–1915. похађао је Градску уметничку школу у Риги, а од 1915. до 1917. Цртачку школу Друштва за подстицање уметности у Петрограду. Образовање је наставио у Москви у атељеу И. Машкова а затим је 1918. године похађао Државне слободне уметничке радионице, док је 1920. учио код К. Коровина и К. Малевича у ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица). После завршетка ВХУТЕМАС-а радио је на дизајнерским пројектима и плакатима, и осликавао декор у Охтенском радничком позоришту. Године 1920. отворио је свој атеље при ВХУТЕМАС-у. У раздобљу 1924–1930. предавао је на факултетима за графику, архитектуру и прераду дрвета. Такође је предавао на Московском графичком институту. Још за време студија започео је експерименте у области фотомонтаже и графике. Био је члан ИНХУК-а (Институт уметничке културе), организације ЛЕФ (Леви фронт уметности) и групе „Октобар“. Године 1938. ухапшен је и стрељан.

В 1913–1915 учио је у Рижској градској художественной школи, а од 1915–1917 – у Рисовальной школи Общества поощрения художеств в Петрограде. Продолжил образование в Москве в мастерской И. Машкова, затем, в 1918 – в Государственных свободных художественных мастерских у К. Коровина и К. Малевича, в 1920 – во ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские). После окончания ВХУТЕМАСа работал над дизайнерскими проектами и плакатами, расписывал декорации Охтенского рабочего театра. В 1920 открыл свою мастерскую во ВХУТЕМАСе. В 1924–1930 – преподавал там на факультетах графики, архитектуры и деревообделочном. Также преподавал в Московском полиграфическом институте. Еще в период обучения начал эксперименты в области фотомонтажа и полиграфии. Являлся членом ИНХУКа (Институт художественной культуры), организации ЛЕФ (Левый фронт искусств), группы «Октябрь». В 1938 был арестован и расстрелян.

In the period from 1913 to 1915, he attended the Riga City Art School, from 1915 to 1917 – the Drawing School of the Society for the Encouragement of the Arts in St. Petersburg. He continued his education at the studio of I. Mashkov, in 1918 – at the State Free Art Studios of K. Korovin and K. Malevich, and in 1920 – at the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios). After finishing the VHUTEMAS, he worked on design projects and posters, painted the decorations of the Ochten Workers' Theatre. In 1920, he opened his own studio at the VHUTEMAS. In the period from 1924 to 1930, he lectured there at the faculties of graphic art, architecture and wood processing. He was also a lecturer at the Moscow Institute of Polygraphy. Already during his student period, he began experimenting in the fields of photomontage and polygraphy. He was a member of the INHUK (Institute for Art Culture), the organisation LEF (Left Front of Art), and the group "October". In 1938, he was arrested and executed by a firing squad.

## Кљун Иван Васиљевич (Кљунков)

(1870, село Большие Горки, Владимирская губернија – 1943, Москва)

Сликар, графичар, вајар.

## Кљун Иван Васиљевич (Кљунков)

(1870, д. Большие Горки, Владимирская губерния – 1943, Москва)

Живописец, график, скульптор.

## Kliun Ivan Vasilyevich (Kliunkov)

(1870, village of Bolshie Gorky, Vladimir Governorate – 1943, Moscow)

Painter, graphic artist, sculptor.

П очео је да изучава цртање и сликање током 1880-их година у Кијеву. Наредне деценије образовање је наставио у Варшавској школи Друштва за подстицање уметности. Почетком 1900. године преселио се у Москву где је радио у атељеима Ф. Рерберга и И. Машкова. Ту се 1907. срео са Малевичем, а 1916. са члановима Савеза омладине. Учествовао је у писању супрематистичке публикације која је дељена на изложби 0, 10. Године 1916. придружио се Малевичевој групи „Супремус“. Од 1918. до 1921. радио је као директор Централног изложбеног бироа ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете). Истовремено је предавао сликарство на ГСХМ-у (Државне слободне уметничке радионице) и ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) у Москви. Од 1920. до 1921. године радио је у ИНХУК-у (Институт уметничке културе) и ГАХН-у (Државна академија уметности). Године 1923. опремио је низ књига, међу којима је и књига А. Кручониха *Рачун речи* (Москва, 1923). Године 1916. постао је члан друштва „Пуб каро“, а 1925. придружио се групи „Четири уметности“.

Н ачал учити се рисовању и живописи в 1880-х в Кијеве. В последующее десятилетие продолжил образование в Варшавской школе Общества поощрения художеств. В начал 1900 переехал в Москву и занимался в мастерских Ф. Рерберга и И. Машкова. Здесь в 1907 встретился с Малевичем, а в 1916 – с членами «Союза молодежи». Принял участие в написании супрематического буклета, распространяемого на выставке «0, 10». В 1916 присоединился к группе Малевича «Супремус». С 1918 по 1921 – директор Центрального выставочного бюро ИЗО (выставочное бюро изобразительных искусств Народног комиссариата просвещения) Наркомпроса. Одновременно преподавал живопись в ГСХМ (Государственных свободных художественных мастерских) и ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские) в Москве. С 1920 по 1921 работал в ИНХУКе (Институт художественной культуры) и ГАХН (Государственная академия художественный наук). В 1923 оформлял ряд книг, в том числе книгу Крученых «Фактура слова» (Москва, 1923). В 1916 стал членом общества «Бубновый валет», в 1925 присоединился у группе «Четыре искусства».

Н е began studying drawing and painting in Kiev in the 1880s. He continued his education during the next decade at the school of the Society for the Encouragement of the Arts in Warsaw. At the start of the 1900s, he moved to Moscow and worked at the studios of F. Rerberg and I. Mashkov. He met Malevich there in 1907 and in 1916 – the members of the Union of Youth. He participated in the writing of the suprematist booklet, which they propagated at the exhibition "0, 10". In 1916, he joined Malevich's group "Supremus". From 1918 to 1921, he was the director of the Central Exhibition Bureau of IZO (exhibition bureau for visual arts of the People's Commissariat for Education), the Narkompros. At the same time, he taught painting at the GSHM (State Free Art Studios) and VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios) in Moscow. From 1920 to 1921, he worked at the INHUK (Institute for Art Culture) and GAHN (State Academy of Art Studies). In 1923, he illustrated a series of books, among them the book by Kruchenykh "Account of Words" (Moscow, 1923). In 1916, he became a member of the association "Jack of Diamonds" and in 1925 he joined the group "Four Arts".

### Кобилецка Зинаида Викторовна

(1880, село Резина, Бесарабија – 1957, Лењинград)

Графичарка, сликарка порцелана.

### Кобылецкая Зинаида Викторовна

(1880, д. Резина, Бессарабия – 1957, Ленинград)

График, живописец по фарфору

### Kobyletskaya Zinaida Viktorovna

(1880, village of Rezina, Bessarabia – 1957, Leningrad)

Graphic artist, porcelain painter.

**О**бразовала се у Цртачкој школи Друштва за подстицање уметности у Санкт Петербургу (1900–1907). По завршетку школовања службено је боравила у Шведској, Данској и Француској, где је у фабрикама западне Европе проучавала сликање на порцелану. Од 1912. до 1914. радила је у Државној фабрици порцелана, а у периоду 1924–1932. године у Лењинградској фабрици са истим именом. Осликала је низ рекламних примерака руског порцелана. На међународној изложби декоративних уметности у Паризу (1925) добила је почасну диплому, а на међународним изложбама индустријске и декоративне уметности у Монци и Милану (1927) диплому и златну медаљу. Од 1932. до 1957. илустровала је издања Академије наука из области ботанике. У раздобљу 1945–1957. радила је по наруџбини за Лењинградску фабрику порцелана „М. В. Ломоносов“.

**У**чила се у рисовалној школи Общества поощрения художеств в Петербурге (1900-1907), после окончања била командирована в Швецију, Данију и Францију для изучения живописи по фарфору на западних заводах. В 1912-1914 работала на Государственном фарфоровом заводе, в 1924–1932 – на Ленинградском фарфоровом заводе. Выполнила ряд произведений агитационного фарфора. На международной выставке декоративных искусств в Париже (1925) получила почетный диплом, а на международных выставках промышленного и декоративного искусства в Монце и Милане (1927) – диплом и золотую медаль. С 1932 по 1957 иллюстрировала ботанические издания Академии наук. В 1945-1957 выполняла заказы для Ленинградского фарфорового завода им. М. В. Ломоносова.

**S**he was educated at the Drawing School of the Society for the Encouragement of the Arts in St. Petersburg (1900-1917). After finishing her education, she was sent to Sweden, Denmark and France to study the painting of porcelain in western factories. From 1912 to 1914, she worked in the State Porcelain Factory, and from 1924 to 1932, in the Leningrad Porcelain Factory. She painted a series of works of propaganda porcelain. At the international exhibition of decorative arts in Paris (1925), she received an honorary diploma and, at the international exhibitions of industrial and decorative arts in Monza and Milan (1927) - a diploma and a gold medal. From 1932 to 1957, she illustrated the botanical publications of the Academy of Science. In the period from 1945 to 1957, she worked on client orders from the Leningrad Porcelain Factory "M. V. Lomonosov".

### Коган Нина Јосифовна

(1889, Москва – 1942, Лењинград)

Сликарка, графичарка.

### Коган Нина Иосифовна

(1889, Москва – 1942, Ленинград)

Живописец, график

### Kogan Nina Josifovna

(1889, Moscow – 1942, Leningrad)

Painter, graphic artist.

**О**д 1911. до 1913. студирала је на одељењу сликарства Школе ордена св. Јекатерине у Санкт Петербургу. Пошто је добила постављење ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете), допутовала је у Витебск 1919. и предавала у Витебској народној уметничкој школи. Након упознавања са К. Маљевићем постала је ватрени следбеник супрематизма и члан групе УНОВИС. Осмислила је и поставила на сцену први супрематистички балет на свету. Године 1922. по наредби одељења ИЗО Наркомпроса именована је за саветника у Музеју ликовне културе у Москви. Од 1930. године илустровала је и опремала књиге за „Детгиз“ (Дечије државно издавачко предузеће).

**В** 1911–1913 учила се на живописном одељењу Училишта ордена св. Јекатерине в Петербурге. В 1919, получив назначение от отдела ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народног комиссариата просвещения), приехала в Витебск, преподавала в Витебской народной художественной школе. После знакомства с К. Малевичем стала горячим приверженцем супрематизма. Входила в группу «Уновис». Задумала и поставила первый в мире супрематический балет. В 1922 по распоряжению отдела ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народног комиссариата просвещения) была назначена консультантом в музей живописной культуры в Москве. В 1930 иллюстрировала и оформляла книги для Детгиза (Детское государственное издательство).

**F**rom 1911 to 1913, she studied at the painting department of the School of the Medal of St. Ekaterina in St. Petersburg. In 1919, on an assignment from the department of IZO Narkompros (department for visual arts of the People's Commissariat for Education), she arrived in Vitebsk and lectured at the Vitebsk People's Art School. After meeting K. Malevich, she became a fervent follower of suprematism. She became a member of the "Unovis" group. She conceived and staged the first suprematist ballet show in the world. In 1922, by order of the IZO Narkompros, she was appointed as a consultant of the Museum of Painting Culture in Moscow. In 1930, she illustrated and equipped books for the Detgiza (Children's State Publishing Company).

## Козинцова Љубов

(1898, Кијев – 1970, Москва)

Сликарка, графичарка.

## Козинцова Любость

(1898, Киев – 1970, Москва)

Живописец, график.

## Kozintsova Lyubov

(1898, Kiev – 1970, Moscow)

Painter, graphic artist.

**Н**озинцова је украјинска уметница руског порекла. Током свог школовања, уметничког формирања и сликарске каријере била је повезана са неким од водећих личности руске авангарде. У периоду 1918–1919. похађала је приватну школу Александре Екстер за беспредметно сликарство и сценографију, где је упознала свог будућег супруга Иљу Еренбурга. Студије је наставила код Александра Родченка 1920–1921. У Берлину је 1922. на *Првој руској уметничкој изложби* учествовала са својим конструктивистичким графикама, док је у ХанOVERу излагала са Лисицким. Њено рано стваралаштво, које се одвијало под снажним утицајем кругова руске авангарде, углавном није сачувано. Управо је због тога веома значајна њена *Композиција* из 1925. године у којој у конструктивистичком маниру истражује односе простора и боје. Ова слика, која је део *Зенишове* збирке из заоставштине Љубомира Мицића, данас припада Збирци стране уметности Народног музеја у Београду.

**Л**юбовь Козинцова, художник русского происхождения. В школьные годы и позже, во время своей художественной деятельности, была связана с лидерами русского авангарда. В 1918 -1919 училась в частной школе- студии Александры Экстер по беспредметному искусству и декорации, где познакомилась со своим будущим мужем Ильей Эренбургом. В 1920–1921 годах обучалась у Александра Родченко. В Берлине 1922 приняла участие в 1-й «Русской художественной выставке» на которой представила конструктивистскую графику, а в Ганновере участвовала в выставке с Эль Лисицким. Её раннее творчество, которое было под влиянием объединения русского авангарда, в основном не сохранилось. Именно из- за этого очень знаменита её «Композиция» из 1925 года ,где она в манере конструктивизма исследует соотношения пространства и цвета. Картина, которая является частью сборника «Зенит» из наследия Любомира Мицича, на данный момент принадлежит Коллекции зарубежного искусства Национального музея в Белграде.

**Н**ozintsova is a Russian artist who, during her education, her formation as an artist and her career as a painter, was connected with some of the leading personalities of the Russian avant-garde. In the period from 1918 to 1919, she studied at the studio of Alexandra Exter for objectless painting and stage decoration, where she met her future husband, Ilya Erenburg. She continued her studies with Alexander Rodchenko from 1920 to 1921. In Berlin, in 1922, at the First Russian Art Exhibition, she participated with her constructivist graphic prints, and she exhibited with El Lissitsky in Hanover. Most of her early works, created under the strong influence of Russian avant-garde circles, have not been preserved. For this very reason, her Composition from 1925 is very important, where she explored planary colourist relations in a constructivist spatial solution. The painting, which is a part of the Zenith collection from the heritage of Ljubomir Micić, nowadays belongs to the collection of foreign art of the National Museum in Belgrade.

## Кондратјев Павел Михајлович

(1902, Саратов – 1985, Лењинград)

Сликар, графичар.

## Кондратьев Павел Михайлович

(1902, Саратов – 1985, Ленинград)

Живописец, график.

## Kondratiev Pavel Mikhailovich

(1902, Saratov – 1985, Leningrad)

Painter, graphic artist.

**У**раздобљу 1919–1920. године учио је у сликарском атељеу ИЗО Рыбинског градског Пролеткулта М. М. Шеглова и П. Т. Горбунова. Од 1921. до 1925. године ради прво у Државним уметничко-индустријским радионицама, а затим после њиховог реорганизовања у Вишем уметничко-техничком институту (ВХУТЕИН). Од 1925. до 1929. године члан је удружења „Мајстори аналитичке уметности“ где ради под руководством Павла Филонова. Године 1927. са колективом „Мајстори аналитичке уметности“, учествује у оснивању Дома штампе у Лењинграду (бивша вила грофа Шувалова). Од почетка 1930-их бави се илустровањем књига, сарађује са дечјим часописом *Лез* и од 1932. са часописом *Чиж*. Учествовао је у Великом отаџбинском рату, и у блокираном Лењинграду урадио серију радова (цртежи, акварели) о животу у граду под опсадом. Од 1946. до 1959. године сарађивао је са школско-педагошком издавачком кућом „Учпедгиз“. У периоду 1963–1965. припада „Старопетергофској школи“ коју је основао В. В. Стерлиговој. Године 1981. у лењинградском Дому писаца „В. В. Мајаковски“ одржана је прва (и једина за живота) самостална изложба радова Павела Кондратјева.

**В** 1919–1920 г. г. учио је у студији ИЗО Рыбинского городского Пролеткульта М. М. Шеглова и П. Т. Горбунова. С 1921 г. по 1925 г. учио је, сначала в Государственных художественно-промышленных мастерских, затем, после их реформирования, в Академии Художеств (ВХУТЕИН). В 1925–1929 г. входил в члены объединения «Мастера аналитического искусства», работал под руководством Павла Филонова. В 1927 г. вместе с коллективом «Мастеров аналитического искусства» участвовал в оформлении Дома печати в Ленинграде (бывший особняк графа Шувалова). С начала 1930-х работает в книжной иллюстрации, сотрудничает с детским журналом «Ёж», с 1932 г. с «Чиж». Участвовал в Великой Отечественной войне, в блокадном Ленинграде сделал серию работ (рисунки, акварели) о жизни в осаждённом городе. С 1946 г. до 1959 г. сотрудничал с Учебно-педагогическим издательством («Учпедгиз»). В 1963–1965 г. принадлежал к "Старопетергофской школе", созданной В. В. Стерлиговым. В 1981 г. в Ленинградском Доме писателя им. В. В. Маяковского прошла первая (и единственная прижизненная) персональная выставка работ Павла Кондратьева.

**I**n 1919 and 1920, he studied at the art studio of the Ribin city Proletkult of M.M. Scheglov and P.T. Gorbunov. From 1921 to 1925, he initially worked in the State Art and Industrial Workshops and then, after its transformation, at the VHUTEIN (Higher Art and Technical Institute). From 1925 to 1929, he was a member of the association "Masters of Analytical Art", where he worked under the guidance of Pavel Filonov. In 1927, he participated in the founding of the Print Club in Leningrad (former villa of Count Shuvalov) with the collective "Masters of Analytical Art". From the start of the 1930s, he worked as a book illustrator, cooperating with the "Hedgehog" children's magazine and, as of 1932, with the magazine "Chizh". He took part in the Great War for the Motherland, and created a series of works (drawings, watercolours) in the besieged Leningrad, on life in the blockaded city. From 1946 to 1959, he cooperated with the educational and pedagogical publishing house "Uchpedgiz". From 1963 to 1965, he belonged to the "Old Petergof School", which was founded by V.V. Sterligovoy. The first (and only) independent exhibition of works by Pavel Kondratyev was held in the "V.V. Mayakovsky" Writers' Club in Leningrad, in 1981.



**Кольцов Сергеј Васиљевич**  
(1892, Санкт Петербург – 1951, Москва)  
Вајар, сликар, графичар.

**Кольцов Сергей Васильевич**  
(1892, Петербург – 1951, Москва)  
Скулптор, живописец, график.

**Koltsov Sergei Vasilyevich**  
(1892, St. Petersburg – 1951, Moscow)  
Sculptor, painter, graphic artist.

У раздобљу 1907–1917. похађао је Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“. Од 1928. до 1930. године боравио је службено у Паризу. По повратку био је ангажован на уређењу фасада московских грађевина: радио је скице фигура за зграду Лењинове библиотеке, осмислио је 20 метара висок релјеф за ВСХВ (Сведржавна пољопривредна изложба Совјетског Савеза) и креирао вајарске композиције за станице метроа. У ратном периоду бавио се реставрацијом фигура Терпсихоре и Летећег генија на фасади Большог театра. Наставио је исто тако да ради у жанру скулптуре на платну. Од 1926. постаје председник секције вајара и члан управе АХРР-а (Удружење уметника револуционарне Русије), а у периоду 1941–1948. и председник секције вајара московског Савеза уметника. Од 1945. до 1950. године предавао је на Московској државној уметничко-индустријској академији „С. Г. Строганов“ и био декан и доцент Факултета за архитектонско-декоративну скулптуру.

В 1907–1917 учио је в Строгановском художественно-промышленном училище. В 1928 – 1930 совершил творческую командировку в Париж. По возвращении работал над оформлением московских зданий: работал над эскизами фигур на здании Библиотеки им. Ленина, разработал 20-ти метровый горельеф для ВСХВ (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка), создавал скульптурные группы для метрополитена. В годы войны занимался восстановлением фигур Терпсихоры и Летящего гения на фасаде Большого театра. Также продолжал работать в жанре станковой скульптуры. С 1926 – председатель секции скульпторов и член правления АХРР (Ассоциации художников революционной России), в 1941–1948 – председатель секции скульпторов Московского Союза художников. В 1945–1950 преподавал в Московском высшем художественно-промышленном училище им. Строганова, декан и доцент факультета архитектурно-декоративной скульптуры.

In the period from 1907 to 1917, he attended the Stroganov School of Industrial Art. He spent the period from 1928 to 1930 on a creative visit to Paris. After returning, he participated in the decoration of buildings in Moscow: he worked on the sketches for statues on the buildings of the “Lenin” library, conceived the 20-meter relief for the VSHV (The All-Union Agricultural Exhibition) and created the sculpture compositions for the stations of the Moscow metro. During the war, he worked on the restoration of the sculptures of Terpsichore and the Flying Genius on the facade of the Bolshoi Theatre. He also continued working in the genre of closed-form sculpture. As of 1926 – the president of the sculptors’ circle and member of the management of the AHRR (Association of Artists of Revolutionary Russia), from 1941 to 1948 – the president of the sculptors’ circle of the Moscow Association of Artists. From 1945 to 1950, he lectured at the Moscow “Stroganov” College of Industrial Art, and he was the dean and senior lecturer at the Faculty of Architectural and Decorative Sculpture.

**Кулагина Валентина Никифоровна**  
(1902, село Гари, Московска губернија – 1987, Москва)  
Сликарка, графичарка, илустратор, мајстор фотомонтаже.

**Кулагина Валентина Никифоровна**  
(1902, с. Гари Московской губернии – 1987, Москва)  
Живописец, график, работала в области книжной и журнальной иллюстрации, плаката и фотомонтажа.

**Kulagina Valentina Nikiforovna**  
(1902, village of Gari, Moscow Governorate – 1987, Moscow)  
Painter, graphic artist, worked in the field of literary and newspaper illustration, posters and photomontages.

Од 1919. године похађала је Државне слободне уметничке радионице, у атељеу А. Архипова. Након тога, од 1920. образовање је стицала у ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) код В. Фаворског, П. Митурича и И. Нивинског. У раздобљу 1925–1933. године дизајнирала је омоте за књиге А. Кручених. Учествовала је у изради павильона за Сведржавну пољопривредну изложбу Совјетског Савеза–ВСХВ, павильона за изложбу *Штампа* у Келну, а опремала је и изложбе које је приређивао ВОКС (Свесавезно друштво за културне односе са иностранством). Године 1930. израдила је серију фотомонтажа и плаката. Од 1941. до краја живота бавила се сликарством.

С 1919 учила је в Государственных свободных художественных мастерских в мастерской А. Архипова. С 1920 учила во ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские) у В. Фаворского, П. Митурича, И. Нивинского. 1925–1933 – оформляла обложки для книг А. Крученых. Участвовала в оформлении павильонов ВСХВ (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка), павильона выставки «Пресса» в Кельне, оформляла экспозиции выставок, устроенных ВОКСом (Всесоюзное общество культурных связи с заграницей). 1930-выполнение серии фотомонтажей и ряда плакатов. С 1941 и до конца жизни занималась живописью.

She enrolled in the State Free Art Studios in the workshop of A. Archipov in 1919. From 1920, she studied at the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios) in the groups of V. Favorsky, P. Miturich, I. Nivinsky. From 1925 to 1933, she worked on designing the covers of books by A. Kruchenykh. She participated in the creation of the pavilions of the VSHV (All-Union Agricultural Exhibition), the pavilions of the “Print” exhibitions in Cologne, she designed the presentation for exhibitions organised by the VOKS (All-Union Society for International Cultural Relations). During the 1930s, she created a series of photomontages and posters. She painted from 1941 till the end of her life.

## Лабас Александар Аркадјевич

(1900, Смоленск – 1983, Москва)

Сликар, позоришни уметник.

## Лабас Александр Аркадьевич

(1900, г. Смоленск – 1983, Москва)

Живописец, театралный художник.

## Labas Alexander Arkadiyevich

(1900, Smolensk – 1983, Moscow)

Painter, theatre artist.

У раздобљу 1912–1917. похађао је Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“. Године 1916. посеђивао је приватни студио И. Машкова, а од 1917. обучавао се у Државним слободним уметничким радионицама код П. Кончаловског, односно 1921. у ВХУТЕИН-у (Виши уметничко-технички институт). Од 1924. до 1940. године предавао је сликарство и хроматику (науку о бојама) у ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) и ВХУТЕИН-у. Од 1925. до 1932. године био је члан ОСТ-а (Друштво сликара). Током 1920-их и 1930-их година бавио се постављањем представа у Театру Револуције, Театру „В. Ф. Комисаржевске“, ГОСЕТ-у (Државном јеврејском театру). Израђивао је панораме и диораме за Совјетске павильоне на Светској изложби у Паризу (1937), Светској изложби у Њујорку (1939), као и за Главни павиљон ВСХВ-а (Сведржавна пољопривредна изложба Совјетског Савеза) 1938–1941. године.

В 1912–1917 учио је у Строгановском художественно-промышленном училище, в 1916 посещал частную студию И. Машкова, с 1917 учиося Государственных художественных мастерских у П. Кончаловского, в 1921 – во ВХУТЕИНе (Высший художественно-технический институт). С 1924 по 1940 преподавал живопись и цветоведение во ВХУТЕМАСе-ВХУТЕИНе (Высшие художественно-технические мастерские – Высший художественно-технический институт). С 1925 по 1932 – член ОСТа (Общество станковистов). В 20-х – 30-х годах занимался оформлением спектаклей в Театре Революции, Театре им. В. Ф. Комиссаржевской, ГОСЕТе (Государственный Еврейский театр). Делал панорамы и диорамы для Советских павильонов на Всемирной выставке в Париже (1937), Всемирной выставке в Нью-Йорке (1939), для Главного павильона ВСХВ (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка) (1938–1941).

In the period from 1912 to 1917, he attended the Stroganov School of Industrial Art, he visited the private studio of I. Mashkov in 1916 and, as of 1917, he was trained at the State Art Studios by P. Konchalovsky, in 1921 in VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios). From 1924 to 1940, he lectured in painting and chromatic at VHUTEMAS-VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios of the Higher Art and Technical Institute). From 1925 to 1932 – a member of the OST (Society of Painters). During the 1920s and 1930s, he worked as a stage decorator for shows in the Revolution Theatre, the Theatre of “V. F. Komisarzhenskaya”, the GOSET (State Jewish Theatre). He created panoramas and dioramas for the Soviet pavilions at the World Exhibition in Paris (1937), the World Fair in New York (1939) and the Main Pavilion of VSHV (All-Union Agricultural Exhibition) (1938–1941).

## Ле Дантју Михаил Васиљевич

(1891, село Чижово, Тверска губернија – 1917, Проскуров, Подолска губернија)

Сликар, један од водећих теоретичара и практичара књижевно-уметничке авангарде.

## Ле Дантю Михаил Васильевич

(1891, с. Чижово, Тверская губерния – 1917, г. Проскуров. Подольская губерния)

Художник, один из ведущих теоретиков и практиков литературно-художественного авангарда.

## Le Dantyu Mikhail Vasilyevich

(1891, village of Chyzhivo, Tver Governorate – 1917, Proskurov, Podolsk Governorate)

Painter, one of the leading theoreticians and practitioners of the literary and artistic avant-garde.

Завршио је Трећу реалну школу у Санкт Петербургу 1908. године, образовао се код Зейденберга и у приватним уметничким атељеима Ј. Ф. Ционглинског и М. Д. Бернштајна. Школовао се на Академији уметности. У студентском периоду зближио се с групом уметника који су основали Савез омладине. Прекинуо је школовање на Академији 1912. године и отпутовао у Москву, где је учествовао у припреми изложбе групе „Магарећи реп“. Исте године, по позиву К. Зданевича, одлази на шест месеци у Тбилиси. Овде је открио радове сликара наивца Н. Пиросманија, чије је стваралаштво утицало на формирање његовог сопственог стила. Погинуо је несрећним случајем за време Првог светског рата.

В 1908 окончил Третье реальное училище в Петербурге, учился у художника Зейденберга и в частных художественных студиях Я. Ф. Ционглинского и М. Д. Бернштейна. Обучался в Академии художеств. В студенческие годы сблизился с группой художников, образовавших «Союз молодежи». В 1912 бросил учебу в Академии и уехал в Москву, где участвовал в подготовке выставки «Ослиный хвост». В том же году по приглашению К. Зданевича на полгода отправился в Тифлис, где обратил внимание на работы наивного художника Н. Пиросмани, творчество которого повлияло также и на сложение его собственного стиля. Погиб в результате несчастного случае во время Первой мировой войны.

In 1908, he finished the Third Real Gymnasium in St. Petersburg. He was also educated by the artist Zeydenberg and in the private art studios of J. F. Tsionglinsky and M. D. Bernstein. He studied at the Academy of Arts. During his student years, he became close with a group of artists who founded the “Union of Youth”. In 1912, he interrupted his education at the Academy and travelled to Moscow, where he took part in preparing the exhibition “Donkey’s Tail”. In the same year, at an invitation from K. Zdanevych, he went to Tbilisi for six months, where his attention was drawn by the works of the naïve painter N. Pirosmany, whose works influenced him in forming his own style. He died in an accident during the First World War.

## Лисицки Ел (Лисицки Лазар Мордухович)

(1890, село Починок, Смоленска губернија – 1941, Москва)

Сликар, графичар, дизајнер.

## Лисицкий Эль (Лисицкий Лазарь Мордухович)

(1890, д. Починок, Смоленская губерния – 1941, Москва)

Живописец, график, дизайнер.

## Lissitsky El (Lissitsky Lazar Mordukhovich)

(1890, village of Pochinok, Smolensk Governorate – 1941, Moscow)

Painter, graphic artist, designer.

Школовао се у цртачком радионицама Ј. Пена у Витебску. Године 1909. уписао је архитектуру на Вишој техничкој школи у Дармштату, у Немачкој. Након избијања Првог светског рата вратио се у Москву где је похађао предавања на Политехничком институту из Риге (привремено смештено у Москви). За време школовања радио је у разним архитектонским бироима. На позив М. Шагала и В. Јермолајеве допутовао је 1919. године у Витебск и стао на чело атељеа графике и штампе, као и Архитектонског факултета на Витебском институту за примењену уметност. Активно је учествовао у стварању групе „Уновис“ (Уметничко удружење „Оснивачи нове уметности“), био је члан Творкома (Стваралачког комитета). Током 1920. и 1921. године био је и члан ИНХУКа (Институт уметничке културе). Предавао је на ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) и ВХУТЕИН-у (Виши уметничко-технички институт), и био професор дизајна ентеријера од 1925. до 1930. године. Од 1932. радио је као уметнички уредник часописа *СССР у изградњи*. Био је члан Савеза нових архитеката и учествовао је у издавању часописа *Аснова* (Асоцијација нових архитеката). Године 1928. именован је за Главног архитекту ЦПКиО (Централни парк културе и одмора) у Москви. Активно је радио на уређењу изложби и изложбених павиљона.

Учио је у рисовалних класах Ју. Пэна у Витебске. В 1909 поступио на архитектурни факултет Высшей технической школы в Дармштадте в Германии. С началом Первой мировой войны вернулся в Москву, где посещал занятия в Рижском политехническом институте, эвакуированном в Москву. Во время обучения работал в различных архитектурных бюро. В 1919 по приглашению М. Шагала и В. Ермолаевой приехал в Витебск и возглавил мастерские графики и печатного дела, а также архитектурный факультет в Витебском художественно-практическом институте. Активно способствовал созданию Уновиса (Художественное объединение «Утвердители нового искусства»), был членом творкома (творческий комитет). В 1920-1921 также был членом ИНХУКа (Институт художественной культуры). Преподавал во ВХУТЕМАСе-ВХУТЕИНе (Высшие художественно-технические мастерские – Высший художественно-технический институт), был профессором по интерьерному дизайну с 1925 по 1930. В 1932 работал художником-оформителем журнала «СССР на стройке». Являлся членом Ассоциации новых архитекторов, участвовал в издании журнала «Аснова» (Ассоциация новых архитекторов). В 1928 назначен Главным архитектором ЦПКиО (Центральный парк культуры и отдыха) в Москве. Активно работал над оформлением выставок и выставочных павильонов.

He was educated in the drawing studios of J. Pen in Vitebsk. In 1909, he enrolled in the department for architecture at the Technical College in Darmstadt, Germany. After the outbreak of the First World War, he returned to Moscow, where he attended the Riga Polytechnic Institute, evacuated to Moscow. During his studies, he worked in various architectural bureaus. In 1919, at the invitation of M. Chagal and V. Jermolayeva, he arrived in Vitebsk and took the helm of the graphic and print studio and of the Faculty of Architecture of the Vitebsk Institute of Applied Arts. He took an active part in the creation of Unovis (artistic association “Founders of New Art”), and he was a member of tvorkom (creators’ committee). From 1920 to 1921, he was also a member of the INHUK (Institute for Art Culture). He lectured at the VHUTEMAS-VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios of the Higher Art and Technical Institute) and was a professor of interior design from 1925 to 1930. In 1932, he worked as the art director of the magazine “USSR at the Construction Site”. He was a member of the Association of New Architects and participated in the publishing of the magazine *Asnova* (Association of New Architects). In 1928, he was appointed chief architect of the CPKiO (Central Park of Culture and Leisure) in Moscow. He worked on the decoration of exhibitions and exhibition pavilions.

## Маљевич Казимир Северинович

(1878, Кијев – 1935, Лењинград)

Сликар, теоретичар уметности.

## Малевич Казимир Северинович

(1878, Киев – 1935, Ленинград)

Живописец, теоретик искусства.

## Malevich Kazimir Severinovich

(1878, Kiev – 1935, Leningrad)

Painter, art theoretician.

Ураздобљу 1904–1905. похађао је као необавезни слушалац Школу сликарства, вајарства и архитектуре у Москви, а од 1906. до 1910. посеђивао је предавања у приватној школи Ф. Рерберга. Учествовао је на изложбама групе „Пуб каро“ 1910. и 1911, а накратко је излагао и са групом М. Ларионова. На изложби *0,10* 1915. године први пут је изложио своје супрематистичке радове, а међу њима и *Црни квадрат*. У мају 1917. године Маљевич је изабран у Савет професионалног Савеза уметника-сликара у Москви као представник левог огранка (тада младе фракције). У новембру 1917. московски Војно-револуционарни комитет именовао је Маљевича за комесара заштите историјских споменика и члана Комисије за заштиту уметничких вредности, што је подразумевало и заштиту драгоцености Кремља. У Петрограду је радио скице костима и сценографије за представу *Мистерија буфо*, а био је ангажован и као предавач на бившој Академији уметности. У Витебск је отпутовао 1919, где је 1920. стао на чело групе „Уновис“ (Уметничко удружење „Оснивачи нове уметности“). Био је иницијатор оснивања Музеја уметничке културе у Петрограду 1923. године, затим ГИНХУКа (Државни институт уметничке културе), и дизајнирао је низ изразито антифункционалних модела порцелана. Његово стваралаштво је 1930. проглашено за антинародно, као образац „буржоаског формализма“.

В 1904-1905 как вольнослушатель посещал Училище живописи, ваяния и зодчества в Москве, в 1906-1910 – посещал занятия в частной школе Ф. Рерберга. В 1910-1911 участвовал в выставках «Бубнового валета», недолго выставлялся с кружком М. Ларионова. В 1915 на выставке «0,10» впервые показал супрематические работы, в т.ч. «Черный квадрат». В мае 1917 Малевич был избран в совет профессионального Союза художников-живописцев в Москве представителем от левой федерации (молодой фракции). В ноябре 1917 московский Военно-революционный комитет назначил Малевича комиссаром по охране памятников старины и членом Комиссии по охране художественных ценностей, в чью обязанность входила охрана ценностей Кремля. В Петрограде создавал эскизы костюмов и декорация к «Мистерии-буфф», преподавал в бывшей Академии художеств. В 1919 г. уехал в Витебск, где в 1920 возглавил группу «Уновис» (Художественное объединение «Утвердители нового искусства»). В 1923 в Петрограде выступил инициатором Музея художественной культуры, затем ГИНХУКа (Государственный институт художественной культуры), сделал ряд почеркнуто антифункциональных моделей фарфора. В 1930 его творчество было объявлено антинародным как образец «буржуазного формализма».

In 1904 and 1905, he was a free listener at the School of Painting, Sculpting and Architecture in Moscow. From 1906 to 1910 – he attended lectures in the private school of F. Rerberg. In 1910 and 1911, he participated in the exhibitions “Jack of Diamonds” and briefly exhibited with the group of M. Larionov. In 1915, at the exhibition “0, 10”, he displayed suprematist works for the first time, among them the “Black Square”. In May 1917, Malevich was elected to the council of the professional Union of Artists and Painters in Moscow as a representative of the Left Federation (the youth faction). In November 1917, the Moscow Military and Revolutionary Committee appointed Malevich as the commissioner for the protection of historical monuments and member of the Committee for the Protection of Artistic Values, which envisaged the protection of the treasures of the Kremlin. In St. Petersburg, he made sketches for costumes and decorations for the “Mystery-boof” and lectured at the former Art Academy. In 1919, he moved to Vitebsk, where, in 1920, he became the head of the group Unovis (art association “Founders of New Art”). In St. Petersburg in 1923, he was a founder of the Museum of Art Culture and then of GINHUK (State Institute for Art Culture) and created a series of particularly anti-functional models in porcelain. In 1930, his work was declared anti-national as a model of “bourgeois formalism”.



## Моргунов Алексеј Алексејевич

(1884, Москва – 1935, Москва)

Сликаp, графичар.

## Моргунов Алексей Алексеевич

(1884, Москва – 1935, Москва)

Живописец, график.

## Morgunov Alexey Alexeyevich

(1884, Moscow – 1935, Moscow)

Painter and graphic artist.

**Ш**коловао се у Императорској централној уметничко-индустријској школи „Строганов“ код К. Коровина и С. Иванова током 1899–1902. и 1909. године. У удружење „Московска дружина уметника“ примљен је 1904. и остао је њихов члан до 1910. године. Био је и члан удружења „Пуб каро“ и „Пролеткулт“, а припадао је и групи „Објективна анализа“ у ИНХУК-у (Институт уметничке културе). Следио је идеје М. Ларионова и Н. Гончарове, стварајући у стилу француског фовизма, али је радио и у маниру нове наивне уметности и кубофутуризма. Заједно са К. Маљевицем и И. Кљунум био је један од оснивача фебрализма 1914. године. После Октобарске револуције био је члан колегијума ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете), а у периоду 1920–1921. године сарађивао је у комисијама везаним за набавне цене и тарифе Наркомпроса (Народног комесаријата просвете). Од 1918. до 1920. предавао је сликарство у Првој слободној државној уметничкој радионици (некадашња школа „Строганов“). Од средине 1920-их стварао је у стилу соцреализма.

**В**1899–1902, 1909 учио се у Императорском Строгановском Централном художественно-промышленном училище у К. Коровина и С. Иванова. В 1904 принят в объединение «Московское Товарищество Художников» (до 1910). Член объединений «Бубновый Валет», Пролеткульт, входил в группу «Объективный анализ» в ИНХУКе (Институт художественной культуры). Следовал идеям М. Ларионова и Н. Гончаровой, работал в стилистике французского фовизма, также создавал работы в неопримитивной и кубофутуристической манере. В 1914 вместе с К. Малевичем и И. Клюном стал основателем фебрализма. После Октябрьской революции был членом коллегии ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народного комиссариата просвещения), в 1920–1921 работал в закупочной и тарифной комиссиях Наркомпроса (Народного комиссариата просвещения). В 1918–1920 преподавал живопись в Первых Свободных государственных художественных мастерских (бывшее Строгановское училище). После середины 1920-х работал в стиле соцреализм.

**F**rom 1899 to 1902 and in 1909, he studied at the Imperial Stroganov Central School of Industrial Art, in the classes of K. Korovyn and S. Ivanov. In 1904, he was admitted into the association “Moscow Company of Artists” (until 1910). He was a member of the associations “Jack of Diamonds”, Proletcult and belonged to the group “Objective Analysis” at the INHUK (Institute for Art Culture). He followed the ideas of M. Larionov and N. Goncharova, created in the style of French fauvism, and also created works in the manner of new naïve art and cubo-futurism. In 1914, together with K. Malevich and I. Kliun, he was one of the founders of fevralism. After the October Revolution, he was a member of the collegium of the IZO Narkompros (the visual arts committee of the People’s Commissariat for Education) and, from 1920 to 1921, he cooperated in the commissions for procurement prices and tariffs of the Narkompros (People’s Commissariat for Education). From 1918 to 1920, he lectured in painting at the First Free State Art Studios (the former Stroganov School). As of the mid-1920s, he painted in the style of socialist realism.

## Носков Георгиј Иванович

(1902, Тверска губернија – ?)

Сликаp, вајар.

## Носков Георгий Иванович

(1902, Тверская губерния – ?)

Художник, скульптор.

## Noskov Georgy Ivanovich

(1902, Tver Governorate – ?)

Painter, sculptor.

**Ч**лан витебске групе „Уновис“. Образовао се у Витебској народној уметничкој школи (1920–1922), где је учио код Д. А. Јакерсона, В. М. Јермолајеве и К. С. Маљевица. Као један од десеторице најбољих ђака добио је у мају 1922. сведочанство о завршеној школи са звањем „уметник-конструктивиста“. Од 1921. године запослен је као професор и руководиоц припремног атељеа Витебске народне уметничке школе, иако је истовремено био и студент завршне године. Године 1922. уписао је петроградску Академију уметности, а затим и вајарско одељење ВХУТЕМАС-а (Више уметничко-техничке радионице) у Москви (1922–1932). У периоду 1925–1933. израђивао је омоте за књиге А. Кручениха; од 1928. радио је у Изогизу (Државно издавачко предузеће ликовне уметности) на изради постера и разгледница. Опремао је павиљоне ВСХВ-а (Сведржавна пољопривредна изложба Совјетског Савеза) у Москви, као и павиљон изложбе *Штампа* у Келну.

**Ч**лен витебской группы УНОВИС. Учио се у Витебском народном художественном училище (1920–1922), где занимао се у Д. А. Јакерсона, В. М. Ермолаевой, К. С. Малевича. В числе 10 лучших учеников получил в мае 1922 свидетельство об окончании с квалификацией «художник-конструктивист». С 1921 принят на должность профессора-руководителя подготовительной мастерской Витебского народного художественного училища, оставаясь учащимся старшего курса. В 1922 поступил в петроградскую Академию художеств, затем на скульптурное отделение ВХУТЕМАСа (Высшие художественно-технические мастерские) в Москве (1922–1932). В 1925–1933 делала обложки для книг Крученых, с 1928 – работала в Изогизе (Государственное издательство изобразительного искусства) по созданию плакатов и открыток. Оформлял павильоны ВСХВ (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка) в Москве, павильон выставки «Пресса» в Кельне.

**A** member of the Vitebsk group UNOVIS. He was educated at the Vitebsk People’s Art School (1920-1922) where he studied under D. A. Kerson, V. M. Ermolaeva and K. S. Malevich. As one of the ten best students, in May 1922 he received a certificate of completed education as an “artist-constructivist”. As of 1921, he worked as a professor-director of the preparatory studio of the Vitebsk People’s Art School, while he was in the final year of his studies. In 1922, he enrolled in the St. Petersburg Academy of Arts, and then the sculpture department of the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios) in Moscow (1922-1932). From 1925 to 1933, he designed book covers for the books by Kruchenykh and, as of 1928, he worked at the Izogize (State Publishing Company for Visual Arts), making posters and greeting cards. He worked on the decoration of the pavilions of the VSHV (All-Union Agricultural Exhibition) in Moscow, and the exhibition pavilion “Print” in Cologne.

## Попова Љубов Сергејевна

(1889, Ивановско, Московска губернија – 1924, Москва)

Сликарка, уметница-графичарка, текстилна уметница.

## Попова Любовь Сергеевна

(1889, с. Ивановское, Московская губерния – 1924, Москва)

Живописец, художник-график, художник по текстилю.

## Popova Lyubov Sergeevna

(1889, Ivanovsko, Moscow Governorate – 1924, Moscow)

Painter, graphic artist, textile artist.

Од 1907. године школовала се у атељеу С. Жуковског, затим у уметничкој школи К. Јуона и И. Дудина. У студију В. Татлина „Кула“ радила је 1912. Током 1912–1914. обучавала се на Академији де Ла Палет у Паризу код Анрија Ле Фоконијеа и Жана Мецанжеа. Године 1917. израдила је скице за апликације и вез за предузеће Н. Давидове „Врбованье“. Од 1921. до 1923. године радила је сценографију и костиме за позоришне комаде Камерног театра Таирова, Московског театра комедије, као и за представе В. Мејерхолда. У периоду 1922–1923. правила је скице за текстил за потребе Прве државне фабрике штампаног цица у Москви. Године 1918. постала је члан одељења ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете), а од 1918. до 1923. била је ангажована као професор ГСХМ-а (Државне слободне уметничке радионице) и ВХУТЕМАС-а (Виша уметничко-техничка радионица) у Москви. Предавала је предмет „Боја“ на основним студијама ВХУТЕМАС-а, а предмет „Анализа елемената материјалних цртежа“ држала је у оквиру позоришне радионице В. Мејерхолда. Била је члан удружења „Пуб каро“ и групе „Супремус“.

В 1907 учила се у мастерској С. Жуковског, позже – у художественној школи К. Јуона и И. Дудина. В 1912 работала в студији В. Татлина «Башня». В 1912-1914 учила се в Академији Ла Паллет в Паризи у А. Ле Фоконье и Ж. Метценже. В 1917 сделала эскизы аппликация и вышивок для предприятия Н. Давыдовой «Вербовка». В 1921-1923 создавала театральные декорации и костюмы для постановок для Камерного театра Таирова, Московского театра комедии, спектаклей В. Мейерхольда. В 1922-23 выполняла эскизы текстиля Первой государственной ситценабивной фабрики в Москве. В 1918 стала членом отдела ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народного комиссариата просвещения). В 1918-1923 – профессор ГСХМ (Государственные свободные художественные мастерские) и ВХУТЕМАСа (Высшие художественно-технические мастерские) в Москве. Преподавала дисциплину «Цвет» на основном курсе ВХУТЕМАСа (Высшие художественно-технические мастерские), а также курс «Анализ элементов материального рисунка» для театральных мастерских В. Мейерхольда. Член общества «Бубновый валет», группы «Супремус».

In 1907, she was educated in the studio of S. Zhukovsky and later – in the art school of K. Yuon and I. Dudin. In 1912, she worked in the studio “Tower” of V. Tatlin. From 1912 to 1914, she was trained at the Academy de La Palette by H. le Fauconnier and J. Metzinger. In 1917, she created sketches for applications and embroidery for the enterprise of N. Davidova “Recruitment”. From 1921 to 1923, she created the theatre decorations and costumes for the theatre plays of the Tairov Chamber Theatre, the Moscow Comedy Theatre and for the spectacular shows by V. Meyerhold. In 1922 and 1923, she made sketches for textiles of the First State Factory of Printed Calico in Moscow. In 1918, she became a member of the department of the IZO Narkompros (the visual arts committee of the People’s Commissariat for Education). From 1918 to 1923, she was a professor at the GSHM (State Free Art Studios) and VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios) in Moscow. She was a lecturer in the subject of “Colour” at the basic studies of VHUTEMAS, and in the subject “Analysis of elements of material drawings” for the theatre workshops of V. Meyerhold. She was a member of the associations “Jack of Diamonds” and the group “Supremus”.

## Порет Алиса Ивановна

(1902, Санкт Петербург – 1984, Москва)

Сликарка, графичарка.

## Порет Алиса Ивановна

(1902, Санкт-Петербург – 1984, Москва)

Живописец, график

## Poret Alisa Ivanovna

(1902, St. Petersburg – 1984, Moscow)

Painter, graphic artist.

Започела је школовање 1918. на припремном одељењу Цртачке школе при Императорском друштву за подстицање уметности. Године 1920. уписала је Уметничко-индустријску средњу стручну школу у Петрограду, одакле је наредне године прешла без испита у ВХУТЕИН (Виши уметничко-технички институт). Образовање је стицала код А. Савинова и К. Петрова-Водкина. У друштво „Круг уметника“ учланила се 1926. Крајем исте године долази у атеље П. Филонова, а 1927. постаје члан колектива „Мајстори аналитичке уметности“. Учествовала је у опремању Дома штампе у Лењинграду. Од 1925. ради као илустратор дечијих књига, а 1928. године запослила се у Детгизу (Дечија државна издавачка кућа). Прву књигу урадила је у сарадњи са уметницом Т. Глебовом. Сарађивала је са дечијим часописима *Јеж* и *Шћипилиц*.

Начала обучение в 1918 на подготовительном отделении Рисовальной школы при Императорском Обществе Поощрения Художеств. В 1920 поступила в Художественно-промышленный техникум в Петрограде, откуда через год была переведена без экзаменов в ВХУТЕИН (Высший художественно-технический институт). Училась у А. Савинова, К. Петрова-Водкина. В 1926 вступила в общество «Круг художников». С конца 1926 года поступила в мастерскую П. Филонова. В 1927 стала членом коллектива Мастеров аналитического искусства, участвовала в оформлении Дома Печати в Ленинграде. С 1925 – иллюстратор детских книг, с 1928 года начала работу в Детгизе (Детское государственное издательство) (первая книга сделана в сотрудничестве с художницей Т. Глебовой), сотрудничала с детскими журналами «Ёж» и «Чиж».

She began her education in 1918 at the preparatory department of the Drawing School of the Imperial Society for the Encouragement of the Arts. In 1920, she enrolled in the Art and Industrial Vocational High School in St. Petersburg, from where she was transferred to the VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios) without an entrance examination. She was taught by A. Savinov, and K. Petrov-Vodkin. In 1926, she became a member of the association “Circle of Artists”. At the end of 1926, she entered the studio of P. Filonov. In 1927, she became a member of the collective Masters of Analytical Art, and participated in decorating the Press Club in Leningrad. From 1925, she worked as an illustrator of children’s books and, in 1928, she was employed at the Detgize (Children’s State Publishing House) (the first book was done in cooperation with the artist T. Glebova), and she was a contributor to the children’s magazines “Hedgehog” and “Siskin”.

## Рабинович Исак Моисејевич

(1894, Кијев – 1961, Москва)

Сликар, графичар, сценограф, монументалиста.

## Рабинович Исаак Моисеевич

(1894, Киев – 1961, Москва)

Живописец, график, сценограф, монументалист.

## Rabinovich Isak Mouseyevich

(1894, Kiev – 1961, Moscow)

Painter, graphic artist, stage decorator, monumentalist.

У периоду 1906–1912. школовао се у Кијевској уметничкој школи, а затим у студију А. Мурашка (1912–1915) и студију А. Екстер (1917–1918). Од 1926. до 1930. године био је професор сликарства на ВХУТЕИН-у (Виши уметничко-технички институт) у Москви. Позориштем је почео да се бави 1911. године и радио је на представама Уметничког театра и Театра „Вахтангов“; затим у Большом и Малом театру, у Јеврејском камерном театру (од 1925. године зове се ГОСЕТ – Државни јеврејски театар) и Музичком театру „Немирович-Данченко“. Од 1955. године био је главни уметник Театра „Евг. Вахтангов“. Као уметник радио је и на филму, посебно сценографију за познати филм Јакова Протазанова *Аелиџа* (1924), и у области монументално-декоративне уметности. Учествовао је у опремању станица Московског метроа и израдио витраже за солитере на Смоленском тргу у Москви. Од 1939. до 1948. године пројектовао је витраже и ентеријере Дворца Совјета (Москва).

В 1906–1912 учио је у Киевском художественном училище, а затим у студији А. Мурашко (1912–1915) и студији А. Екстер (1917–1918). В 1926–1930 годинах био је професором живописног факултета ВХУТЕИНа (Высший художественно-технический институт) в Москви. Пришол в театр в 1911, оформлял спектакли Художественного театра и Театра им. Вахтангова, работал в Большом и Малом театрах, в Еврейском Камерном театре (с 1925 года – ГОСЕТ) (Государственный еврейский театр), Музыкальном театре им. Немировича-Данченко. С 1955 – главный художник Театра имени Евг. Вахтангова. В качестве художника работал и в кинематографе, в частности оформил знаменитый фильм Якова Протазанова «Аэлита» (1924), и в области монументально-декоративного искусства. Участвовал в оформлении станций Московского метро, создал витражи высотного здания на Смоленской площади в Москве. В 1939–1948 проектировал витражи и интерьеры Дворца Советов (Москва).

From 1906 to 1912, he was educated at the Kiev Art School, and then in the studio of A. Mirashko (1912-1915) and the studio of A. Exter (1917-1918). In the period from 1926 to 1930, he was a professor at the Faculty of Painting of the VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios) in Moscow. He began working in the theatre in 1911, and he did the decorations for the spectacles of the Art Theatre and the "Vakhtangov" Theatre, worked at the Bolshoi and the Little Theatre, at the Jewish Chamber Theatre (as of 1925 - GOSET - the State Jewish Theatre), and the "Enmirovich-Danchenko" Musical Theatre. As of 1955, he was the chief artist of the "Evg. Vakhtangov" Theatre. As an artist, he also worked in films, especially in the famous film by Jakov Protazanov "Aelita" (1924), and in the field of monumental and decorative art. He also participated in the decoration of the stations of the Moscow metro, created the stained glass compositions on the skyscraper at Smolensk Square in Moscow. From 1939 to 1948, he designed the stained glass compositions and interiors of the Palace of the Soviets (Moscow).

## Редко Климент Николајевич

(1897, Холм, Љублинска губернија – 1956, Москва)

Сликар, графичар.

## Редько Климент Николаевич

(1897, Холм, Люблинская губерния – 1956, Москва)

Живописец, график.

## Redko Climent Nikolayevich

(1897, Holm, Lyubinsk Governorate – 1956, Moscow).

Painter, graphic artist.

Од 1910. до 1914. похађао је школу иконописа Кијевско-печерске лавре, а током 1913. и приватну уметничку школу Ф. Рерберга. Од 1914. до 1917. године био је у школи Друштва за подстицање уметности у Петрограду. У Кијев се преселио 1918. и тамо се школовао на Академији уметности; у Кијевским државним уметничко-декоративним радним атељеима предавао је током 1919. и 1920. године. Образовао се на ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) код В. Кандинског (1920). Усавршавао је теорију „електроорганизма“ и „светлонизма“. Од 1927. до 1935. по задатку Наркомпроса (Народни комесаријат просвете) боравио је службено у Француској, где је радио у изложбеном одељењу Трговинског представништва СССР-а у Паризу, а сарађивао је и са часописом *Монд*. По повратку у Москву бавио се сликарством и графиком. Године 1941. учествовао је у изради плаката „Окна ТАСС“ (Прозори Телеграфске агенције Совјетског Савеза). Од 1955. руководи ликовним студијама при Пољопривредној академији.

В 1910-1914 учио је у Киево-Печорској лаври, в 1913 – в частной художественной школе Ф. Рерберга, в 1914-1917 – в школе Общества поощрения художеств в Петрограде. В 1918 переехал в Киев, учился там в Академии художеств, в 1919-1920 преподавал в Киевских государственных художественно-декоративных производственных мастерских. В 1920 учился во ВХУТЕМАСе у В. Кандинского. Разрабатывал теории «электроорганизма» и «свеченизма». С 1927 по 1935 по командировке Наркомпроса (Народного комиссариата просвещения) жил во Франции, где работал художником Торгового представительства СССР в Париже, сотрудничал в журнале «Монд». По возвращении в Москву работал в области живописи и графики. В 1941 принимал участие в работе над плакатами «Окна ТАСС» (Окна Телеграфного агентства Советского Союза). В 1955 руководил изостудией при Сельскохозяйственной академии.

From 1910 to 1914, he attended the school of iconography of the Kiev and Pecor Laura, in 1913 – the private art school of F. Rerberg and from 1914 to 1917 – the school of the Society for the Encouragement of the Arts in St. Petersburg. In 1918, he moved to Kiev, where he studied at the Academy of Arts and, in 1919 and 1920, he lectured at the Kiev State Art and Decorative Studios. In 1920, he studied at the VHUTEMAS in the class of V. Kandinsky. He developed the theory of "electro-organism" and "lightism". From 1927 to 1935, on an assignment of Narkompros (People's Commissariat for Education), he stayed in France where he was employed as an artist in the Trade Office of the USSR in Paris, cooperating with the magazine "Le Monde". Upon returning to Moscow, he worked in the fields of painting and graphic art. In 1941, he participated in the creation of the poster "Windows of TASS" (Telegraph Agency of the Soviet Union). In 1955, he headed the visual arts department at the Academy of Agriculture.



## Родченко Александар Михајлович

(1891, Санкт Петербург – 1956, Москва)

Сликар, вајар, графичар, фотограф.

## Родченко Александр Михайлович

(1891, Петербург – 1956, Москва)

Живописец, скулптор, график, фотограф.

## Rodchenko Alexander Mihaylovich

(1891, St. Petersburg – 1956, Moscow)

Painter, sculptor, graphic artist, photographer.

У периоду 1910–1914. године похађао је Казанску уметничку школу, а потом Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“. Од 1918. до 1921. био је члан уметничког колегијума ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете) и управник Музејског бироа. Године 1919. постао је заменик директора подсекције примењених уметности ИЗО Наркомпроса, а 1920. један од организатора Рабиса (Синдикат радника уметности). Током 1920–1930. радио је као предавач на ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) и ВХУТЕИН-у (Виши уметничко-технички институт). Од 1920. до 1924. године био је члан-оснивач ИНХУК-а (Институт уметничке културе). Током 1920-их дизајнирао је моделе штампарских слова и илустрације за публикације и часописе: *ЛЕФ* (Леви фронт уметности) и *Пламичак*. Правећи скице за омот књига В. Мајаковског, у илустрацији је применио технику фотомонтаже. Од 1928. до 1932. израђивао је скице костима и декора за московска позоришта. Од средине 1920. године до 1942. највише се бавио фотографијом. Године 1920. постао је члан-оснивач фотографске секције групе „Октобар“. Као новински фотограф радио је у многим часописима у раздобљу 1920–1930. године.

В 1910–1914 учио је у Казанској художественној школи, затим у Строгановском централном художественно-промышленном училище в Москви. С 1918 по 1921 – член художественной коллегии ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народног комиссариата просвещения) и заведующий Музейным бюро. В 1919 – заместитель директора подсекции прикладных искусств ИЗО. В 1920 стал одни из организаторов Рабиса (профсоюз работников искусств). В 1920–1930 преподавал во ВХУТЕМАСе-ВХУТЕИНе (Высшие художественно-технические мастерские – Высший художественно-технический институт). С 1920 по 1924 – член учредитель ИНХУКа (Институт художественной культуры). В 1920-х создал образцы типографских шрифтов и иллюстраций для ряда изданий и журналов «ЛЕФ» (Левый фронт искусств), «Огонек». Выполнял эскизы обложек книг В. Маяковского, применил фотомонтаж для иллюстраций. С 1928 по 1932 выполнял эскизы костюмов и декораций для московских театров. С середины 1920 до 1942 занимался главным образом фотографией. В 1920 стал членом –учредителем фотографической секции группы «Октябрь». В 1920–1930 работал в качестве фотожурналиста в ряде журналов.

From 1910 to 1914, he studied at the Khazan Art School, and then at the Stroganov Central Art and Industry School in Moscow. From 1918 to 1921, he was a member of the art collegium of the IZO Narkompros (the visual arts committee of the People’s Commissariat for Education) and the manager of the Museum Institution. In 1919 – deputy director of the sub-circle for applied arts of IZO. In 1920, he became one of the organisers of Rabis (union of art workers). From 1920 to 1930, he was a lecturer at the VHUTEMAS-VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios of the Higher Art and Technical Institute). From 1920 to 1924 – a member and founder of the INHUK (Institute for Art Culture). During the 1920s, he created the templates for print letters and illustrations for a series of publications and magazines of the “LEF” (Left Front of Art), the “Little Flame”. While making sketches for the covers of books by V. Mayakovski, he applied photomontage in illustration. From 1928 to 1932, he created sketches for the costumes and decorations for the Moscow theatres. From mid-1920 to 1942, he was mostly preoccupied with photography. In 1920, he became a member and founder of the photographic circle of the group “October”. From 1920 to 1930, he worked as a newspaper photographer in many magazines.

## Розанова Олга Владимировна

(1886, Меленки, Владимирска губернија – 1918, Москва)

Сликарка, графичарка, песникиња.

## Розанова Ольга Владимировна

(1886, г. Меленки Владимирской губернии – 1918, Москва)

Живописец, график, поэт.

## Rozanova Olga Vladimirovna

(1886, Melenki, Vladimir Governorate – 1918, Moscow)

Painter, graphic artist, poet.

Године 1904. похађала је у Москви приватну уметничку школу сликарства и вајарства А. Большакова, као и атеље К. Јуона. У петербуршко удружење Савез омладине учланила се 1911. и убрзо постала једна од вођа тог покрета. Током периода 1913–1915. године сарађивала је са групом „Гилеја“ којој су припадали В. и Д. Бурљук и А. Кручених. Дизајнирала је више од 10 футуристичких публикација. Заједно са Крученихом створила је нову форму футуристичке књиге – обојено „самописмо“. Групи супрематиста К. Малевича приступила је 1915, а 1916. постала је члан друштва „Супремус“. Године 1918. изабрана је за члана уметничког колегијума ИЗО Наркомпроса (Одељење ликовних уметности Народног комесаријата просвете). Заједно са А. Родченком организовала је Слободне уметничке индустријско-занатске радионице. Олга Розанова умрла је 7. новембра 1918. године од дифтерије.

В 1904 училась в Москве в частном художественном училище живописи и скульптуры А. Большакова, а также в мастерской К. Юона. В 1911 вступила в петербургское общество «Союз молодежи», вскоре став одним из лидеров этого объединения. В 1913–1915 сотрудничала с группой «Гилея», в которую входил В. и Д. Бурлюки и А. Кручених. Оформила более 10 футуристических изданий. Вместе с Кручених создала новую форму футуристической книги – цветного «самописьма» В 1915 вошла в группу супрематистов К. Малевича, а в 1916 стала членом общества «Супремус». В 1918 избрана членом художественной коллегии Отдела ИЗО Наркомпроса (отдел изобразительных искусств Народног комиссариата просвещения). Вместе с А. Родченко организовывала Свободные художественные промышленно-ремесленные мастерские. 7 ноября 1918 года Ольга Розанова умерла от дифтерита.

In 1904, she studied at the private art school for painting and sculpting of A. Bolshakov in Moscow and also in the studio of K. Yuon. In 1911, she joined the St. Petersburg “Youth Union”, and soon became one of the leaders of the movement. From 1913 to 1915, she cooperated with the group “Gileya”, of which V. and D. Burlyukov and A. Kruchenykh were also members. She created the art work for more than 10 futurist publications. Together with Kruchenykh, she created a new form of futurist books – coloured “self-writing”. In 1915, she joined the group of suprematists of K. Malyevich and, in 1916, became a member of the “Supremus” society. In 1918, she was appointed member of the art collegium of the IZO NARKOMPROS (department of visual arts of the People’s Education Commissariat). Together with A. Rodchenko, she organised the Free Studios of Industrial Arts and Crafts. On November 7th, 1918, Olga Rozanova died of diphtheria.

### Сењкин Сергеј Јаковљевич

(1894, село Покровско-Стрешњево – 1963, Москва)

Сликар, илустратор књига, аутор плаката, дизајнер.

### Сенькин Сергей Яковлевич

(1894, с. Покровское-Стрешнево – 1963, Москва)

Живописец, художник книги, плакатист, дизайнер.

### Senkin Sergei Yakovlevich

(1894, Pokrovskoye-Streshnevo – 1963, Moscow)

Painter, book illustrator, poster artist, designer.

**У** периоду 1914–1915. године похађао је Школу сликања, вајарства и архитектуре у Москви, а 1918. започео је обуку у атељеу К. Малевича у Московским слободним уметничким радионицама. Као уметник пропагандне уметности служио је 1919. године војску у Јекатеринбургу. У Москву се вратио 1920. године и образовање наставио у ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица). Наредних година готово да се уопште није бавио сликарством. Од 1928. био је члан групе „Октобар“. Опремао је књиге, часописе, и редовно организовао изложбе. Током 1938. и 1939. године учествовао је у организовању ВСХВ-а (Сведржавна пољопривредна изложба Совјетског Савеза) у Москви.

**В** 1914-1915 занимао се у Училище живописи, ваяния и зодчества в Москве, в 1918 начал учебу в мастерской К. Малевича в Московских свободных художественных мастерских. В 1919 служил как художник агитационного искусства в армии в Екатеринбургe. В 1920 вернулся в Москву и продолжил образование во ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические) . В последующие годы живописью почти не занимался. В 1928 был членом объединения «Октябрь». Оформлял книги, журналы, регулярно работал как оформитель выставок. В 1938-1939 участвовал в оформлении ВСХВ (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка) в Москве.

**I**n 1914 and 1915, he attended the School of Painting, Sculpting and Architecture in Moscow and, in 1918, he began studying at the studio of K. Malevich in the Moscow Free Art Studios. In 1919, he served as a propaganda artist in the military in Yekaterinburg. In 1920, he returned to Moscow and continued his education at the VKhUTEMAS (Higher Art and Technical Studios). During the following years, he hardly did any painting. In 1928, he was a member of the association “October”. He illustrated books and magazines and worked regularly on the organisation of exhibitions. In 1938 and 1939, he participated in the organisation of the VSHV (All-Union Agricultural Exhibition) in Moscow.

### Сињезубов Николај Владимирович

(1891, Москва – 1956, Париз)

Сликар, графичар.

### Синезубов Николай Владимирович

(1891, Москва – 1956, Париж)

Живописец, график

### Sinezubov Nikolai Vladimirovich

(1891, Moscow – 1956, Paris)

Painter, graphic artist.

**О**д 1912. до 1917. године похађао је Московску школу сликарства, вајарства и архитектуре. Припадао је групи Московске дружине уметника и био члан удружења „Маковец“. Од 1919. руководио је радионицом „Пролеткулта“ (Радионица пролетерске културе). Године 1920. отпочео је сарадњу са Институтом уметничке културе у Москви. Током 1922–1923. путовао је у Немачку на међународну изложбу уметности Совјетске Русије. Емигрирао је у Француску 1928. године.

**В** 1912-1917 учио је у Московском училище живописи, ваяния и зодчества. Входил в состав Московского товарищества художников, член общества «Маковец». С 1919 руководил мастерской Пролеткульта (мастерская пролетарской культуры). В 1920 сотрудничал с Институтом художественной культуры в Москве. В 1922–1923 совершил поездку в Германию, международную выставку искусства Советской России, в 1928 эмигрировал во Францию.

**F**rom 1912 to 1917, he attended the School of Painting, Sculpting and Architecture in Moscow. He belonged to the group of the Moscow Company of Artists and was a member of the “Makovec” association. As of 1919, he managed the Proletkult (proletarian culture) studio. In 1920, he began cooperating with the Institute for Artistic Culture in Moscow. In 1922 and 1923, he stayed in Germany for the international exhibition of art of Soviet Russia and emigrated to France in 1928.

## Соколов Михаил Ксенофонтович

(1885, Ярославль – 1947, Москва)

Сликар, графичар.

## Соколов Михаил Ксенофонтович

(1885, г. Ярославль – 1947, Москва)

Живописец, график

## Sokolov Mikhail Ksenofontovich

(1885, Yaroslavl – 1947, Moscow)

Painter, graphic artist.

**У**раздобљу 1898–1903. похађао је Градско одељења цртања (од 1925. године зове се Ярославска уметничка школа), а од 1904. до 1907. године образовао се у Московској државној уметничко-индустријској академији „С. Г. Строганов“. Бавио се просветном делатношћу: радио је у уметничким атељеима у Тверу и Ярослављу (1919–1921), у атељеу ИЗО Пролеткулта у Москви (1923–1925), у Уметничко-индустријском техникуму у Ярослављу (1925–1929) и на Институту за доквалификацију уметника-сликара и дизајнера у Москви (1936–1938). Године 1938. осуђен је на седам година робије, по повратку са робије предавао је цртање у секцији Дома пионира у Рибинску.

**В**1898-1903 учио је у Градских класах рисовања (с 1925 – Ярославское художественное училище), с 1904 по 1907 – в Императорском Строгановском Централном художественно-промышленном училище. Занимался преподавательской деятельностью: в 1919–21 – в художественных мастерских Твери и Ярославля; в 1923–25 - в мастерской ИЗО Пролеткульта (Мастерская изобразительных искусств пролетарской культуры) в Москве; в 1925–29 – в Художественно-промышленном техникуме в Ярославле; в 1936–38 – в Институте повышения квалификации художников-живописцев и оформителей в Москве. В 1938 осужден на семь лет лагерей, по возвращении преподавал рисунок в кружке Дома пионеров Рыбинска.

**F**rom 1889 to 1903, he attended the City Drawing Department (from 1925 – the Yaroslavl Art School). From 1904 to 1907, he studied at the Imperial Stroganov Central School of Industrial Art. He worked in education: from 1919 to 1921 – at the art studios in Tver and Yaroslavl; from 1923 to 1925 – at the Industrial Arts Technicum in Yaroslavl; from 1923 to 1925 – at the Institute for the Education of Artists-Painters and Designers in Moscow. In 1938, he was sentenced to seven years in prison. After serving the sentence, he taught at the drawing circle of the Pioneers' Club in Rybinsk.

## Соколов Петар Иванович

(1892, Москва – 1937)

Сликар, илустратор књига.

## Соколов Петр Иванович

(1892, Москва – 1937)

Живописец, художник книги.

## Sokolov Peter Ivanovich

(1892, Moscow – 1937)

Painter, book illustrator.

**У**периоду од 1901. до 1913. студирао је на уметничкој школи И. Копилова у Иркутску. Током 1913. похађао је уметнички атеље у Паризу. Вратио се у Русију 1917. године и образовање наставио на Државној уметничкој школи у Петрограду; по завршетку студија био је примљен у истраживачке радионице при Академији уметности. Истовремено, радио је и као позоришни уметник. Зближио се са песницима групе ОБЕРИУ (Удружење Реалне уметности). Почетком 1930. године преселио се у Москву, где је постао уметнички директор Большог театра СССР-а. Ухапшен је 1934. и вероватно је настрадао у логору 1937. године.

**В**1901-1913 учио је у художественной школе И. Копилова в Иркутске. В 1913 посещал художественную мастерскую в Париже. Вернулся в Россию в 1917, учился в Государственных художественных мастерских в Петрограде, после окончания которых был зачислен в исследовательские мастерские при б. Академии художеств. Одновременно работал театральным художником. В конце 1920 начале – 1930 много рисовал и писал маслом. Сблизился с поэтами ОБЭРИУ (Объединение Реального Искусства). В начале 1930 переехал в Москву, стал главным художником Большого театра Союза ССР. В 1934 арестован, предположительно погиб в лагере в 1937.

**F**rom 1901 to 1913, he attended the art school of I. Kopylov in Irkutsk. During 1913, he visited an art studio in Paris. He returned to Russia in 1917 and was educated at the State Art Studios in St. Petersburg and, after he graduated, he was admitted into the research studios of the Academy of Arts. Simultaneously, he worked as a theatre artist. At the end of the 1920s and the beginning of the 1930s, he did a great amount of work in drawings and oil paintings. He became close with the poets of the OBERIU (Association for Real Art). At the start of 1930, he moved to Moscow and became the chief artist of the Bolshoi Theatre of the USSR. He was arrested in 1934 and probably died in a prison camp in 1937.



## Стенберг Владимир Августович и Стенберг Георгиј Августович

(1899, Москва – 1982, Москва), (1900, Москва – 1933, Москва)

Уметници-графичари, конструктивисти.

## Стенберг Владимир Августович и Стенберг Георгиј Августович

(1899, Москва – 1982, Москва), (1900, Москва – 1933, Москва)

Художники-графики, конструктивисты.

## Stenberg Vladimir and Stenberg Georgy Augustovich

(1899, Moscow – 1982, Moscow), (1900, Moscow – 1933, Moscow)

Graphic artists, constructivists.

До 1917. године похађали су Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“, а потом Државне слободне уметничке радионице. Учествовали су у уметничким удружењима: ОБМоХ – Друштво младих уметника (1919-1920), ИНХУК – Институт уметничке културе (1921-1924) и „Октобар“ (1928). Почевши од 1922. године организују позоришне представе А. Таирова у Камерном театру. Од 1923. године радили су као стални сликари плаката за „Совкино“ (Удружење „Совјетски филм“) и за мање од 10 година израдили око триста плаката. Путем графика реализовали су пројекте разних архитеката, као што су браћа Веснин, Н. Ладовски и А. Мордвинов. Г. А. Стенберг је погинуо у аутомобилској несрећи 1933. године. После братовљеве смрти В. А. Стенберг је био главни уметник ВСХВ-а (Сведржавна пољопривредна изложба Совјетског Савеза), а од 1937. до 1962. главни уметник и организатор празничних свечаности на Црвеном тргу у Москви.

До 1917 учили су в Строгановском училище, затем в Государственных свободных художественных мастерских. Участвовали в художественных объединениях ОБМоХу (Общество молодых художников) (1919–1920), ИНХУК (Институт художественной культуры) (1921–1924), «Октябрь» (1928). Начиная с 1922 оформляли спектакли А. Таирова в Камерном театре. В 1923 году – штатные плакатисты «Совкино» (объединение «Советское кино») и за менее чем 10 лет выпустили около трёхсот плакатов. Воплощали в графике проекты разных архитекторов, как братья Веснины, Н. Ладовский, А. Мордвинов. Г. А. Стенберг погиб в автокатастрофе в 1933. После смерти брата В. А. Стенберг служил главным художником ВСХВ (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка), а с 1937 по 1962 – главным художником-оформителем к праздничным торжествам Красной площади в Москве.

They attended the Stroganov School until 1917, and then the State Free Art Studios. They participated in the art associations ОБМоХу (Society of Young Artists) (1919-1920), the ИНХУК (Institute for Art Culture) (1921-1924), and “October” (1928). Starting in 1922, they organised the spectacular shows of A. Tairov at the Chamber Theatre. In 1923 – regular painters of the posters of “Sovkino” (association “Soviet Film”) and, in less than ten years, they created around 300 posters. They incorporated the designs of various architects in graphic prints, such as those of the Vesnin brothers, N. Ladovsky, and A. Mordvynov. G. A. Stenberg died in a car accident in 1933. After the death of his brother, V. A. Stenberg was the chief artist of the VSHV (All-Union Agricultural Exhibition) and, from 1937 to 1962 – the chief artist and organiser of holiday celebrations at the Red Square in Moscow.

## Степанова Варвара Фјодоровна

(1894, Ковно, Ковенска губернија – 1958, Москва)

Представница конструктивизма, дизајнерка, песникиња.

## Степанова Варвара Фёдоровна

(1894, г. Ковно, Ковенская губерния – 1958, Москва)

Представительница конструктивизма, дизайнер, поэт.

## Stepanova Varvara Fyodorovna

(1894, Kovno, Kovno Governorate – 1958, Moscow)

Representative of constructivism, designer, poet.

Радила је и излагала под псеудонимом Варст. Између 1910. и 1913. године похађала је Казанску уметничку школу, али пре него што ју је завршила преселила се у Москву. Тада се и упознала са својим будућим мужем и саборцем Александром Родченком. Од 1915. до 1917. године учила је у атељеу Константина Јуона. Године 1921. учествовала је на изложби конструктивиста  $5 \times 5 = 25$ . Између 1919. и 1922. радила је у Колегијуму за ликовне уметности Наркомпроса, а од 1920. до 1923. сарађивала је са Институтом уметничке културе. У периоду 1920–1925. године предавала у атељеу ликовних уметности Академије комунистичког васпитања „Н. К. Крупска“, а од 1924. до 1925. у Вишој уметничко-техничкој радионици (ВХУТЕМАС). Радила је и за Прву фабрику штампаног текстила као дизајнер (1924–1925). Бавила се илустровањем књига, израдом позоришног и филмског декора и израдом агитационо-политичких албума. Радила је као уметнички уредник у часописима *Кинофош* (1922), *ЛЕФ*, *Нови ЛЕФ* (1923-1927), *Совјејски филм*, *Савремена архишекштура*, *Смена*, *Књија и револуција* (1926-1932), *Совјејска жена* (1945–1946) и *Паршиздаи* (1933–1934). Била је члан „Удружења савремених архитеката“ (ОСА). Године 1925. заједно са Александром Родченком урадила је пано Дома Моселпрома.

Работала и излагала под псеудонимом Варст. В 1910-1913 г. учила је в Казанской художественной школе, но, не окончив её, переехала в Москву. Тогда же она познакомилась со своим будущим мужем и соратником Александром Родченко. В 1915-1917 г. занималась в студии Константина Юона. В 1921 году принимала участие в выставке конструктивистов « $5 \times 5 = 25$ ». В 1919-1922 г. работала в Коллегии по делам изобразительных искусств Наркомпроса, в 1920-1923 г. сотрудничала с Институтом художественной культуры, в 1920-1925 г. преподавала в студии «ИЗО» Академии коммунистического воспитания им. Н. К. Крупской, а в 1924–1925 годах – в Высших художественно-технических мастерских (ВХУТЕМАС). В 1924–1925 г. сотрудничала с Первой ситценабивной фабрикой в качестве дизайнера. Участвовала в иллюстрировании книг, оформлении декораций для театра и кино, создании агитационно-политических альбомов. Работала художественным редактором в журналах «Кинофот» (1922), «ЛЕФ», «Новый ЛЕФ» (1923–1927), «Советское кино», «Современная архитектура», «Смена», «Книга и революция» и др. (1926–1932), «Советская женщина» (1945–1946), в 1933-1934 г. – в Партиздате. Была членом «Объединения современных архитекторов» (ОСА). В 1925 году совместно с Александром Родченко оформила панно Дома Моссельпрома.

She worked and exhibited under the pseudonym Varst. She attended the Kazan Art School between 1910 and 1913, but moved to Moscow before finishing the studies. She then met her future husband and co-fighter, Alexander Rodchenko. From 1915 to 1917, she studied at the studio of Constantine Yuon. In 1921, she took part in the exhibition of the constructivists „ $5 \times 5 = 25$ “. Between 1919 and 1922, she worked at the Collegium for Visual Arts of Narkompros, she cooperated with the Institute for Art Culture from 1920 to 1923, lectured at the studio of visual arts of the Academy of Communist Upbringing „N.K. Krupskaya“ from 1920 to 1925 and, in 1924 and 1925, at the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios). From 1924 to 1925, she worked for the First Factory of Printed Textile as a designer. She worked as a book illustrator, stage decorator for theatre and film and on producing propaganda and political albums. She worked as an art editor in the magazines “Kinofot” (1922), “LEF”, “New LEF” (1923-1927), “Soviet Film”, “Contemporary Architecture”, “Change”, “Book and Revolution” and others (1926-1932), “Soviet Woman” (1945-1946). She worked at Partizdat in 1933 and 1934. She was a member of the “Association of Contemporary Architects” (OSA). In 1925, together with Alexander Rodchenko, she created the tableau of the Mosselprom House.

## Сударчиков Гаврил Михајлович

(1876, село Вербилки, Московска губернија – ?)

Сликар декоративно-примењене уметности.

## Сударчиков Гавриил Михайлович

(1876, село Вербилки Московской губернии – ?)

Художник декоративно-прикладного искусства.

## Sudarchikov Gavril Mikhailovich

(1876, village of Verbilky, Moscow Governorate – ?)

A painter in decorative and applied arts.

Од 1887. године радио је у фабрици порцелана М. С. Кузьнецова, током 1907–1914. у радионици за сликање порцелана и гравирање стакла И. В. Кудрявцева, као и у фабрици браће Корнилових у Санкт Петербургу где је осликавао посуђе. Године 1918. запослио се као уметник за осликавање порцелана у одељењу сликарског погона Државне фабрике порцелана. У периоду 1923–1941. највише се бавио израдом предмета од стакла. Од 1944. до 1951. држао је курсеве сликања на порцелану у лењинградској Вишој уметничко-индустријској школи „В. И. Мухина“.

С 1887 работал на фарфоровом заводе М. С. Кузнецова, с 1907 по 1914 год – в мастерской И. В. Кудрявцева по росписи фарфора и гравировки по стеклу, занимался домашней росписью посуды на заводе братьев Корниловых в Петербурге. В 1918 принят в качестве художника по росписи фарфора в филиал живописного цеха Государственного фарфорового завода. В 1923–1941 в большей степени занимался художественными работами по стеклу. С 1944 по 1951 вел курсы живописи по фарфору в ленинградском Высшем художественно-промышленном училище имени В. И. Мухиной.

He worked in the porcelain factory of M. S. Kuznetsov from 1887. From 1907 to 1914, he worked in the workshop of I. V. Kudryavtsev, painting porcelain and engraving glass, and also worked as a dish painter in the factory of the Kornilov brothers in St. Petersburg. In 1918, he was employed as a porcelain artist in the painting department of the State Porcelain Factory. From 1923 to 1941, his predominant activity was the creation of art works on glass. From 1944 to 1951, he held courses in painting on porcelain at the Leningrad College of Industrial Art “V. I. Mukhin”.

## Татлин Владимир Јевграфович

(1885, Москва – 1953, Москва)

Сликар, дизајнер, сценограф, родоначелник уметничког конструктивизма.

## Татлин Владимир Евграфович

(1885, Москва – 1953, Москва)

Художник, дизайнер, сценограф, родоначальник художественного конструктивизма.

## Tatlin Vladimir Yevgrafovich

(1885, Moscow – 1953, Moscow)

Painter, designer, stage decorator, founder of artistic constructivism.

Уметничко образовање стицао је у Пензенској уметничкој школи и у разним атељеима авангардних група у Москви и Санкт Петербургу – код И. Машкова, Ј. Ционглинског, М. Бернштајна и М. Ларионова. У лето 1912. основао је сопствени студио у ком су се бавили сликарством А. Веснин, Љ. Попова, Н. Удаљцова, Р. Фалк и др. Од тог доба па све до краја 1920. године Татлин је био један од двојице лидера руске пластичне авангарде, заједно са Маљевицем. У мају 1914. организовао је *Прву изложбу сликарских рељефа* на којој су представљена дела новог апстрактног правца, тродимензионални радови настали комбиновањем различитих материјала, што је означило почетак конструктивизма у руској уметности. После револуције постаје активан учесник организације новог уметничког живота: од 1918. председник је Московског уметничког колегијума Наркомпроса (Народног комесаријата просвете), члан Одељења музеја и креатор реформи уметничког образовања и монументалне пропаганде. Од 1920. дизајнирао је узорке за нову одећу, посуђе и опрему за књиге. У периоду 1949–1953. додатно је радио као консултант у архитектонском бироу О. Руднева. Од краја 1930. године сликао је мртву природу и портрете.

Художественное образование получал в Пензенском художественном училище и в ряде студий и авангардных кружков Москвы и Петербурга – у И. Машкова, Я. Ционглинского, М. Бернштейна, М. Ларионова. Летом 1912 организовал собственную студию, где занимались живописью А. Веснин, Л. Попова, Н. Удальцова, Р. Фалк и др. С этого времени и до конца 1920 – один из двух лидеров русского пластического авангарда, наряду с Малевичем. В мае 1914 устроил «Первую выставку живописных рельефов» - нового типа абстрактных объемно-пространственных произведений, скомбинированных из различных материалов, ознаменовавших начало конструктивистской линии в русском искусстве. После революции – активный участник организации новой художественной жизни, с 1918 – председатель Московской художественной коллегии Наркомпроса (Народного комиссариата просвещения), член Отдела музеев, куратор реформы художественного образования и монументальной пропаганды. В 1920 – делал модели новой одежды, посуды, оформлял книги. В конце 1949-х -1953 подрабатывал консультациями в архитектурной мастерской О. Руднева. С конца 1930 писал натюрморты, портреты.

He acquired his education as an artist at the Penzen Art School and in various studios of avant-garde circles in Moscow and St. Petersburg – of I. Mashkov, I. Ztionglinsky, M. Bernstein, and M. Larionov. In the summer of 1912, he organised his own studio, where A. Vesnin, L. Popova, N. Udaltsova, R. Falk and others came to paint. From that time until the end of 1920 – one of the two leaders of the Russian plastic avant-garde, together with Malevich. In May 1914, he organised the “First Exhibition of Relief Painting” – works of a new type, abstract according to volume and space, combined from various materials, which represented the beginning of the constructivist line in Russian painting. After the revolution, he was an active participant in the organisation of new artistic life, from 1918 – the chairman of the Moscow art collegium of the Narkompros (People’s Commissariat for Education, a member of the Department for Museums, the leader of reforms in art education and monumental propaganda. In 1920, he created models for new clothes and dishes and illustrated books. In the period from 1949 to 1953, he made additional income as a consultant at the architectural bureau of O. Rudnev. At the end of 1930, he was a still life and portrait painter.

### Чернихов Яков Георгијевич

(1889, Павлоград, Јекатеринославска губернија – 1951, Москва)

Архитекта, теоретичар, педагог.

### Чернихов Яков Георгиевич

(1889, г. Павлоград Екатеринославской губернии – 1951, Москва)

Архитектор, теоретик, педагог.

### Chernikhov Yakov Georgievich

(1889, Pavlograd in the Ekaterinoslavsk Governorate – 1951, Moscow)

Architect, theoretician, pedagogue.

**О**д 1906. до 1914. године похађао је уметничку школу у Одеси. Сликарски одсек виших разреда Академије уметности у Петрограду уписао је 1914, а 1916. прелази на одељење архитектуру. Године 1925. завршава ВХУТЕИН (Виши уметничко-технички институт) са звањем архитекте-уметника. Крајем 1920. године организовао је у Лењинграду експерименталну истраживачку лабораторију архитектонских облика и метода гравирања. У Москву се преселио 1936. где је предавао на Саобраћајној академији, при Московском архитектонском институту, као и на Инжењерско-економском институту.

**В** 1906-1914 учио је у Одеском художественном училище. В 1914 поступио на живописно отделение на Высшие курсы Академии художеств в Петрограде, в 1916 – перешел на архитектурное отделение. В 1925 закончил ВХУТЕИН (Высший художественно-технический институт) со званием архитектора-художника. В конце 1920 организовал в Ленинграде экспериментальную исследовательскую лабораторию архитектурных форм и методов гравирования. В 1936 переехал в Москву, преподавал в Транспортной академии, в Московском архитектурном институте, Инженерно-экономическом институте.

**F**rom 1906 to 1914, he attended the Odessa Art School. In 1914, he enrolled in the painting department of the senior classes of the Academy of Arts in St. Petersburg and, in 1916, he moved to the architecture department. In 1925, he graduated from the VHUTEIN (Higher Arts and Technical Institute), having earned the title of artistic architect. At the end of 1920, he organised the experimental research laboratory for architectural forms and engraving methods in Leningrad. In 1936, he moved to Moscow and lectured at the Transportation Academy, at the Moscow Architectural Institute and the Institute of Engineering and Economy.

### Чернишев Николај Михајлович

(1885, Никольско, Тамбовска губернија – 1973, Москва).

Сликар, педагог.

### Чернышев Николай Михайлович

(1885, с. Никольское Тамбовской губернии – 1973, Москва).

Художник, педагог.

### Chernishev Nikolai Mikhailovich

(1885, Nikolsko, Tembov Governorate – 1973, Moscow)

Painter, pedagogue.

**О**д 1901. до 1911. похађао је Московску школу сликарства, вајарства и архитектуре код В. Серова, А. Архипова и К. Коровина. Године 1918. учествовао је у организовању првих револуционарних празника у Москви. Био је члан Савеза уметника-сликара Москве. У периоду 1920–1928. предавао је технологију сликања на ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица), а затим је био професор монументалног сликарства. Од 1921. до 1926. организовао је удруживање сликара и песника у групу „Уметност-живот“ („Маковец“). Предавао је на Вишем уметничко-техничком институту (ВХУТЕИН) у Москви од 1928. до 1930.

**В** 1901-1911 учио је у Московском училище живописи, ваяния и зодчества у В. Серова, А. Архипова, К. Коровина. В 1918 учествовал в оформлении первых революционных праздников в Москве. Член Союза художников-живописцев Москвы. В 1920-1928 преподавал технологию живописи во ВХУТЕМАСе (Высшие художественно-технические мастерские), затем профессор по мастерской монументальной живописи. 1921-1926 участвовал в организации объединения художников и поэтов “Искусство-жизнь” (“Маковец”). В 1928-1930 преподавал во Всесоюзном художественно-техническом институте (ВХУТЕИН) в Москве.

**F**rom 1901 to 1911, he attended the Moscow School of Painting, Sculpting and Architecture, classes of V. Serov, A. Archipov and K. Korovyn. In 1918, he participated in the organisation of the first revolutionary holidays in Moscow. A member of the Union of Artist Painters of Moscow. From 1920 to 1928, he held lectures in the technology of painting at the VHUTEMAS (Higher Art and Technical Studios), and was subsequently a professor of studio monumental painting. From 1921 to 1926, he participated in the organisation of the “Art-Life” (“Makovets”) association of painters and poets. From 1928, he lectured at the VHUTEIN (Higher Art and Technical Institute) in Moscow.



## Чехоњин Сергеј Васиљевич

(1878, Ликошино, Тверска губернија – 1936, Лерах, Немачка)

Сликар, графичар, мајстор декоративно-примењене уметности.

## Чехонин Сергей Васильевич

(1878, с. Лыкошино, Тверская губерния – 1936, г. Лёррах, Германия)

Художник, график, мастер декоративно-прикладного искусства.

## Chekhonin Sergei Vasilevich

(1878, Likoshino, Tver Governorate – 1936, Loerrach, Germany)

Painter, graphic artist, master of decorative and applied arts.

Похађао је Школу цртања при Друштву за подстицање уметности у Санкт Петербургу у периоду 1896-1897, а затим школу М. К. Тенишеве до 1900. године. Темелно је изучавао уметност керамике и свој стваралачки пут је и започео управо као уметник-керамичар, учествујући у украшавању многих великих зграда с почетка XX века. Такође, бавио се сликањем на порцелану и украшавањем ентеријера. После 1905. године Чехоњин се окреће графици. Прво је радио као карикатуриста у сатиричним часописима, а након тога се бавио илустровањем књига и креирањем екслибриса. Током 1910. био је један од оних мајстора чије стваралаштво је одредило висок ниво руске уметности књиге. Припадао је „млађој генерацији“ чланова „Света уметности“, која је подигла илустровање књига на нови ниво. После догађаја из 1917. године друштвено се ангажовао: од 1918. до 1923. радио је као уметнички директор Државне фабрике порцелана у Петрограду, а затим од 1925. до 1927. у Лењинграду је учествовао у изради једне од првих совјетских војних застава и државног печата РСФСР. Године 1928. напушта СССР и емигрира у Париз. Живео је у Француској и Немачкој, доста је радио у позоришту и бавио се декоративним сликањем на текстилу.

В 1896–1897 г. занимао се у Рисовалној школи при Обществе Поощрения Художеств в Санкт-Петербурге, потом в школе М. К. Тенишевой до 1900 года. Он основательно изучал искусство керамики и начал свой творческий путь именно как художник-керамист, успев поучаствовать в украшении многих крупных сооружений начала XX века. Также занимался росписью по фарфору, оформлением интерьеров. После 1905 г. Чехонин обратился к графике. Сперва он сотрудничал как карикатурист в сатирических журналах, потом занялся оформлением книг, созданием экслибрисов. В 1910-х годах Чехонин оказался одним из тех мастеров, творчество которых определяло высокий уровень русского книжного искусства. Принадлежал к «младшему поколению» членов «Мира искусства», поднявшему книжную графику на новый уровень. После событий 1917 года занимался общественной деятельностью, служил художественным руководителем Государственного фарфорового завода в Петрограде в 1918–1923 годах, а потом в Ленинграде в 1925–1927 годах, участвовал в разработке одного из первых советских военных флагов и государственной печати РСФСР. В 1928 году Чехонин покинул СССР, эмигрировав в Париж. Он жил во Франции и Германии, много работал в театре и занимался декоративной росписью тканей.

He studied at the Drawing School of the Society of the Encouragement of the Arts in St. Petersburg in 1896 and 1897 and then, until 1900, in the school of M.K. Tenisheva. He thoroughly studied the art of ceramics and began his work as an artist in ceramics, participating in the decoration of many large buildings from the early 20th century. He also painted on porcelain and worked as an interior decorator. After 1905, Chekhonin ventured into the field of graphic print. He first worked as a caricature artist in satirical magazines, then as a book illustrator and the creator of ex-libris. During 1910, Chekhonin was one of the masters whose work determined the high level of Russian book art. He belonged to the „younger generation“ of members of the „Art Council“, which elevated the book graphic to a new level. After the events of 1917, he was engaged in public work and was the art director of the State Porcelain Factory in St. Petersburg from 1918 to 1923, and then in Leningrad from 1925 to 1927. He took part in the creation of one of the first Soviet military banners and the state seal of the RSFSR. In 1928, Chekhonin left the USSR and emigrated to Paris. He lived in France and Germany, and did a considerable amount of work in the theatre and in decorative painting on textile.

## Шевченко Александар Васиљевич

(1883, Харков, Харьковска губернија – 1948, Москва)

Сликар, графичар.

## Шевченко Александр Васильевич

(1883, г. Харьков, Харьковская губерния – 1948, Москва)

Живописец, график

## Shevchenko Alexander Vasilyevich

(1883, Kharkov, Kharkov Governorate – 1948, Moscow)

Painter, graphic artist.

Прве лекција из сликања добио је у Харьковској реалној школи. Током 1894-1895. радио је у позоришно-декоратерској радионици код И. Суворова у Харкову. Од 1899. до 1907. похађао је Московску државну уметничко-индустријску академију „С. Г. Строганов“ код К. Коровина и М. Врубелја. Године 1907. прелази у Московску школу сликања, вајања и архитектуре код К. Коровина и В. Серова. Радио је у Паризу у атељеу Е. Каријера, на академији Р. Жилијена и Ж. П. Лоранса. Током 1909. године био је активни члан друштва „Магарећи реп“. После револуције радио је у Комитету за заштиту споменика уметности и старина при Наркомпросу (Народни комесаријат просвете). Удружењу „Маковец“ приступио је 1922, а 1926. основао је групу „Цех сликара“; године 1928. придружио се Удружењу московских уметника. У периоду 1918–1920. предавао је на Московским слободним уметничким радионицама, а од 1920. до 1928. године на ВХУТЕМАС-у (Виша уметничко-техничка радионица) и ВХУТЕИН-у (Виши уметничко-технички институт).

Первые уроки рисования получил в Харьковском реальном училище. В 1894-1895 работал в театральном декорационной мастерской у И. Суворова в Харькове. В 1899-1907 учился в Строгановском художественно-промышленном училище у К. Коровина, М. Врубеля, в 1907 – в Московском училище живописи, ваяния и зодчества у К. Коровина, В. Серова. Работал в Париже в мастерской Э. Каррьера, в академии Р. Жюлиана, Ж-П-Лоранса. В 1911 стал активным участником общества «Ослиный хвост». После революции работал в Комитете по охране памятников искусства и старины при Наркомпросе (Народный комиссариат просвещения). В 1922 вступил в общество «Маковец», в 1926 основал общество «Цех живописцев», в 1928 – присоединился к Обществу московских художников. В 1918-1920 преподавал в Московских свободных художественных мастерских, в 1920-1928 – во ВХУТЕМАСе-ВХУТЕИНе (Высшие художественно-технические мастерские – Высший художественно-технический институт).

He attended his first painting lessons at the Kharkov Real School. In 1894 and 1895, he worked at the theatre decoration studio of I. Suvorov in Kharkov. From 1899 to 1907, he attended the Stroganov School of Industrial Art in the classes of K. Korovyn and M. Vrubel. In 1907, he attended the Moscow School of Painting, Sculpting and Architecture, in the classes of K. Korovin and V. Serov. He worked in Paris, in the studio of E. Carriere, at the academy of R. Julien, and J-P. Laurens. In 1911, he became an active member of the “Donkey’s Tail” society. After the revolution, he worked at the Committee for the Protection of Art Monuments and Antiquities of the Narkompros (People’s Commissariat for Education). In 1922, he joined the “Makovets” association, in 1926 he founded the group “Guild of Artists”. In 1928, he joined the Association of Moscow Artists. From 1918 to 1920, he lectured at the Moscow Free Artistic Studios, from 1920 to 1928 – at the VHUTEMAS-VHUTEIN (Higher Art and Technical Studios of the Higher Art and Technical Institute).

### Шчекотихина-Потоцка Александра Васиљевна

(1892, Александровск, Јекатеринославска губернија – 1967, Лењинград)

Сликарка, позоришна уметница, вајарка, мајстор порцелана.

### Щекотихина-Потоцкая Александра Васиљевна

(1892, г. Александровск, Јекатеринославская губерния – 1967, Ленинград)

Живописец, художник театра, скульптор, фарфорист.

### Shchekotikhina-Pototskaya Alexandra Vasilievna

(1892, Alexandrovsk, Ekaterinoslavsk Governorate – 1967, Leningrad)

Painter, theatre artist, sculptor, porcelain master.

**П**охађала је цртачку школу Друштва за подстицање уметности у Санкт Петербургу од 1908. до 1915. године код И. Билибина и Н. Рериха, а затим и академију Рансона у Паризу код Феликса Валотона и Мориса Денија. Помагала је Рериху у осликовању фресака цркве Светог Духа на имању кнегиње М. Тенишеве у Талашкину, у Смоленској губернији, и учествовала је у креирању балета И. Стравинског *Посвећење ѓролећа* (1913) за приватно позориште С. Дјагиљева. Године 1918. примљена је у Државну фабрику порцелана где је израђивала нацрте за слике на порцелану, као и фигуре од порцелана; ту је уз велике тешкоће радила све до 1953. године. Од 1922. године званични је члан удружења „Свет уметности“. У периоду 1923-1936. са мужем И. Билибином радила је у иностранству, у Француској и Египту.

**У**чила је у рисовалној школи Общества поощрения художников в Петербурге в 1908–1915 у И. Билибина и Н. Рериха, затем в академии Рансона в Париже у Феликса Валлоттона и Мориса Дени. Помогала Рериху в работе над росписями церкви Святого Духа в имени княгини М. Тенишевой Талашкино в Смоленской губернии и над оформлением балета И. Стравинского «Весна священная» (1913) для антрепризы С. Дягилева. В 1918 поступила на Государственный фарфоровый завод, занимаясь эскизами росписей и над скульптурными формами, где проработала в общей сложности до 1953. С 1922 - официальный член общества «Мир искусства». С 1923 по 1936 вместе с мужем И. Билибиным работала за границей – во Франции, в Египте.

**Ш**he attended the drawing school of the Society for the Encouragement of Painters in St. Petersburg from 1908 to 1915, in the classes of I. Bilibin and N. Roerich, and then at the Academy Ranson in Paris, in the classes of Felix Vallotton and Maurice Denis. She assisted Roerich in the painting of the Church of the Holy Spirit on the property of Duchess M. Tenisheva in Talashkino in the Smolensk Governorate, and in the organisation of the ballet by I. Stravinsky “Holy Spring” (1913) for the private theatre of S. Dyagilev. In 1918, she was employed by the State Porcelain Factory, where she worked on sketches for pictures and forms of sculptures, and she worked there until 1953. As of 1922 – official member of the association “World of Art”. From 1923 to 1936, she worked abroad together with her husband, I. Bilibin – in France and Egypt.

**ИМПРЕСУМ**

**ТИТУЛЬНЫЙ ЛИСТ**

**IMPRESSUM**



Государственный  
музейно-выставочный  
центр РОСИЗО

#### Изложба

Руска авангарда у Београду  
Музеј историје Југославије, Београд

#### Издавач

Музеј историје Југославије

#### За издавача

Неда Кнежевић

#### Организатори изложбе

Министарство културе Руске Федерације  
Министарство културе и информисања Републике Србије  
Државни музеј и изложбени центар „РОСИЗО“  
Музеј историје Југославије

#### Учесници

Државни историјско-архитектонски, уметнички и пејзажни музеј  
„Царицино“  
Државни Ростовско-јарославски архитектонско-уметнички музеј  
Ивановски обласни уметнички музеј  
Јарославски уметнички музеј  
Народни музеј у Београду  
Руски државни архив књижевности и уметности

#### Каталог

Ана Пахомов, ауторка концепције  
Фаина Балаховска, ауторка текстова  
Ненад Баћановић, дизајн  
Милан Миљковић, Десанка Сандуловић, лектура  
Снежана Сапсај, Верица Миленковић, превод – руски језик  
Станислав Гргић, превод – енглески језик  
Сергеј Футерман, фотографије  
Александра Чварковић, обрада фотографија

#### Припрема изложбе

Државни музеј и изложбени центар „РОСИЗО“

Сергеј Перов, директор  
Татјана Волосатова, први заменик генералног директора  
Ана Пахомова, руководилац пројекта  
Дарја Парфененко, координаторка  
Олга Псарева, координаторка

#### Реализација изложбе

Музеј историје Југославије

Неда Кнежевић, директорка  
Катарина Живановић, координаторка за међународну сарадњу  
Наташа Скрињник-Цветковић, превентивна конзервација  
Ана Радић, Барбара Гарчевић, односи са медијима и јавношћу  
Светлана Огњановић, кординаторка техничког одржавања  
Ненад Баћановић, дизајн  
Ненад Марковић, сценографија  
Јасмина Петковић, продуценткиња  
Artinbox, техничка реализација изложбе

#### Пратећи програм изложбе

Ирина Суботић, стручна сарадница  
Мирјана Славковић, Сара Сопић, уреднице пратећег програма  
Весна Павловић, организаторка

#### Штампа

ДМД штампарија

#### Тираж

500

ISBN: 978-86-84811-29-7



Реализацију изложбе и штампање публикације омогућило је Министарство културе и информисања Републике Србије







Государственный  
музейно-выставочный  
центр РОСИЗО

#### Выставка

Русский авангард  
Музей истории Югославии, Белград

#### Издатель

Музей истории Югославии

#### За издателя

Неда Кнежевич

#### Организаторы выставки

Министерство культуры Российской Федерации  
Министерство культуры Республики Сербии  
Государственный музейно-выставочный центр «РОСИЗО»  
Музей истории Югославии

#### Участники выставки

Государственный историко-архитектурный, художественный и ландшафтный музей-заповедник «Царицыно»  
Государственный Ростово-Ярославский архитектурно-художественный музей-заповедник  
Ивановский областной художественный музей  
Российский государственный архив литературы и искусства  
Ярославский художественный музей

#### Каталог

Анна Пахомова, автор-составитель  
Фаина Балаховская, автор статьи  
Ненад Бачанович, дизайн  
Милан Милькович, Десанка Сандулович, корректура  
Снежана Сапсай, Верица Миленкович, перевод русский язык  
Станислав Гргич, перевод английский язык  
Сергей Футерман, фотография  
Александра Чваркович, обработка фотографии

#### Над выставкой работали

Государственный музейно-выставочный центр «РОСИЗО»

Сергей Перов, генеральный директор  
Татьяна Волосатова, первый заместитель  
генерального директора

Анна Пахомова, руководитель проекта  
Дарья Парфененко, координация  
Ольга Псарева, координация

#### Реализация выставки

Музей истории Югославии

Неда Кнежевич, директор  
Катарина Живанович, координатор по  
международному сотрудничеству  
Наташа Скриник-Цветкович, превентивная консервация  
Ана Радич, Барбара Гарчевич, пресс секретари  
Светлана Огнянович, координатор технического обслуживания  
Ненад Бачанович, дизайн  
Ненад Маркович, сценография  
Ясмина Петкович, продюсер  
Artinbox, техническая реализация выставки

#### Программа сопровождения выставки

Ирина Суботич, сотрудник музея  
Мириана Славкович, Сара Сопич,  
редакторы сопроводительной программы  
Весна Павлович, организация

#### Печать

ДМД штампарија

#### Тираж

500 экз.

ISBN: 978-86-84811-29-7



Реализацию выставки и издание каталога осуществило Министерство культуры и информации Республики Сербии.





**State Museum and  
Exhibition Center  
ROSIZO**

**Exhibition**

**Russian Avant-garde in Belgrade**  
**Museum of the History of Yugoslavia, Belgrade**

**Publisher**

Museum of the History of Yugoslavia

**On behalf of the publisher**

Neda Knežević

**Organisers of the exhibition**

Ministry of Culture of the Russian Federation  
Ministry of Culture of the Republic of Serbia  
State Museum and Exhibition Centre "ROSIZO"  
Museum of the History of Yugoslavia

**Participants**

State Historic, Architectural, Art and Landscape Museum "Tsaritsyno"  
State Rostov and Yaroslav Architectural Art Museum  
Ivanovsk District Art Museum  
Yaroslav Art Museum  
National Museum in Belgrade  
Russian State Archive of Literature and Art

**Catalogue**

Ana Pakhomov, author of the concept  
Faina Balakhovskaya, author of the texts  
Nenad Baćanović, design  
Milan Miljović, Desanka Sandulović, proof-reading  
Snežana Šapsaj, Verica Milenković, Russian translation  
Stanislav Grgić, English translation  
Sergei Futerman, photographs  
Aleksandra Čvarković, photograph processing

**Preparation of the exhibition**

**State Museum and Exhibition Centre "ROSIZO"**

Sergei Perov, director  
Tatiana Volosatova, first deputy of the general director  
Ana Pakhomova, project manager  
Daria Parfenenko, coordinator  
Olga Psareva, coordinator

**Realisation of the exhibition**

**Museum of the History of Yugoslavia**

Neda Knežević, director  
Katarina Živanović, coordinator for international cooperation  
Nataša Skrinjik-Cvetković, preventive conservation  
Ana Radić, Barbara Garčević, relations with the media and the public  
Svetlana Ognjanović, coordinator for technical maintenance  
Nenad Baćanović, design  
Nenad Marković, site decoration  
Jasmina Petković, producer  
Artinbox, technical realisation of the exhibition

**Auxiliary programme of the exhibition**

Irina Subotić, expert associate  
Mirjana Slavković, Sara Sopić, editors of the auxiliary programme  
Vesna Pavlović, organiser

**Printed by**

DMD štamparija

**Circulation**

500

**ISBN:** 978-86-84811-29-7



The realization of the exhibition and the printing of the publication has been made possible by the Ministry for Culture and Information of the Republic of Serbia



CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

73/76.038(470)(083.824)

73/76.071.1(470)"18/19":929(083.824)

069.51:73/76(4)(083.824)

РУСКА авангарда у Београду = Russian Avant-garde in Belgrade = Русский авангард в Белграде : [Музеј историје Југославије, Београд, децембар 2015 - фебруар 2016.] / [ауторка концепције Ана Пахомов ; ауторка текстова Фаина Балаховска ; превод Снежана Сапсај руски језик, Станислав Гргић енглески језик ; фотографије Сергеј Футерман]. - Београд : Музеј историје Југославије, 2015 (Београд : Грид студио). - 208 стр. : илустр. ; 24 cm

Упоредо рус. текст и срп. и енгл. превод. - Тираж 300. - Биографије: стр. 155-

202. - Напомене и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-84811-29-7

а) Ликовна уметност - Авангарда - Русија - Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 219067148



